

*STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W
GMINIE MIĘKINIA*

NA LATA 2014 – 2020

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
ROZDZIAŁ I	6
1. Charakterystyka Gminy Miękinia	6
1.1 Sytuacja demograficzna Gminy	6
1.2 Zasoby instytucjonalne rozwiązywania problemów społecznych w gminie Miękinia	7
1.3 Zadania Gminy wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej	11
2. Obszary problemów objęte pracą socjalną zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej ..	21
2.1 Ubóstwo	21
2.2 Sieroctwo	22
2.3 Bezdomność	24
2.4 Bezrobocie	26
2.5 Niepełnosprawność	30
2.6 Długotrwała lub ciężka choroba	32
2.7 Przemoc w rodzinie	34
2.8 Potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi	36
2.9 Ochrona macierzyństwa lub wielodzietność	37
2.10 Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	38
2.11 Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	40
2.12 Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	41
2.13 Alkoholizm lub narkomania	42
2.14 Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	46
2.15 Klęska żywiołowa lub ekologiczna	46
3. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	48
3.1 Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej	52
3.2 Asystent rodziny	55
4. Sytuacja osób starszych na terenie Gminy Miękinia	56
5. Przemoc w rodzinie – zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.....	58
5.1 Zespół Interdyscyplinarny	59
5.2 Procedura „Niebieskie Karty”	60

6. Inne działania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękinii w latach 2011 – i półroczu 2013	63
6.1 Partnerstwo Lokalne.....	63
6.2 Programy i projekty socjalne.....	66
6.3 Kampanie społeczne.....	68
7. Podsumowanie sytuacji społecznej w Gminie Miękinia	69
ROZDZIAŁ II	71
1. Analiza SWOT.....	71
2. Misja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miękinia	79
ROZDZIAŁ III.....	81
1. Analiza ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Miękinia	81
ROZDZIAŁ IV	95
1. Plan działań strategicznych an lata 2014 – 2020	95
ROZDZIAŁ V.....	108
1. Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miękinia na lata 2014 - 2020	108
1.1 Uwarunkowania realizacyjne i wdrażanie strategii.....	109
1.2 Źródła finansowania Strategii.....	110

Wstęp

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miękinia na lata 2014-2020 jest długookresowym dokumentem planistycznym uwzględniającym program pomocy społecznej i projekty, które zostały przyjęte do realizacji, bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Strategia uwzględnia w szczególności programy pomocy społecznej, które mają na celu wspieranie grup szczególnego ryzyka prowadząc do ich integracji oraz stanowi uzupełnienie Strategii Rozwoju Gminy Miękinia. Przygotowanie strategii miało na celu stworzenie podstaw metodycznych i merytorycznych dla realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych. Dokument ten ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców Gminy Miękinia, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz pozostających na marginesie życia społecznego. Obowiązek opracowania strategii wynika z art.17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zm.), stanowiącym, że „ do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Niniejsza strategia ma stanowić podstawę do realizacji wzorców interwencji społecznych podejmowanych w celu poprawy ocenionych negatywnie zjawisk występujących na terenie Gminy Miękinia. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest nie tylko koniecznością wynikającą z obowiązku nałożonego Ustawą o Pomocy Społecznej, ale i nieodzowną potrzebą do spójnej i efektywnej pracy z osobami będącymi klientami systemu pomocy społecznej.

Po okresie realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2013 nadszedł czas na wytyczenie nowych kierunków i zadań służących zmniejszeniu negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie naszej gminy. Konieczne jest określenie celów i kierunków działania na najbliższe lata. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 w Gminie Miękinia zorientowana jest na rozszerzenie form pracy socjalnej, współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej. Niniejsza strategia opracowana została w oparciu o dane statystyczne

uzyskane między innymi od Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Śląskiej, Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej, Prokuratury Rejonowej w Środzie Śląskiej, Miękińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Urzędu Gminy Miękinia, Samorządowego Ośrodka Kultury w Miękini, Samorządowego Zespołu Oświaty w Miękini oraz w oparciu o dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy w Miękini. Zostały wykorzystane także dane z Głównego Urzędu Statystycznego. Bardzo pomocne okazało się przeprowadzenie badania ankietowego, gdyż odpowiedzi na zawarte w ankiecie pytania, pozwoliły na podjęcie próby wyodrębnienia najważniejszych problemów społecznych wg dorosłych mieszkańców gminy. Dzięki sprecyzowaniu ich, wybrane cele, ich hierarchia oraz propozycje rozwiązań powinny przyczynić się w przyszłości do poprawy sytuacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Diagnoza problemów społecznych Gminy Miękinia została przeprowadzona na podstawie materiałów, analiz statystycznych zgromadzonych i opracowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękini oraz instytucje współpracujące z Ośrodkiem działających w obszarze pomocy rodzinie i dziecku. Po dokonaniu diagnozy problemów społecznych występujących na terenie Gminy wyodrębniono obszar strategiczne, wokół których koncentrowały się działania podmiotów uczestniczących w opracowaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miękinia na lata 2014-2020 zawiera opis i diagnozę problemów społecznych, a także dostępność do usług publicznych zakończonych analizą SWOT.

Diagnoza strategii była podstawą do sformułowania wizji, która realizowana będzie w oparciu o cele strategiczne, cele operacyjne i działania.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miękinia jest kontynuacją dokumentu sporządzonego na lata 2007r. - 2013r. jest zgodna z założeniami polityki państwa, ustaw kompetencyjnych nakładających na organy administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki, a także dokumentami strategicznymi spójnymi i zgodnymi z zadaniami nałożonymi na gminę w zakresie polityki społecznej.

ROZDZIAŁ I

1. Charakterystyka Gminy Miękinia

Gmina Miękinia należy do najatrakcyjniejszych regionów Dolnego Śląska. Bogata przeszłość historyczna i piękno nadodrzańskiej przyrody łączy się tutaj z nowoczesną koncepcją zarządzania gminą, której istotą jest konsekwentnie realizowana strategia Gminy przyjaznej inwestorom i mieszkańcom. Wystarczy spojrzeć na mapę, aby przekonać się o atrakcyjności położenia gminy. Miękinia leży w centrum województwa dolnośląskiego, w powiecie średzkim śląskim, na lewym brzegu Odry, od wschodu bezpośrednio graniczy z Wrocławiem – stolicą Dolnego Śląska, od południowo-wschodu z gminą Kąty Wrocławskie, od południa z gminą Kostomłoty, od zachodu z gminą Środa Śląska, od północy z miastem Brzeg Dolny i gminą Oborniki Śląski.

Przez gminę przebiegają istotne dla jej rozwoju szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 94 Wrocław – Zielona Góra, która następnie biegnie w kierunku Szczecina oraz dwie ruchliwe magistrale kolejowe Wrocław – Legnica - Drezno oraz Wrocław - Szczecin - Berlin, jak również odrzański szlak wodny floty śródlądowej z Gliwic do Szczecina. Dodatkowym atutem komunikacyjnym gminy jest niewielka odległość do portu lotniczego we Wrocławiu około 10 km.

Powierzchnia gminy Miękinia wynosi 17 294 ha. Gminę tworzą następujące sołectwa: Białków, Błonie, Brzezina, Brzezinka Średzka, Czerna, Gałów, Głoska, Gosławice, Kadłub, Krępice, Księginice, Lenartowice, Lubiatów, Lutynia, Łowęcice, Miękinia, Mrozów, Pisarzowice, Prężyce, Radakowice, Wilkostów, Wilkszyn, Wojnowice, Wróblowice, Zabór Wielki, Zakrzyce, Źródła, Żurawiniec.¹

1.1 Sytuacja demograficzna Gminy

Na terenie Gminy Miękinia zamieszkuje 13369 osób (wg danych Urzędu Gminy Miękinia, stan na dzień 23.07.2013r) w tym kobiet-6755, mężczyzn-6614.

Zmiany w zasobach ludzkich Gminy Miękinia przedstawiają poniższe zestawienia.

---

¹ Źródło : www.miekinia.pl

Tab. 1 Liczba ludności Gminy w latach 2011- 2013

	Stan na dzień 31 grudnia 2011	Stan na dzień 31 grudnia 2012	Stan na dzień udzielania informacji za rok 2013
Liczba ludności	12806	13184	13369
mężczyźni	6306	6497	6614
kobiety	6500	6687	6755

*Dane Urząd Gminy Miękinia z dnia 23.07.2013r.

Tab. 2 Ruch naturalny ludności w latach 2011-2013

	Stan na dzień 31 grudnia 2011	Stan na dzień 31 grudnia 2012	Stan na dzień udzielania informacji za rok 2013
urodzenia	157	183	90
zgony	140	109	79

*Dane Urząd Gminy Miękinia z dnia 23.07.2013r.

Tab. 1 Napływ i odpływ ludzi w latach 2011-2013:

	Stan na dzień 31 grudnia 2011	Stan na dzień 31 grudnia 2012	Stan na dzień udzielania informacji za rok 2013
zameldowania	707	823	440
wymeldowania	482	446	254

*Dane Urząd Gminy Miękinia z dnia 23.07.2013r.

1.2 Zasoby instytucjonalne rozwiązywania problemów społecznych w gminie Miękinia

a) Służba zdrowia

- **Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A. w Miękini**

ul. Kolejowa 4 , tel. 71 317 80 17

Poradnie: ogólna, pediatryczna.

Dodatkowo zadeklarowanych pacjentów przyjmują pielęgniarka środowiskowo – rodzinna oraz położna środowiskowo – rodzinna.

W przychodni funkcjonuje gabinet zabiegowy, gabinet szczepień, punkt pobierania materiału do badań oraz apteka.

Przychodnia nie świadczy dyżurów nocnych.

- **Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A. w Lutyni**

ul. Kościuszki 37, tel. 71 735 18 15

Poradnie: ogólna, pediatryczna.

Poradnie komercyjne: onkolog, stomatologiczna.

Dodatkowo zdeklarowanych pacjentów przyjmują pielęgniarka środowiskowo – rodzinna.

W przychodni funkcjonuje gabinet zabiegowy, punkt pobierania materiału do badań oraz apteka.

Przychodnia nie świadczy dyżurów nocnych.

- **Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A. w Pisarzowicach**

ul. Wrocławska 27, tel. 71 317 11 90

Poradnia: ogólna.

Poradnia komercyjna: stomatologiczna.

Dodatkowo zdeklarowanych pacjentów przyjmują pielęgniarka środowiskowo – rodzinna.

W przychodni funkcjonuje gabinet zabiegowy, punkt pobierania materiału do badań .

Przychodnia nie świadczy dyżurów nocnych

- **NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego w Miękinii**

ul. Lipowa 31, tel. 71 317 8185

lekarz internista i pediatra, specjalista medycyny rodzinnej Rozalia Nazimek

Przychodnia nie świadczy dyżurów nocnych.

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Lek.
Med. Bożena Paździor filia w Mrozowie**

Mrozów ul. Wyzwolenia 20 , 55-330 Miękinia, tel. 71 317 07 24

Poradnie: ogólna i pediatryczna

Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Miękinia, ul. Kościuszki 41, tel.71 317 85 56

Adres e-mailowy : gops@miekinia.pl

b) Oświata

- **Samorządowy Zespół Oświaty (SZO) (Administracja)**

Miękinia, ul. Kościuszki 41, tel.

Adres e-mailowy: oswiata@miekinia.pl

Gimnazja

- Publiczne Gimnazjum w Miękinii, ul. Szkolna 2, 55-330 Miękinia, tel. 736 00 77
- Publiczne Gimnazjum w Lutyni, ul. Kościuszki, 55-333 Lutynia, tel. 317 76 76

Szkoły Podstawowe

- Szkoła Podstawowa w Miękinii, ul. Szkolna 2, 55-330 Miękinia, tel. 736 00 80
- Szkoła Podstawowa w Lutyni, ul. Szkolna , 55-330 Miękinia, tel. 317 12 93
- Szkoła Podstawowa w Pisarzowicach, ul. Szkolna , 55-330 Miękinia, tel. 31711 69

Przedszkola

- Publiczne Przedszkole w Miękinii, ul. Szkolna 2, 55-330 Miękinia, tel.736 00 75
- Przedszkole Publiczne w Pisarzowicach, ul. Szkolna 3, 55-330 Miękinia, tel. 317 77 77
- Niepubliczne Przedszkole Sasanka w Mrozowie, ul. B. Chrobrego 20, 55-330 Miękinia, tel. 317 07 95
- Niepubliczne Przedszkole Chatka Małolatka w Lutyni, ul. Kościelna 2, 55-330 Miękinia, tel. 0 663 930 153

Żłobki

- Żłobek w Pisarzowicach, ul. Szkolna 3, 55-330 Miękinia, tel. 317 77 77

Tab. 4 Informacje dotyczące publicznych placówek światowych na terenie Gminy Miękinia

	2011	2012	2013
Ilość wyprawek	44	32	0
Ilość stypendiów	I-VI 88 IX-XII 110	I-VI 103 IX-XII 72	0
Ilość placówek	3 Szkoły Podstawowe 2 Gimnazja 1 Przedszkole	3 Szkoły Podstawowe 2 Gimnazja 2 Przedszkola 1 Żłobek	3 Szkoły Podstawowe 2 Gimnazja 2 Przedszkola 1 Żłobek
Ilość dzieci	SP Miękinia 356 SP Lutynia 154 Gim. Miękinia 212 Gim. Lutynia 94 Kl. 0 Lutynia 42 KL.0 Pisarzowice 57 Przedszkole Miękinia 193	SP Miękinia 340 SP Lutynia 161 Gim. Miękinia 218 Gim. Lutynia 89 Kl. 0 Lutynia 42 Przedszkole 128 Pisarzowice Przedszkole Miękinia 194 Żłobek 24	SP Miękinia 354 SP Lutynia 172 Gim. Miękinia 228 Gim. Lutynia 91 Kl. 0 Lutynia 57 Przedszkole 153 Pisarzowice Przedszkole Miękinia 188 Żłobek 24
Ilość psychologów	ZS Miękinia 1 Przedszkole Miękinia 4 godziny dziennie ZS Lutynia 1	ZS Miękinia 1 Przedszkole Miękinia 4 godziny dziennie ZS Lutynia 1	ZS Miękinia 1 Przedszkole Miękinia 5 godzin dziennie ZS Lutynia 1

	SP Pisarzowice	1	SP Pisarzowice	1	SP Pisarzowice	1
Ilość pedagogów	ZS Miękinia	2	ZS Miękinia	2	ZS Miękinia	2
	ZS Lutynia	1	Przedszkole Miękinia		ZS Lutynia	1
	SP Pisarzowice	1	6 godziny dziennie		SP Pisarzowice	1
			ZS Lutynia	1		
			SP Pisarzowice	1		
Ilość dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	ZS Miękinia	12	ZS Miękinia	17	ZS Miękinia	10
	ZS Lutynia	5	ZS Lutynia	5	ZS Lutynia	5
	SP Pisarzowice	8	SP Pisarzowice	8	SP Pisarzowice	8

Źródło: Samorządowy Zespół Oświaty w Miękini

c) **Kultura**

Samorządowy Ośrodek Kultury (SOK)

Miękinia, ul. Kościuszki 43, tel. 71/735-92-01

Adres e-mailowy: kultura@miekinia.pl

d) **Biblioteki**

Gmina posiada Gminną Bibliotekę Publiczną w Miękini przy ulicy Kościuszki 43, oraz 3 biblioteki filialne w Mrozowie, Lutyni i Wilkszynie.

e) **Świetlice wiejskie**

Na obszarze gminy funkcjonuje 17 świetlic, w których etatowo zatrudnieni są instruktorzy świetlicowi; organizują oni różnego rodzaju imprezy kulturalno-rozrywkowe. Świetlice czynne są w godzinach od 16⁰⁰ do 20⁰⁰. Ponadto mieszkańcy mogą wynajmować je na różnego rodzaju uroczystości rodzinne. Świetlice zlokalizowane są w miejscowościach:

1. Biazków,
2. Brzezina,
3. Brzezinka Średzka,
4. Gałów,
5. Głoska,
6. Księginice
7. Krępic
8. Lubiatów,
9. Lutynia,
10. Łowęcice
11. Mrozów

12. Pisarzowice,
13. Prężyce
14. Radakowice,
15. Zabór Wielki,
16. Wróblowice,
17. Źródła

f) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, Rodzinnych i Nieletnich w Sądzie Rejonowym W Środzie Śląskiej
ul. Św. Andrzeja 3, 55-300 Środa Śląska, tel. 396 02 19

Na terenie Gminy Miękinia sprawy nadzoruje jeden kurator zawodowy wraz z pięcioma kuratorami społecznymi

Ilość spraw nadzorowanych przez kuratorów, w poszczególnych kategoriach spraw w latach 2011-2013 na terenie Gminy Miękinia:

- **Rok 2011**

nadzór kuratora nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej (Opm) – 57

nadzór kuratora nad nieletnim (Nw) - 18

- **Rok 2012**

nadzór kuratora nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej (Opm) – 49

nadzór kuratora nad nieletnim (Nw) - 17

- **Rok 2013 (stan do ostatniego dnia drugiego kwartału)**

nadzór kuratora nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej (Opm) – 43

nadzór kuratora nad nieletnim (Nw) – 17²

1.3 Zadania Gminy wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej

Zgodnie z Art. 2 ustawy o pomocy społecznej „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”. Ustawa o pomocy społecznej określa: zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania,

---

² I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, Rodzinnych i Nieletnich w Sądzie Rejonowym W Środzie Śląskiej

organizację pomocy społecznej oraz zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Gminy obowiązek świadczenia pomocy społecznej mieszkańcom, którzy tego potrzebują, powyższa pomoc polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń ,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Pomoc społeczna to nie tylko świadczenie pieniężne (zasiłki, dofinansowanie), ale także świadczenie w naturze, poradnictwo specjalistyczne (np. psychologiczne i prawne), praca socjalna.

Pod względem przedmiotowym pomoc społeczna została podzielona na kilka kategorii. Ustawodawca wyodrębnił 6 najbardziej doniosłych kierunków działania pomocy społecznej zastrzegając, że nie tworzą one zamkniętego katalogu.

Nie bez przyczyny na pierwszym miejscu sfer działania pomocy społecznej wymieniono przyznawanie i wypłatę świadczeń przewidzianych ustawą. Potocznie pomoc społeczna kojarzona jest właśnie z taką działalnością, a udzielanie wsparcia poprzez różnego rodzaju świadczenia jest podstawową funkcją pomocy społecznej. Określone w punkcie 1 przyznawanie i wypłacanie świadczeń należy rozumieć jako ustalenie uprawnień do świadczeń, w tym prowadzenie postępowania administracyjnego i wydawania decyzji. Chodzi tu również o realne przekazywanie świadczenia niepieniężnego i wypłatę świadczenia pieniężnego. Nie wydaje się zasadne utożsamienie określenia „przyznawanie” wyłącznie z przekazywaniem pomocy niepieniężnej. Termin ten powinien być interpretowany w szerszym kontekście znaczeniowym i należy go odnosić również do badania uprawnień do otrzymania wsparcia.

Praca socjalna jest świadczeniem niepieniężnym, w związku z tym wymienienie jej w osobnym punkcie może wydawać się zbędnym powtórzeniem. Niemniej poprzez takie wyodrębnienie ustawodawca wskazuje rangę tego świadczenia w systemie pomocy

społecznej. Komentowana ustawa definiuje pracę socjalną jako działalność zawodową, mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi (art. 6 pkt. 12). Znaczenie pracy socjalnej w pomocy społecznej jest nie do przecenienia. Odgrywa ona doniosłą rolę w aktywizacji świadczeniobiorców, udzielaniu tzw. pomocy do samopomocy i kształtowaniu odpowiedzialnych postaw społecznych. Literatura wskazuje, że umieszczenie pracy socjalnej w podstawowym katalogu zadań pomocy społecznej jest przejawem troski ustawodawcy o realizację tej formy pomocy w ramach planowanych działań systemowych. Wyeksponowanie pracy socjalnej w słowniczku ustawowym i w podstawowych kierunkach działania pomocy społecznej jest próbą zwrócenia uwagi na rolę aktywizacji społecznej, pobudzania aktywności w zaspokajaniu potrzeb osób i rodzin, a tym samym przeciwdziałania bierności, roszczeniowości i rozdawnictwu świadczeń.

Kolejną sferą działania pomocy społecznej jest prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej. Należy przez to rozumieć przede wszystkim zakładanie i utrzymywanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, a także wspieranie (zwłaszcza finansowe) placówek realizujących zadania socjalne prowadzone przez inne podmioty niepubliczne.

Pomoc społeczna zajmuje się również analizą i oceną zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia. Prowadzenie analizy i oceny tych zjawisk ma na celu monitorowanie już występujących takich jak między innymi bezrobocie, ubóstwo, bezdomność, jak również uchwycenie nowych sytuacji społecznych, które będą negatywnie wpływać na lokalną wspólnotę. Wychwycenie takich sytuacji pozwoli na opracowanie działań zmierzających do zminimalizowania negatywnych konsekwencji związanych z ich występowaniem w szczególności poprzez opracowanie nowych rozwiązań prawnych, jak również podjęcie działań zmierzających do rozbudowy infrastruktury socjalnej. Zauważyć należy, że natężenie sytuacji powodujących zapotrzebowanie na świadczenia zależy od wielu różnych czynników, a zagrożenia poszczególnymi zjawiskami nie są jednakowe dla wszystkich gmin, powiatów czy województw. Dlatego zjawiska te powinny być poddane badaniom i ocenie w celu ich łagodzenia czy przeciwdziałania im. Ważne jest tzw. rozpoznanie wieloaspektowe, a mianowicie: problemowe (np. poznanie problematyki przemocy w rodzinie), terenowe (np. ustalenie rozmiarów bezdomności na danym terenie), osobowe (np. pozyskanie wiadomości o osobach potrzebujących wsparcia). Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb

społecznych powinna być następstwem poprzedniej kategorii zadań. Istotne jest, by działania pomocy społecznej uwzględniały doniosłe problemy społeczne danego regionu. Ostatnim z podstawowych kierunków działania pomocy społecznej jest rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. Zadanie to stawia przed organami wymóg innowacyjności i kreatywności. Pomoc społeczna nie powinna ograniczać się tylko do form zaproponowanych przez ustawodawcę. Ważnym zadaniem pomocy jest umiejętne zidentyfikowanie potrzeb społecznych. Można je utożsamiać z potrzebami ludzkimi rozumianymi jako stan pewnego braku. Przyjmuje się, że potrzeba reprezentuje pewną siłę, która organizuje percepcję, myślenie, działanie po to, by przekształcić istniejący stan rzeczy, odbierany jako niezadowolający, w stan satysfakcjonujący człowieka w sferze biologicznej, psychicznej i duchowej. Warto dodać, że ustawodawca zachęca pracowników socjalnych do poszukiwania i rozwijania nowych form pomocy społecznej poprzez system nagród. Pracownicy pomocy społecznej, którzy dokonali wybitnych, nowatorskich rozwiązań w dziedzinie pomocy społecznej mogą zostać wyróżnieni specjalnymi nagrodami przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Nagrody przyznawane są za opracowanie i wdrażanie programów oraz przedsięwzięć ukierunkowanych na kompleksowe rozwiązywanie problemów społeczności lokalnej, a także realizowanie inicjatyw aktywizowania osób, rodzin i lokalnych wspólnot.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
2. sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej,
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i

- możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
  9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
  10. praca socjalna,
  11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
  12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
  13. dożywianie dzieci,
  14. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
  15. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
  16. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu zakładu karnego,
  17. sporządzenie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
  18. utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
  19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
  20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Ponadto do zadań własnych gminy należy:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,

4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznania potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Zadania z zakresu pomocy społecznej zostały podzielone na kilka kategorii. W pierwszej kolejności można wymienić zadania rządowe i samorządowe, co nie oznacza ich odpowiedniego przyporządkowania organom administracji rządowej i samorządowej. Zadania z zakresu administracji rządowej wykonują również samorządy terytorialne. Zadania samorządu terytorialnego zostały skonkretyzowane przyporządkowane poszczególnym jednostkom samorządowym, a zatem wyróżnia się zadania: gminy, powiatu i województwa. W ramach zadań samorządowych można dokonywać dalszych podziałów. I tak zadania powiatu i gminy podzielono na własne i zlecone z zakresu administracji rządowej.

Zadaniami własnymi są wykonywane przez jednostkę samorządu terytorialnego zadania publiczne służące zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej (art. 166 ust. 1 Konstytucji). Samorząd wykonuje je w imieniu własnym i interesie lokalnym. Co do zasady, środki na ich realizację pochodzą z dochodów własnych samorządu lub z subwencji. W ramach zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej ustawodawca wyróżnia zadania obowiązkowe, co nawiązuje do podziału zadań na obligatoryjne i fakultatywne. O tym, którym zadaniom należy przypisać przymiot obowiązkowych, a którym dobrowolnych, za każdym razem rozstrzygają przepisy prawa materialnego. Różne są następstwa zakwalifikowania zadań do jednej bądź drugiej grupy. Zaklasyfikowanie zadania publicznego jako dobrowolnego daje jednostce samorządowej możliwość podjęcia rozstrzygnięcia w sprawie przystąpienia do jego realizacji. Obligatoryjny charakter zadania publicznego eliminuje możliwość decydowania przez samorząd o jego wykonaniu.

Zgodnie z zasadą pomocniczości zadania gmin w zakresie pomocy społecznej zostały najbardziej rozbudowane. To właśnie gminy są najmniejszymi jednostkami podziału terytorialnego państwa i to one znajdują się najbliżej potrzebujących. Zgodnie z art. 6 ustawy o samorządzie gminnym do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Nadrzędnym celem gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Artykuł 7 ust. 1 o samorządzie gminnym stanowi, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań w własnych gminy i obejmuje m.in. sprawy pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów

opiekuńczych. Konkretność usług związanych realizacją praw podmiotowych w zakresie pomocy społecznej nie oznacza, że zaspokojenie w ten sposób potrzeby mają charakter potrzeb zbiorowych. Taką sytuację określa się jako zaspokajanie potrzeb zbiorowych na drodze świadczeń jednostkowych, do których zobowiązana jest władza samorządowa. Rola gminy w realizacji zadań pomocy społecznej jest szczególna. W praktyce indywidualne i zbiorowe potrzeby wspólnoty mieszkańców pojawiają się i są zaspokajane przede wszystkim w środowisku lokalnym. Wspólnota samorządowa za pośrednictwem wyspecjalizowanej administracji w naturalny sposób powinna podejmować działania zmierzające do niwelowania różnic w procesie zaspokajania podstawowych potrzeb, gdy są one wywołane czynnikami niezależnymi od jednostki czy rodziny. Na szczeblu gminy pomoc społeczna kierowana jest wprost do osób najbardziej potrzebujących. Skupia się ona na doraźnym rozwiązywaniu konkretnych problemów. Gmina jako niewielka społeczność ma możliwość zidentyfikowania na takim poziomie osoby potrzebujące wsparcia. W taki sposób pomoc staje się bardziej efektywna oraz trafia do tych, którzy jej najbardziej potrzebują.

Najbardziej rozległy jest katalog obowiązkowych zadań własnych gminy. Można je sklasyfikować w kilku grupach. Będą to zadania dotyczące:

- zapewnienie podstaw egzystencji
- przyznawania zasiłków
- prowadzenia pracy socjalnej
- utrzymanie infrastruktury socjalno- technicznej
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych
- ochrony dziecka i rodziny
- planowania i sprawozdawczości
- opłacania składek na ubezpieczenia społeczne

Do pierwszej kategorii zadań należy zaliczyć te, które stanowią absolutne minimum ludzkiego bytowania, a więc jedzenie, ubranie, schronienie. Gmina jest zobowiązana zapewnić ubranie, jeden gorący posiłek i miejsce do spania każdej osobie tego pozbawionej. Do tej grupy zadań można jeszcze dołączyć obowiązek sprawienia pogrzebu, dotyczy to również osób bezdomnych a także dożywianie dzieci. Kolejna grupa zadań obejmuje przyznawanie i wypłacanie zasiłków: okresowych, celowych, celowych na pokrycie kosztów wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym i innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, zasiłków stałych oraz

opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zadaniem obowiązkowym jest również przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego. W ramach utrzymania infrastruktury socjalno-technicznej należy wymienić: prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej oraz zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników. Gminy zobowiązane są ponadto do organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, oraz usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Gminy zostały również zobligowane do określonych działań planistycznych, programowych i sprawozdawczych. Opracowują i realizują gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Do obowiązkowych zadań własnych gminy ustawodawca zaliczył również opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Świadczenie to jest wykonane na rzecz osoby rezygnującej z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej i osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chory, członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem.

Należy zaznaczyć, że aktualnie obowiązkiem gminy jest udzielanie wsparcia osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Gmina ma tu do dyspozycji w szczególności takie świadczenia jak: praca socjalna, mieszkanie chronione, zasiłek celowy oraz pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie. Warto dodać, że przed nowelizacją ustawy z lutego 2007r. omawiane zadanie realizowały powiaty. Aktualnie powiat udziela wsparcia osobom opuszczającym zakłady poprawcze. Pomoc obejmuje świadczenia pieniężne na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz świadczenia niepieniężne takie jak: pomoc w znalezieniu zatrudnienia, uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz pomoc rzeczową na zagospodarowanie.

Powyższe zadania wyrażają pewne minimum bezpieczeństwa socjalnego, które musi zapewnić swoim członkom najmniejsza wspólnota samorządowa. Ich wykonanie jest obowiązkiem gminy, musi ona również przeznaczyć na ten cel własne środki. Wypada zaznaczyć, że niektóre z zadań współfinansowane są przez samych świadczeniobiorców lub ich rodziny (np. pobyt w domu pomocy społecznej). Gminy mogą też odzyskać środki

przeznaczone na konkretną formę pomocy (np. pokrycie kosztów pogrzebu z zasiłku pogrzebowego).

W art. 17 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej wymienione zostały kolejne zadania własne, lecz nie są obowiązkowe. Ich realizacja w dużej mierze zależy od finansowanych możliwości gminy i powinna być dostosowana do lokalnych potrzeb. Trudności gmin w dokonywaniu hierarchii potrzeb społecznych i ustalaniu pierwszeństwa ich zaspokajania podkreślał wielokrotnie Naczelny Sąd Administracyjny. Jego zdaniem organy pomocy społecznej, działając w oparciu o środki finansowe, których wysokość jest ściśle określona, muszą w wyznaczonych granicach realizować swoje ustawowe cele. Wymaga to realistycznej oceny możliwości zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych osób uprawnionych do świadczeń. Racjonalne gospodarowanie posiadanymi środkami finansowymi wymaga określenia, które z potrzeb muszą być zaspokajane w pierwszej kolejności oraz w jaki sposób. Można dodać, że spośród trzech kategorii zadań gminy z zakresu pomocy społecznej najgorzej wypada realizacja zadań własnych nieobowiązkowych, ponieważ często nie wystarcza już na nie środków.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekonomiczną,
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowej domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
7. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Środki na realizację i obsługę zadań, o których mowa w pkt. 2, zapewnia budżet państwa.

W przypadku uzasadnionych potrzeb państwa, ustawa może zlecić jednostkom samorządu terytorialnego wykonywanie określonych zadań publicznych. Tryb przekazywania i sposób wykonywania zadań zleconych wymaga regulacji ustawowej (art. 166 ust. 2 Konstytucji). W ustawach tworzących kategorię zadań zleconych powinno znaleźć się uzasadnienie potrzeby zlecenia samorządowi owych „uzasadnionych potrzeb państwa” oraz ich zdefiniowania w odniesieniu do każdej indywidualnej kategorii zadań. Niemniej ustawa o pomocy społecznej nie zawiera takich wyjaśnień. Konstytucja, utrzymując podział na zadania własne i zlecone, daje możliwość zlecania zadań na rzecz jednostek samorządu terytorialnego i nie przewiduje sytuacji odwrotnej. Oznacza to, że można uszczuplić zadania i kompetencje administracji rządowej, jednocześnie nie mogąc odejmować ich administracji samorządowej. Zadania zlecone jednostki samorządu terytorialnego wykonują w imieniu i na rzecz podmiotu zlecającego, który zajmuje się również finansowaniem zadań. Środki finansowe na ten cel pochodzą z budżetu państwa i są przekazywane w formie dotacji. Cechą różniącą zadania zlecone od zadań własnych jest również sposób ich przekazywania samorządowi. Zadania własne samorząd otrzymuje na zasadzie decentralizacji, zlecone- poprzez dekoncentrację. Warto dodać, że zadania zlecone można podzielić na dwie kategorie. Za kryterium podziału przyjmuje się formę zlecenia wykonania zadania. Możliwe jest wykonanie zadania zleconego przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustawy bądź zawartego porozumienia. W przypadku zadań zleconych wykonywanych przez samorząd terytorialny nie może być mowy o różnicowaniu ich na zadania dobrowolne i obowiązkowe. Pewien element dobrowolności występuje jedynie w przypadku zawarcia porozumienia w sprawie wykonania zadań z zakresu administracji rządowej.

Artykuł 18 Ustawy wylicza taksatywnie zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Do gmin należy realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, których celem jest ochrona poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia. Zmiany w ustawie o pomocy społecznej nałożyły na gminy obowiązek udzielania wsparcia cudzoziemcom będącym ofiarami handlu ludźmi. Ze świadczeń wymienionych w art. 5a, gmin nie dotyczy jedynie organizowanie pomocy w formie interwencji kryzysowej, ponieważ świadczenie to mieści się w kategorii zadań powiatu. Najmniejsze jednostki samorządowe są w tym przypadku zobowiązane do udzielania świadczeń związanych z minimum egzystencji (schronienie, posiłek, ubranie) oraz zasiłków celowych.

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wyznaczają konkretne obowiązki gmin, dotyczące pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Gminy muszą świadczyć dla nich specjalistyczne usługi opiekuńcze (w miejscu zamieszkania) oraz prowadzić środowiskowe domy samopomocy. Warto zauważyć, że zadania w tej dziedzinie zostały podzielone między dwie lokalne jednostki samorządowe- gminę i powiat. Większa wspólnota lokalna została zobowiązana do prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Przekazanie powyższych zadań nastąpiło w drodze ustawowej, a więc gminy nie mogły odmówić ich przyjęcia i realizacji. Niemniej oprócz zadań powierzonych ustawowo, gmina może dobrowolnie w drodze porozumienia przejąć do realizacji inne zadania z zakresu administracji rządowej. Wykonywanie przez gminę zadań zleconych powoduje, że posiada ona dwoisty charakter- wspólnoty samorządowej oraz jednostki wykonawczej administracji rządowej.

2. Obszary problemów objęte pracą socjalną zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej

2.1 Ubóstwo

Problem ubóstwa można określać w sposób absolutny lub względny (relatywny).

Ubóstwo absolutne to takie, które uniemożliwia lub w istotny sposób utrudnia realizację podstawowych funkcji życiowych. Ubóstwo względne należy opisywać jako takie w którym zasoby w danym czasie spadają poniżej zasobów będących w dyspozycji przeciętnej jednostki lub rodziny w społeczeństwie do którego należą.³ W podejściu absolutnym ubogie są te gospodarstwa domowe, te osoby, które nie mają możliwości zaspokojenia potrzeb uznanych w danych warunkach za podstawowe. W tym ujęciu można wyróżnić dwa znaczenia terminu ubóstwo absolutne – węższe i szersze. Ubóstwo absolutne w węższym znaczeniu oznacza stan niezaspokojenia minimalnych biologicznych potrzeb organizmu ludzkiego. Natomiast ubóstwo absolutne w znaczeniu szerszym to stan niezaspokojenia potrzeb uznanych w danym społeczeństwie i w danym czasie za minimalne.⁴ W podejściu względnym ubóstwo rozważane jest jako forma nierówności, nadmiernego dystansu między poziomem życia poszczególnych grup ludności: - ubogie są te osoby, te rodziny, których poziom życia jest znacznie niższy niż pozostałych członków danego społeczeństwa.⁵

---

³ Auleytner, Polityka ..., s. 443-444, z Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej, Gaskor, 2013r., Wrocław

⁴ T. Pilch, I. Lepalczyk, red. , Pedagogika społeczna, Warszawa, 1995, s. 342-343 z Ł. Borkowski, R. Krajewski, S. Szymański, Komentarz do ustawy o pomocy społecznej, Wyd. Leges, Kutno 2006

⁵ Auleytner, Polityka ..., s. 443-444, [w:] Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej, Gaskor, 2013r., Wrocław

Ubóstwo traktowane jest jako główna przyczyna sytuacji wymagających pomocy społecznej, jednakże nie jest samoistną przesłanką uzasadniającą przyznanie świadczenia pieniężnego ani świadczenia niepieniężnego. Pojęcie ubóstwa ma charakter względny, to co dla jednych jest ubóstwem, dla innych może uchodzić za dostatek. Mając powyższe na względzie potrzebna jest ocena i sprecyzowanie tego pojęcia. Ustawa o pomocy społecznej czyni to określając w art. 8 kryterium dochodowe. Wyróżnia przy tym jego rodzaje: kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej, kryterium dochodowe na osobę w rodzinie, kryterium dochodowe rodziny.⁶

Ubóstwo powoduje doniosłe ujemne skutki społeczne. Zmniejsza ono popyt na towary, a przez to chłonność rynku, co działa hamująco na rozwój gospodarczy. Uniemożliwia lub znacznie utrudnia korzystanie ludzi ubogich z istniejących szans zdobycia wykształcenia i zachowania dobrego stanu zdrowia. Przyczynia się do wzrostu przestępczości, przede wszystkim przestępstw przeciwko mieniu. Sprzyja rozwojowi patologii społecznych, takich jak narkomania i bezdomność.

Niedoskonałość systemów pomocy osobom i rodzinom ubogim może działać demoralizująco, zmniejszając motywację do zdobywania kwalifikacji zawodowych i do poszukiwania pracy. Ubóstwo reprodukuje się samodzielnie, ubodzy rodzą i wychowują dzieci skazane na pozostawanie w sferze ubóstwa. Z ubogich rekrutuje się warstwa ludzi, którzy zmuszeni są przyjmować pracę brudną, niebezpieczną i naruszającą godność ludzką. Ubodzy zmuszeni są przyjąć każde warunki wynagrodzenia, jakie im się oferuje.⁷

Tab. 5 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa w latach 2011 – I połowa 2013r.

Rok	2011	2012	I półrocze 2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	6	21	25
Liczba osób w rodzinie	16	59	66

* Źródło :Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękinii

2.2 Sieroctwo

Pojęciem sieroctwa objęte jest sieroctwo biologiczne i społeczne. Pod pojęciem sieroctwa biologicznego należy rozumieć sytuację, gdy dziecko nie posiada obojga rodziców lub też jednego z nich, wówczas występuje półsieroctwo albo rodzina niepełna. Mianem sieroctwa

⁶ Ł. Borkowski, R. Krajewski, S. Szymański, Komentarz do ustawy o pomocy społecznej, Wyd. Leges, Kutno 2006

⁷ Kowalak T., Leś E., Kwestia ubóstwa [w:] Polityka społeczna, red. Rajkiewicz A.

społecznego określa się sytuację, gdy dziecko posiada rodziców biologicznych, jednakże rodzice zostali pozbawieni praw rodzicielskich stosownie do postanowień art. 11 k.r.o.⁸

Głównym źródłem sieroctwa społecznego jest dezorganizacja rodziny, czyli niespełnienie przez nią prawidłowych funkcji wychowawczych i społecznych.

Przyczyn mikro-społecznych wywołujących sieroctwo społeczne upatruje się w nieprawidłowym funkcjonowaniu podstawowych środowisk naturalnych, jakimi są: rodzina, szkoła, środowisko rówieśnicze. Za najbardziej znaczące jednak uznaje się zjawiska tkwiące w rodzinie. Sieroctwo społeczne obejmuje rozmaite sytuacje losowe. Najczęściej dziecko pozbawione jest właściwej opieki rodziców ze względu na ich uzależnienia, rozkład pożycia małżeńskiego, biedę, choroby psychiczne lub fizyczne. Duży procent osieroconych społecznie dzieci pochodzi z rozbitych rodzin - takich o niskim poziomie moralnym, kulturalnym i materialnym.

Makrospołeczną (tę która tkwi w samej rodzinie) przyczyną sieroctwa społecznego w rodzinie jest również długa nieobecność jej członka/członków na skutek odbywania kary pozbawienia wolności, co powoduje, m.in. brak dostatecznej opieki nad dzieckiem oraz niezaspokojenie wielu potrzeb jej członków.⁹ Sieroctwo można podzielić również ze względu na źródła, na sieroctwo społeczne prawne, losowe, społeczne jako skutek dezintegracji rodziny oraz wynikające z odrzucenia.¹⁰

Sierotą społeczną może być dziecko, które wychowuje się w pełnej rodzinie lub w czasowo niepełnej, która nie spełnia w sposób prawidłowy swoich funkcji, zaniedbują dziecko, są dla niego zagrożeniem w sensie psychicznym, moralnym czy też fizycznym wskutek czego dziecko pozbawione jest należytej opieki.¹¹

W sieroctwie społecznym wyróżnić możemy wyższe i niższe stopnie osierocenia. Najwyższym stopniem sieroctwa społecznego jest opuszczenie całkowite tzn. zupełny brak kontaktu z własnymi rodzicami. Najniższy stopień sieroctwa występuje w przypadku dzieci, których rodzice wykazują pewne zainteresowanie ich losem.

Z pojęciem sieroctwa społecznego ściśle koreluje pojęcie sieroctwa emocjonalnego oraz duchowego odnoszące się do sytuacji osamotnienia dziecka w rodzinie własnej, a więc do

---

⁸ Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej, Gaskor, 2013r., Wrocław

⁹ Szymborska A, Sieroctwo społeczne, Wiedza Powszechna, Warszawa 1969 r.

¹⁰ Olearczyk T.E., Sieroctwo i osamotnienie. Pedagogiczne problemy kryzysu współczesnej rodziny, Wydawnictwo WAM, Kraków 2007

¹¹ Tamże, s. 106.

braku opieki i wsparcia ze strony rodziców biologicznych.¹² Bardzo często z powodu długiej nieobecności rodziców np. na skutek odbywania kary pozbawienia wolności członkowie niepełnej rodziny nie otrzymują dostatecznej ilości miłości, serdeczności i zainteresowania, co naraża jej członków na stan osamotnienia, który jest groźny dla zdrowia psychicznego.

W wąskim rozumieniu sieroctwo społeczne obejmuje dzieci, które nie mają naturalnego środowiska rodzinnego, nie utrzymują z nim systematycznego kontaktu.

Sieroctwo społeczne jest wskaźnikiem dezorganizacji rodziny, jednym ze zjawisk patologii społecznej. Sieroctwo społeczne jest jedną z najdotkliwszych przejawów, a zarazem skutków patologii rodziny zwłaszcza w zakresie nierealizowania funkcji opiekuńczych i wychowawczych.¹³ Sierota naturalną dziecko staje się gwałtownie i nieodwracalnie w przeciwieństwie do sieroctwa społecznego, które jest procesem długotrwałym, rozwijającym się niekiedy przez lata wewnątrz rodziny.¹⁴ Sieroctwo społeczne może zostać zmienione w przypadku przywrócenia rodzicom władzy rodzicielskiej, stosownie do postanowień art. 111 §2 k.r.o. Szczególną formą pomocy udzielanej z tego tytułu jest umieszczenie w pieczy zastępczej.¹⁵

2.3 Bezdomność

Osobą bezdomną w polskim porządku prawnym (art. 6 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej) jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkaniowym w rozumieniu przepisów o ochronie lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Według materiałów rządowych, najczęstszymi powodami bezdomności są :

- rozpad rodziny,
- eksmisje,
- powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania
- brak stałych dochodów,
- przemoc w rodzinie,

---

¹² Kozdrowicz E., Sieroctwo [w:] Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, pod red. Lalak D., Pilch T., Warszawa 1999, s. 268, [w:] L. Borkowski, R. Krajewski, S. Szymański, Komentarz do ustawy o pomocy społecznej, Wyd. Leges, Kutno 2006

¹³ Minkiewicz A, Kryzys więzi rodzinnych i niektóre jego konsekwencje społeczne i kulturowe, Polska Akademia Nauk, Warszawa 1995r., s.74

¹⁴ Olearczyk T.E., Sieroctwo i osamotnienie. Pedagogiczne problemy kryzysu współczesnej rodziny, Wydawnictwo WAM, Kraków 2007

¹⁵ Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej, Gaskor, 2013r., Wrocław

- brak tolerancji społecznej,
- uzależnienia,
- likwidacja hoteli pracowniczych,
- opuszczenie domu dziecka,
- powrót ze szpitala psychiatrycznego,
- uchodźstwo.

W Polsce bezdomność stała się problemem społecznym przybierającym formę masową. Zapobieganie jego skutkom jest obowiązkiem nie tylko wyspecjalizowanych instytucji ale wszystkich obywateli. Wśród populacji osób bezdomnych wyraźnej zmianie ulega przekrój zawodowy i społeczny. Do placówek dla bezdomnych coraz częściej zgłaszają się osoby posiadające wykształcenie średnie i wyższe. Obniżeniu ulega wiek bezdomnych, w szczególności samotnych matek z dziećmi oraz narkomanów i nosicieli wirusa HIV. Zjawisko bezdomności jest na tyle poważnym, że w 2000 roku w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej opracowano resortowy Program „Bezdomność”, w którym zostały uwzględnione działania o charakterze:

- profilaktycznym – zapobiegające utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności, skierowane do najbardziej zagrożonych bezdomnością grup społecznych,
- osłonowym – zapobiegające degradacji biologicznej i społecznej osób bezdomnych z zastosowaniem standardowych rodzajów i form świadczeń pomocy społecznej oraz podstawowych elementów pracy socjalnej
- aktywizującym- zmierzające do wyprowadzania z bezdomności konkretnych osób i grup społecznych, rokujących perspektywy przezwyciężenia tej sytuacji.

Działania aktywizujące to przede wszystkim indywidualny program wychodzenia z bezdomności, którym może być objęta osoba bezdomna . Program taki jest opracowywany wspólnie przez bezdomnego i pracownika socjalnego, a jego realizacja wymaga aktywnego współdziałania ze strony bezdomnego w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych. Ze strony pracownika socjalnego bezdomny może oczekiwać pomocy m.in. w leczeniu uzależnień, uzyskaniu zatrudnienia, uzyskaniu konsultacji prawnej i psychologicznej. Osoba bezdomna objęta programem wychodzenia z bezdomności zostaje także objęta ubezpieczeniem zdrowotnym. Realizacja programu wychodzenia z bezdomności może być przerwana, jeśli zostanie stwierdzone uporczywe naruszanie przez osobę bezdomną postanowień programu, uniemożliwiający jego dalszą realizację, lub gdy opuści ona miejsce, w którym program jest realizowany, bez zgłoszenia tego pracownikowi socjalnemu.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc bezdomnym należy do zadań własnych gminy. Pomoc ta może mieć formę udzielenia schronienia, posiłku, ubrania, a także zasiłku celowego na leczenie.

Bezdomność jest w chwili obecnej jednym z groźniejszych zjawisk patologii społecznej, ponieważ jego skala systematycznie rośnie; w Gminie Miękinia nie stanowi jednak wyróżniającego się w znaczący sposób problemu społecznego, a świadczenia z tytułu bezdomności przyznawane są sporadycznie.

Osoby nie posiadające miejsca zamieszkania mogą liczyć na pomoc GOPS w znalezieniu konstruktywnego rozwiązania sytuacji, w której się znalazły.

Tab. 6 Liczba świadczeń GOPS wypłacana w latach 2011 – I półrocze 2013 z powodu bezdomności:

Rok	2011	2012	I półrocze 2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	2	3	3
Liczba osób w rodzinie	2	3	4

* Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękinii

Z uwagi na narastający problem bezdomności na terenie całego kraju, z inicjatywy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w miesiącu lutym br. przeprowadzona została ogólnopolska akcja liczenia bezdomnych. Określenie ich liczby miało pomóc gminom w podjęciu konkretnych działań związanych ze zjawiskiem bezdomności. Liczenie bezdomnych odbyło się również na terenie gminy Miękinia. Podczas, którego ustalono, że na terenie naszej gminy jest 1 osoba bezdomna (informacja uzyskana od sołtysa). Z wiedzy pracowników socjalnych wynika, iż liczba osób bezdomnych na koniec II kwartału 2013 to 6 osób, z czego 4 przebywa w schroniskach, a pozostałe 2 zamieszkują pustostany i nie wykazują chęci zmiany swojej sytuacji.

2.4 Bezrobocie

Zmiany gospodarcze i polityczne, jakie dokonały się w Polsce w latach 1989 i 1990 doprowadziły do tego, że Polska dołączyła do grupy krajów o gospodarce rynkowej, co z kolei spowodowało ujawnienie się bezrobocia na szeroką skalę. Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów.

Bezrobocie jest problemem złożony i różnie definiowanym. Szerszą kategorią jest pozostawanie bez pracy lub nieaktywność zawodowa. Są to kategorie szczególnie ważne z punktu widzenia opisu klientów pomocy społecznej oraz programów adresowanych do nich w ramach tego systemu.

Stan ten spowodowany jest brakiem równowagi pomiędzy podażą pracy a popytem na pracę. W Polsce bezrobocie stało się kwestią społeczną, świadczy o tym przede wszystkim dynamika, skala i struktura tego zjawiska, jak i jego negatywne konsekwencje odczuwane coraz silniej.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004r. o „promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” (Dz. U. Z 2008r. Nr 69 poz.415 z późn.zm) bezrobotny, oznacza osobę o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 1 i 2 lit. a-g lub lit. i, j, l, lub cudzoziemca - członka rodziny obywatela polskiego, niezatrudnioną i nie wykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- ukończyła 18 rok życia;
- nie ukończyła 65 lat w przypadku kobiet i 67 lat w przypadku mężczyzn;
- aktualnie nie uczy się na żadnym szczeblu kształcenia lub nie została skierowana na szkolenie przez PUP;
- jest zameldowana lub pozostaje w Polsce legalnie lub jej pobyt może zostać zalegalizowany (azyl polityczny, karta stałego lub czasowego pobytu, obywatele UE).

Bezrobocie jest dotkliwe nie tylko dla osób pozostających bez pracy, lecz także dla ich rodzin. W funkcjonowaniu rodzin dotkniętych bezrobociem dochodzi do poważnych zakłóceń. Utrata pracy zawodowej wpływa najczęściej na powstanie napięć i konfliktów w rodzinie. Z drugiej strony, ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodzin prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokojenia podstawowych potrzeb. Bezrobocie rodziców nie stwarza poczucia bezpieczeństwa u dzieci i negatywnie wpływa na ich dalszą edukację.

Skutkami bezrobocia dla większości ludzi bezrobotnych są : pogorszenie standardu życia, problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i politycznym. Towarzyszy temu dyskomfort psychiczny, polegający często na poczuciu bezsilności. Następstwem trudności finansowych jest pozbawienie możliwości nabywania dóbr, które są symbolem statusu, co prowadzi do obniżenia samooceny. Skutkiem bezrobocia może być również wzrost przestępczości i pogłębiający się niedostatek. Bezrobocie ma negatywne skutki dla społeczeństwa są nimi: duże koszty świadczeń socjalnych, niewykorzystane zdolności do pracy bezrobotnych, poczucie zagrożenia utratą pracy ludzi zatrudnionych i zwiększenie się zjawisk niepożądanych (np. uzależnienia, przestępczość, samobójstwa, kradzieże, rozwody itp.).

Osoby bezrobotne na terenie Gminy Miękinia mogą korzystać z różnych form pomocy finansowanych z Funduszu Pracy. Są to:

- Programy pasywne
- Zasiłki dla bezrobotnych
- Ubezpieczenia zdrowotne
- Programy aktywne:
- Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe
- Szkolenie i przekwalifikowanie bezrobotnych oraz zasiłki szkoleniowe
- Prace interwencyjne i roboty publiczne
- Prace społecznie użyteczne
- Przygotowanie zawodowe
- Staże
- Dotacje na tworzenie małych przedsiębiorstw
- Refundacja stanowisk pracy dla pracodawców zatrudniających osoby bezrobotne.

Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Śląskiej realizuje projekt „Drogowskaz”, który jest realizowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, poddziałanie 6.1.3. głównym celem projektu jest aktywizacja zawodowa i trwały powrót na rynek pracy osób bezrobotnych ze szczególnym naciskiem na osoby powyżej 50 roku życia, osoby niepełnosprawne i osoby do 30 roku życia. Formy wsparcia przewidziane w projekcie to pośrednictwo pracy dla wszystkich uczestników projektu, poradnictwo zawodowe w tym opracowanie indywidualnego planu działania dla wszystkich uczestników, szkolenia

organizowane w trybie indywidualnym, staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Bezrobotni z terenu gminy Miękinia zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Środzie Śl. w latach 2011-2013 .

Tab. 7 Sytuacja na rynku pracy w gminie Miękinia

Osoby zarejestrowane jako osoby bezrobotne	Stan w końcu 4 kwartału 2011	Stan w końcu 4 kwartału 2012	Stan w końcu 2 kwartału 2013
Ogółem:	512	625	637
W tym:			
Pozostające bez pracy pow. 24 m-cy	77	99	100
Kobiety	257	296	305
Bezrobotni w okresie do 12 mies. od dnia ukończenia nauki	28	25	8

* Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy Środa Śląska- www.pupsrodaslaska.pl

Świadczenia społeczne dla bezrobotnych w Polsce reguluje ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Powinny one zapewnić bezrobotnemu minimum życiowe, ale także powinny zachęcać do podjęcia zatrudnienia. Aby przełamać bariery utrudniające podjęcie zatrudnienia, 1 lutego 2009 roku weszła w życie ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 6, poz.33). Ustawa ma na celu m. in. uporządkowanie wzajemnych relacji pomiędzy Powiatowymi Urzędami Pracy a ośrodkami pomocy społecznej. Zmieniony art. 50 ust. 2 ustawy stwierdza: „(...) bezrobotnym, będącym w szczególnej sytuacji na rynku pracy (są to bezrobotni do 25 roku życia, bezrobotni długotrwale, kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, bezrobotni którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli pracy, bezrobotni niepełnosprawni), korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w okresie 6 miesięcy do dnia utraty prawa do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania: powinien przedstawić propozycję zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia, stażu, odbycia przygotowania zawodowego dorosłych, zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych lub na wniosek ośrodka pomocy społecznej może skierować do uczestnictwa w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej lub uczestnictwa w

indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, o którym mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym. Oznacza to, że dla wymienionych już powyżej „wspólnych klientów” przygotowano specjalne dwie ścieżki działań. Ścieżka pierwsza to samodzielne działanie Powiatowego Urzędu Pracy, który powinien podjąć wobec takiej osoby działanie aktywizacyjne. Ścieżka druga to nowo wprowadzona możliwość aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej, dająca ośrodkowi pomocy społecznej prawo do zwrócenia się do Powiatowego Urzędu Pracy o skierowanie osoby bezrobotnej do projektu aktywizacyjnego (kontrakt socjalny, program). W przypadku skierowania – na wniosek ośrodka pomocy społecznej – osoby bezrobotnej w projektach o charakterze indywidualnym lub środowiskowym, Powiatowy Urząd Pracy oraz ośrodek pomocy społecznej są obowiązane informować się wzajemnie o planowanych działaniach wobec bezrobotnych, w trybie określonym w zawartym porozumieniu. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękinii zawarł porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w Środzie Śląskiej w dniu 16.05.2013r. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękinii to w głównej mierze rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na aktywne poszukiwanie zatrudnienia i pomocy w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego. W celu aktywizacji klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękinii pracownicy socjalni wyszukują oferty pracy na terenie Powiatu Średzkiego i miasta Wrocławia, mając na uwadze możliwość dojazdu oraz indywidualne predyspozycje, kompetencje i przygotowanie zawodowe klientów.

Tab. 8 Rodziny korzystające z pomocy GOPS w latach 2011 – I półrocze 2013 z powodu bezrobocia

Rok	2011	2012	I półrocze 2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	74	82	54
Liczba osób w rodzinach	250	261	96

* Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękinii

2.5 Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest stanem będącym efektem dysfunkcji natury fizycznej lub psychicznej, ubytku anatomicznego wynikającego z urazów, schorzeń lub zaburzeń rozwojowych powodujący znaczące ograniczenie możliwości wykonywania podstawowych czynności życiowych, tj. samoobsługa, przemieszczanie się, czynności manualne, orientacja w otoczeniu, zdolności komunikowania się z innymi ludźmi oraz czynności związane z

uczeniem się, wykonywaniem pracy, życiem rodzinnym czy prowadzeniem gospodarstwa domowego. Za osobę niepełnosprawną uznać należy „osobę, której stan fizyczny lub psychiczny trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza albo uniemożliwia wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych zgodnie z normami społecznymi i prawnymi”.

Przez osobę niepełnosprawną prawnie rozumie się osobę, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony. Osoba niepełnosprawna biologicznie to osoba nie posiadająca takiego orzeczenia, ale odczuwająca ograniczenie własnej sprawności w wykonywaniu podstawowych dla swojego wieku czynności.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych określa niepełnosprawność jako „trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.”¹⁶

Prawo do uzyskania pomocy, a także rozmiar udzielonej pomocy zależą od stopnia niepełnosprawności: znacznego, umiarkowanego lub lekkiego. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydają wojewódzkie i powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Na terenie Gminy Miękinia orzeczenia takie wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Środzie Śląskiej.

Orzeczenia o niepełnosprawności wydawane są także przez Komisję przy ZUS i KRUS.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się „osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji”. Natomiast umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się „osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych”.¹⁷

Osoby niepełnosprawne są statystycznie gorzej wykształcone, przejawiają mniejszą aktywność zawodową, a w konsekwencji częściej narażone są na ubóstwo i wykluczenie społeczne.

---

¹⁶ Sierpowska I., Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz. 2007

¹⁷ Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej wraz z przepisami wykonawczymi. Wrocław 2013

Jednym z problemów osób niepełnosprawnych jest występowanie w ich środowisku znacznego bezrobocia. Głównymi problemami związanymi z bezrobociem niepełnosprawnych są:

- niższa atrakcyjność osoby niepełnosprawnej na rynku pracy
- niedobór stanowisk pracy dla osób z niektórymi schorzeniami
- niskie wykształcenie i kwalifikacje.

Niepełnosprawność członka rodziny może prowadzić do pogorszenia kondycji finansowej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno-zawodową. Sytuacja taka spowodowana jest dużymi wydatkami na leczenie i rehabilitację oraz inne świadczenia będące udziałem rodzin. Dlatego też rodziny takie często zwracają się o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej w Miękini. Niepełnosprawność jest jedną z najczęściej występujących przesłanek na terenie Gminy Miękinia, z powodu której udzielana jest pomoc przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękini.

Osoby niepełnosprawne stanowią zróżnicowaną grupę jeśli chodzi o stopień i rodzaj niepełnosprawności, co powoduje konieczność indywidualizowania i różnicowania pomocy adresowanej do tych osób.

Tab. 9 Rodziny korzystające z pomocy GOPS w latach 2011 – I półrocze 2013 z tytułu niepełnosprawności.

Rok	2011	2012	I półrocze 2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	91	77	54
Liczba osób w rodzinach	208	165	96

* Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękini

2.6 Długotrwała lub ciężka choroba

Zły stan zdrowia jest jedną z najczęstszych przyczyn udzielania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej. Długotrwała lub ciężka choroba jako przesłanka do udzielenia pomocy nie jest ściśle zdefiniowana przez ustawodawcę. Pojęcie długotrwałej choroby wydaje się, że będzie się odnosiło do chorób, których leczenie wymaga procesu trwającego w czasie, w wielu przypadkach wyleczenie nie będzie możliwe, a jedynie zminimalizowanie

występujących objawów. Do stwierdzenia występowania powyższej okoliczności będą uprawnieni lekarze, którzy wystawiają zaświadczenia o długotrwałej chorobie.¹⁸

Osoby przewlekle lub ciężko chore spotykają się z podobnymi problemami jak osoby niepełnosprawne, ponieważ często nie są w stanie aktywnie uczestniczyć w tzw. normalnym życiu. Borykają się również z: bezrobociem, utrudnieniami w dostępie do specjalistycznej opieki medycznej, czy kosztownością procesu leczenia. W chwili obecnej problemem są również tzw. choroby cywilizacyjne, dotykające najczęściej ludzi młodych i w średnim wieku.

Podstawową sieć placówek ochrony zdrowia na terenie gminy stanowią:

- Dolnośląskie Centrum medyczne DOLMED S. A. w:
  - Miękini
  - Lutyni
  - Pisarzowicach
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego w Miękini
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Lek. Med. Bożena Paździor filia w Mrozowie

W zakresie lecznictwa specjalistycznego i zamkniętego mieszkańców gminy obsługują placówki służby zdrowia w Środzie Śląskiej, we Wrocławiu i w Brzegu Dolnym.

Ciężka, długotrwała choroba wiąże się z ponoszeniem wysokich kosztów leczenia, rehabilitacji czy też kosztów związanych z zakupem artykułów spożywczych wymaganych przy zalecanej diecie. Osoby, których dotyka długotrwała lub ciężka choroba mają często ograniczone możliwości znalezienia pracy. Sprawy te mają zasadniczy wpływ na sytuację materialną rodzin osób chorych, dlatego też często stają się oni klientami GOPS.

Tab. 10 Rodziny korzystające z pomocy GOPS w latach 2011 – I półrocze 2013 z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

Rok	2011	2012	I półrocze 2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	27	22	10
Liczba osób w rodzinach	60	62	20

* Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękini

¹⁸ Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej wraz z przepisami wykonawczymi. Wrocław 2013

2.7 Przemoc w rodzinie

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są (lub powinni być) wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członów rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegano jej jako poważnego naruszenia norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. Obecnie przemoc w rodzinie definiowana jest na podstawie art. 2 Ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz.U. z 2005 r. nr 180, poz. 1493 z późn. zm.¹⁹. Zgodnie z którym przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, dziecko, rodzic, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), również innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodującą szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc powszechnie traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody. Przemoc wykracza poza społeczne zasady wzajemnych relacji, upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Przemoc w rodzinie posiada następujące cechy:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,

---

¹⁹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

- siły są rozłożone nierównomiernie – w relacji jedna strona ma przewagę nad drugą. Sprawca jest silniejszy a ofiara słabsza,
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- jest przyczyną cierpienia i bólu – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu;
- **Przemoc psychiczna** – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie kobiecie że jest do niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że bez sprawcy sobie nie poradzi;
- **Przemoc seksualna** – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy;
- **Przemoc finansowa (ekonomiczna)** – np. utrzymanie ofiary w całkowitej zależności finansowej od sprawcy, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu;²⁰
- **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie jest przesłanką uzasadniającą udzielenie pomocy zarówno pieniężnej, jak i niepieniężnej. Odgrywa ona szczególną funkcję w ramach świadczeń niepieniężnych ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb dziecka.²¹

²⁰ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miękinia na lata 2010 – 2015.

²¹ Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej wraz z przepisami wykonawczymi. Wrocław 2013

2.8 Potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi

Zgodnie z § 22 i § 23 art. 115 Kodeksu Karnego „handlem ludźmi jest werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby z zastosowaniem:

- przemocy lub groźby bezprawnej,
- uprowadzenia,
- podstępu,
- wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania,
- nadużycia stosunku zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności,
- udzielenia albo przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jego obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą - w celu jej wykorzystania, nawet za jej zgodą, w szczególności w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania, w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, w żebractwie, w niewolnictwie lub innych formach wykorzystania poniżających godność człowieka albo w celu pozyskania komórek, tkanek lub narządów wbrew przepisom ustawy. Jeżeli zachowanie sprawcy dotyczy małoletniego, stanowi ono handel ludźmi, nawet gdy nie zostały użyte metody lub środki wymienione w pkt. 1-6.

Wsparcie w ramach pomocy społecznej dla ofiar handlu ludźmi jest udzielane w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z jej zapisami w art. 5a, prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego przysługuje cudzoziemcom, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt. 15 (zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się cudzoziemcowi, który jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu decyzji ramowej Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi i spełnia łącznie następujące warunki: przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podjął współpracę z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi oraz zerwał kontakty z osobami podejrzanymi o popełnienie czynów zabronionych związanych z handlem ludźmi) oraz art. 53a ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony można udzielić cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nielegalnie, jeżeli organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi stwierdza, że cudzoziemiec jest prawdopodobnie ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu decyzji ramowej Rady z dnia 19 lipca

2002 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi).

Osoba, która jest ofiarą handlu ludźmi może starać się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej, na podstawie art. 7 pkt 7a ustawy. O uzyskanie pomocy mogą więc ubiegać się osoby - ofiary handlu ludźmi - które zgodnie z ustawą są uprawnione do korzystania ze świadczeń socjalnych. Przesłanka ta związana jest z uregulowaniami obowiązującymi w Unii Europejskiej i jej zadaniem jest przeciwdziałanie zjawiskom wykorzystywania ludzi polegające na sprzedaży kobiet do domów publicznych czy tworzenia obozów, w których zmusza się osoby do wykonywania pracy. Istotą tej przesłanki jest podjęcie działań w ramach pomocy społecznej, które będą przeciwdziałały zjawiskom współczesnego handlu ludźmi. Będzie ona w niewielkim stopniu wykorzystywana w przypadku świadczeń pieniężnych, natomiast będzie stanowiła podstawę dla świadczeń w ramach interwencji kryzysowej czy też pomocy instytucjonalnej. Może mieć zastosowanie w stosunku do cudzoziemców i udzielanych im różnych form pomocy. Forma i zakres udzielanej pomocy jest za każdym razem określana na podstawie rozeznanych przez pracownika socjalnego potrzeb osoby ubiegającej się o wsparcie²³.

2.9 Ochrona macierzyństwa lub wielodzietność

Negatywne skutki trwających w dalszym ciągu w Polsce przemian ekonomiczno – społecznych dotyczą zwłaszcza rodziny wielodzietne. Zbyt wiele z takich rodzin żyje w ubóstwie, bo wielu członków takich rodzin dotknęła plaga bezrobocia, bądź też jest nią zagrożonych. Badania wykazały związek między liczbą dzieci i poziomem wykształcenia rodziców, a warunkami funkcjonowania rodziny oraz poziomem zaspokajania potrzeb. System pomocy społecznej pełni funkcje profilaktyczne, bowiem zgodnie z przepisami ustawy ma zapobiegać pojawianiu się trudnych sytuacji, których osoby i rodziny nie mogą przezwyciężyć w oparciu o własne zasoby. Tak więc, system ma podejmować takie działania, które będą zmierzały do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Jednakże pomoc społeczna jest selektywna, czyli nie jest adresowana do wszystkich osób i środowisk, a jedynie do osób, które nie są w stanie zaspokajać własnych potrzeb i nie potrafią rozwiązywać doświadczanych problemów społecznych lub do środowisk zaniedbanych, o niskim kapitale społecznym.

Zjawisko wielodzietności na terenie gminy jest widoczne mimo, iż jest mała liczba rodzin posiadających troje i powyżej trojga dzieci. W rodzinach tych często występują trudności

---

²³ Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej wraz z przepisami wykonawczymi. Wrocław 2013

finansowe np. z zakupem podręczników i pomocy szkolnych. Rodziny wielodzietne mogą liczyć na pomoc GOPS (poza zwyczajowymi świadczeniami, także dożywianie dzieci w szkołach) i placówek oświatowych (wyprawki, wypożyczenie podręczników, itp.).

Tab. 11 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Miękini w latach 2011 – I półrocze 2013 z powodu ochrony macierzyństwa i wielodzietności

Rok	2011	2012	I półrocze 2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	8	4	5
Liczba osób w rodzinach	46	25	24

* Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękini

2.10 Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych

Współczesne badania socjologiczne wskazują na różnorodne przeobrażenia rodziny, zarówno ze względu na jej rolę, jako podstawowej grupy odniesienia, jak i w pełnionych przez nią funkcjach. Wniosek, jaki wyłania się z tego typu badań jest zdecydowanie negatywny. Rodzina w swojej kondycji socjalnej, kulturowej, materialnej i moralnej jest odbiciem wszelkich zawirowań typowych dla kultury makrosocjoeczeństwa. Stwierdzeniem prawdziwym ale banalnym jest twierdzenie, że podstaw demokracji, poszanowania dla praw innego człowieka, kultury, moralności, postaw prospołecznych oraz inicjatywy jednostka ludzka uczy się w kręgu najbliższej rodziny. To przecież w tym środowisku przebiega proces socjalizacji i wychowania poprzez przekaz stereotypów i wzorów działań społecznych.

Brak tak ukształtowanego w rodzinie wsparcia dla przemian tworzy zapory mentalne utrudniające ich akceptację. Rodzina objęta kryzysem nie postrzega wszelkich zmian zachodzących w jej otoczeniu społeczno – kulturowym. Proces transformacji będzie spostrzegała poprzez pryzmat zagrażającego jej bezrobocia realnego, utraty społecznych przywilejów oraz postępującego rozwarstwienia społecznego, czy też w kontekście trudnych wymagań indywidualnej aktywności społecznej, wymuszających nierzadko radykalne przeobrażenia własnej osobowości.

Rodzinie od zarania towarzyszyły zjawiska kryzysowe (przemoc fizyczna i psychiczna, alkoholizm, różne konflikty, etc.) Budziły one społeczne zaniepokojenie, jednakże sposoby zmierzające do ich zneutralizowania nigdy nie kwestionowały sensu istnienia rodziny, zwłaszcza w kwestii jej trwania jako podstawowej formy życia społecznego.

Wzrost niepewności i niepokoju o przyszłość rodziny powoduje narastanie stanów nerwowości, zniechęcenia i stresów u członków rodziny. Destabilizuje to w sposób widoczny współżycie w rodzinie oraz przebieg procesu socjalizacji. Osłabia również poczucie bezpieczeństwa, które trwale niezaspokajane wiedzie do kształtowania się neurotycznej osobowości i postaw społecznych. Środowisko rodzinne, zamiast być optymalnym ze środowisk społecznych dla prawidłowego rozwoju osobowości, staje się środowiskiem stymulującym jednostki o cechach niedojrzałych, czy wręcz niepożądanych dla życia społecznego. Skoncentrowanie się dorosłych członków rodziny tylko na zaspokajaniu potrzeb podstawowych, biologicznych, a zaniedbywanie potrzeb psychicznych i poczucia bezpieczeństwa, prowadzi u dzieci do występowania utrudnień w kształtowaniu się umiejętności samorealizacji i samosterowności. Taka sytuacja sprzyja rozwojowi jednostek uzależnionych od warunków zewnętrznych. Niesie ze sobą szereg frustracji. Szczególnie w sytuacjach kryzysowych. Najbardziej niepożądaną jest frustracja egzystencjalna, czyli utrata wiary w sens życia. Dzieci sprawiające problemy wychowawcze oraz pochodzące ze środowisk patologicznych objęte są opieką przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Środzie Śl. Poradnia ta zatrudnia pedagogów, psychologów, i logopedów, dzięki czemu jest w stanie świadczyć pomoc w zakresie edukacji jak i profilaktyki, skierowanej zarówno do dzieci i ich rodziców.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękinii realizuje projekt socjalny „Asystent rodzinny”, w ramach którego do rodzin, ze zdiagnozowaną przez pracowników socjalnych bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego są skierowani asystenci, których obowiązkiem jest wsparcie i nauka członków rodziny wykonywania zadań wynikających z pełnionych ról społecznych.

Tab. 12 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Miękinii w latach 2011 – I półrocze 2013r.

Rok	2011	2012	I półrocze 2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy; w tym:	165	151	118
Rodziny niepełne	42	33	26
Rodziny wielodzietne	18	16	11

* Źródło :Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękinii

2.11 Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Zasady udzielania pomocy integracyjnej dla osób posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą reguluje rozdział V ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (Dz. U. Nr 45, poz..366).

Pomoc integracyjna obejmuje:

- świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego, w wysokości od 446 zł do 1 175 zł miesięcznie na osobę (przy czym wysokość świadczeń jest uzależniona od indywidualnej sytuacji cudzoziemca i liczby osób w rodzinie, zaś wysokość świadczeń w drugim półroczu trwania programu integracyjnego jest nieco niższa niż w pierwszym);
- opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia
- specjalistyczne poradnictwo socjalne.
- Pomocy integracyjnej udziela starosta - poprzez działające w jego imieniu powiatowe centrum pomocy rodzinie (dalej: PCPR) - właściwy ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca.

Pomoc cudzoziemcom w procesie integracji jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanej przez powiat. Wsparcie udzielane jest maksymalnie na okres 12 miesięcy, przy czym cudzoziemiec, którego małżonek jest obywatelem polskim, nie ma prawa do otrzymania pomocy integracyjnej. W przypadku, gdy status uchodźcy/ ochronę uzupełniającą uzyskała osoba niepełnoletnia pozbawiona pieczy rodziców lub opiekuna prawnego, kierownik PCPR zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy. Pomocy integracyjnej udziela się na wniosek cudzoziemca (który obejmuje również małoletnie dzieci i małżonka, którym udzielono status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą) złożony w terminie 60 dni od dnia uzyskania przez niego statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

W Gminie Miękinia w latach 2011, 2012 oraz do końca drugiego kwartału 2013 nie odnotowano przypadków udzielenia pomocy integracyjnej.

2.12 Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Osoby opuszczające zakłady karne mające trudności w integracji ze środowiskiem wymagają wsparcia w zakresie dostosowania się do nowych warunków życia. Nierzadko potrzebują pomocy materialnej, ale również poradnictwa, pracy socjalnej oraz terapeutycznej.

Powyższa przesłanka stanowi uzupełnienie pomocy postpenitencjarnej. Osoba opuszczająca zakład karny stosownie do postanowień art. 43 ustawy Kodeks karny wykonawczy oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 03.01.2012r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz pomocy Postpenitencjarny otrzymuje wsparcie w różnorodnych formach- począwszy od pokrywania kosztów czasowego zakwaterowania, poprzez udzielenie schronienia w ośrodku dla bezdomnych, po udzielanie świadczeń pieniężnych na określony cel (przy czym świadczenia z tego tytułu mogą być przyznawane przez okres do 3 miesięcy po opuszczeniu zakładu karnego, a w szczególnych przypadkach do 6 miesięcy) czy pomocy w otrzymaniu dokumentu tożsamości, jeżeli skazany takiego dokumentu nie posiada. Stosownie do postanowień art. 166 § 1 k.k.w. organy pomocy społecznej winny udzielić niezbędnej pomocy skazanemu mającemu trudności w znalezieniu zatrudnienia, zakwaterowania oraz otrzymania niezbędnej pomocy lekarskiej.²⁴

Złożoność działań wobec takiej osoby będzie zależna od długości odbywania kary pozbawienia wolności. Im dłuższy wyrok pozbawienia wolności, tym trudniej będzie przystosować się do życia na wolności. W przypadku tej przesłanki wydaje się, że przyznawanie świadczeń pieniężnych powinno być ograniczone do minimum, natomiast w szerszym zakresie winny być stosowane inne formy pomocy, w tym szeroko rozumiana praca socjalna, jak również takie motywowanie, aby osoba ta znalazła zatrudnienie i w ten sposób pozyskiwała odpowiednie środki utrzymania. Warto podkreślić, że w omawianej przesłance kluczową rolę odgrywają trudności w przystosowaniu do życia, a zatem nie każda osoba opuszczająca zakład karny będzie spełniała tę przesłankę, a jedynie taka, w przypadku której powyższe trudności wystąpią.²⁵

Tab. 13 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Miękinii w latach 2011 – I półrocze 2013 z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Rok	2011	2012	I półrocze 2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	0	0	2
Liczba osób w rodzinach	0	0	4

* Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękinii

²⁴ Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej, Gaskor, 2013r., Wrocław

²⁵ Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej, Gaskor, 2013r., Wrocław

2.13 Alkoholizm lub narkomania

Uzależnienie od alkoholu i narkomanii należą do coraz powszechniejszych problemów otaczającej nas rzeczywistości i są problemami wielowymiarowymi, niezależnie od ogólnych skutków społecznych. Zażywanie środków psychoaktywnych wywołuje wiele różnych problemów rodzinnych, społecznych, a także zdrowotnych. Uzależnienia od alkoholu i narkotyków są niepokojącym zjawiskiem, które dotyczy wszystkich grup społecznych, bez względu na region, płeć, wiek, wykształcenie i status finansowy. Dlatego też alkoholizm lub narkomania są przesłankami wprowadzonymi do unormowań prawnych z zakresu pomocy społecznej. Przesłanki te w odbiorze społecznym budzą liczne zastrzeżenia i są z reguły niewłaściwie oceniane, lecz przez medycynę traktowane jak choroba. Jednak, żeby przesłanka ta została spełniona osoba ubiegająca się o świadczenie z pomocy społecznej lub członek jej rodziny powinien leczyć się w otwartej lub zamkniętej placówce służby zdrowia bądź w placówce prowadzonej przez stowarzyszenia lub związek wyznaniowy, a stopień uzależnienia musi ocenić lekarz. Odmowa podjęcia leczenia odwykowego stanowi podstawę do odmowy świadczenia z pomocy społecznej. Jednocześnie osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy oraz zakłócają spokój i porządek publiczny kieruje się na badanie przez lekarza biegłego w celu oceny jego stopnia uzależnienia oraz wskazanie rodzaju zakładu leczniczego. Uprawnienia do kierowania takich osób na badania posiada Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych właściwa dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy problem.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miękinii powołana została na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2012r, poz. 1356 ze zm.) oraz zarządzeniem Nr 47/13 Wójta Gminy Miękinia z dnia 18 kwietnia 2013r. W skład Komisji wchodzi 4 osoby tj. przewodniczący komisji, sekretarz oraz 2 członków. Funkcje te pełnią: pełnomocnik ds. uzależnień, kierownik Posterunku Policji w Miękinii, przedstawiciel GOPS oraz pedagog.

Celem Komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- a) Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, w tym:

dokonywanie analiz potrzeb w tym zakresie, obsługa Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego, który funkcjonuje przy Urzędzie Gminy. Osoby mające problem alkoholowy oraz członkowie ich rodzin mogą otrzymać pomoc w zakresie leczenia uzależnień, psychoterapii, interwencji kryzysowej itp.)

b) Udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

- przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcie terapią,
- motywowanie i zobowiązywanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- kierowanie do biegłych w przedmiocie orzekania o uzależnieniu,
- kierowanie spraw do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- podejmowanie działań zmierzających zapobieganiu przemocy w rodzinie,
- kierowanie osób uzależnionych i uwikłanych w przemoc domową do specjalistów i instytucji świadczących usługi specjalistyczne,
- inicjowanie działań zmierzających do animacji i aktywizacji środowiska lokalnego w niesieniu pomocy osobom z problemem alkoholowym i problemem przemocy,
- inicjowanie i organizacja szkoleń, debat i konferencji w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
- organizowanie pomocy dzieciom ze środowisk zagrożonych marginalizacją, ze szczególnym uwzględnieniem problemów alkoholowych.

c) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy:

- inicjowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
- inicjowanie i prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej,
- podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym ze szczególnym naciskiem na promocję zdrowego stylu życia, kierowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców,
- organizacja lokalnych imprez profilaktycznych (popularno-naukowych, sportowych, kulturalnych i artystycznych),
- wspieranie realizacji pozalekcyjnych programów sportowych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

d) Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu:

- -prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
- podejmowanie działań wobec firm prowadzących reklamę napojów alkoholowych w sposób niezgodny z przepisami,
- podejmowanie działań informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do kierowców pojazdów mechanicznych,
- prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż,

e) Do zadań GKRPA należy również przygotowanie projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jego koordynacja oraz czuwanie nad jego wykonaniem.

f) Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:

- organizacja i współorganizacja, a także współfinansowanie szkoleń, debat, konferencji i imprez profilaktycznych,
- opiniowanie działalności i aktów prawnych w zakresie problemów uzależnień i przemocy,
- prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania i usuwania skutków problemów uzależnień i przemocy,

f1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miękini wykonując swoje zadania współpracuje z następującymi instytucjami i organizacjami:

- Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Miękini,
- Samorządowym Ośrodkiem Kultury w Miękini,
- Komendą Powiatową Policji w Środzie Śl.,
- Zespołem Szkół w Miękini, Lutyni, Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Pisarzowicach,
- Oddziałem Rejonowym PCK w Środzie Śl.,
- NZOZ „Centrum” Poradnia Leczenia od Alkoholizmu i Współuzależnienia w Środzie Śl.,
- Dolnośląskim Centrum Zdrowia Psychicznego Sp. z o.o.
- NZOZ Centrum Medyczne PRACTIMED Sp. z o.o. Poradnia Odwykowa we Wrocławiu,

- NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego AKMED Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu we Wrocławiu,
- Wrocławskim Centrum Zdrowia SP ZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia,
- Sądem Rejonowym w Środzie Śl.
- Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą Typu Socjalizacyjnego w Środzie Śl.

Członkowie GKRPA zbierają się na posiedzeniach stałych przynajmniej raz w miesiącu.

W 2011r., odbyło się 14 posiedzeń, w 2012r. - 14 posiedzeń, a w pierwszym półroczu 2013r. odbyło się 8 posiedzeń.

GKRPA na rozmowę interwencyjno-motywowującą w kierunku podjęcia leczenia odwykowego wezwała: w 2011r. 2 osoby, w 2012r. - 1 osobę, w pierwszej połowie 2013r. - 9 osób, skierowała do sądu o zobowiązanie się poddaniu leczeniu odwykowemu w 2012r. 1 wniosek.

Urząd Gminy w Miękini po zaopiniowaniu przez GKRPA wydał pozwolenia na sprzedaż alkoholu na terenie gminy; w 2011r. - 81, w 2012r. - 51, w pierwszej połowie 2013r. - 20 pozwoleń.

Problem nadużywania alkoholu dotyczy znacznej liczby osób z terenu gminy. Osoby te nie chętnie podejmują leczenie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej monitoruje zjawiska związane z uzależnieniem – przygotowuje wywiady środowiskowe, zawiera kontrakty socjalne, udziela pomocy materialnej, informuje o możliwości korzystania z pomocy psychospołecznej, prawnej oraz terapeuty uzależnień, a także kieruje wnioski do GKRPA o zastosowanie leczenia lub terapii.

W wyniku pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników GOPS wzrosła liczba osób, które podjęły terapię uzależnienia. Osoby te oraz ich rodziny mogą liczyć na pomoc finansową lub rzeczową tj. na dojazdy na terapię, zakup leków i żywności.

Od 2007r. GOPS realizuje projekt socjalny „Stop! Marnotrawieniu środków przyznawanych z pomocy społecznej”, w ramach którego klienci GOPS wizytowani są w godzinach popołudniowych i wieczornych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowego funkcjonowania rodziny podejmowane są następujące działania: informowanie sądu rodzinnego, kierowanie wniosków do GKRPA, zmiana wypłat świadczeń z gotówki na talony, wstrzymywanie wypłaty zasiłków, zawieranie kontraktów, działania podejmowane w ramach grup roboczych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punktem Konsultacyjnym.

Tab. 14 Rodziny korzystające z pomocy GOPS w latach 2011 – I półrocze 2013 z powodu alkoholizm.

Rok	2011	2012	I półrocze 2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	1	2	2
Liczba osób w rodzinach	1	4	2

*Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękini

2.14 Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa

Przez zdarzenie losowe należy rozumieć każde zdarzenie, które nie będzie następstwem naturalnego przebiegu wydarzeń. Pojęcie to sprowadza się do tego, że wydarzyło się coś co nie było przewidziane. Do takich sytuacji zaliczyć można np. powódź, pożar, zniszczenie domu, śmierć jedyne go żywiciela rodziny. Z uwagi na fakt, że w takich sytuacjach osoba lub rodzina nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić najniezbędniejszych potrzeb wówczas powstaje sytuacja kryzysowa. Zaistnienie zdarzenia losowego i wystąpienie sytuacji kryzysowej jest przesłanką do udzielenia pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękini udziela pomocy głównie w przypadkach związanych ze zniszczeniami spowodowanymi zdarzeniami losowymi takimi jak: pożar, powódź oraz inne szkody spowodowane zjawiskami atmosferycznymi. W okresie od 2011r do pierwszej połowy 2013r. z powodu zdarzenia losowego udzielono pomocy 2 rodzinom na łączną kwotę 800 zł. Rodzinom i osobom, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oprócz zasiłków celowych udziela się pomocy rzeczowej np. zakup posiłków, środków czystości, odzieży, pomocy prawnej i psychologicznej.

2.15 Klęska żywiołowa lub ekologiczna

Region dolnośląski jest zagrożony skutkami wielu klęsk żywiołowych, wśród których największe zniszczenia powodują powodzie. Wynika to ze specyfiki dorzecza górnej Odry, w obrębie którego znajduje się ten obszar Polski. Rozległe wylewy powodziowe dolnośląskich rzek nizinnych to najbardziej spektakularne zjawiska katastrofalne na tym terenie. Teoretycznie na wybranych odcinkach pod wodą może znaleźć się całe dno doliny Odry, której szerokość dochodzi do 9 – 10 kilometrów. Wezbrania powodujące lokalne podtopienia zdarzają się przy każdym intensywnych roztopach wiosennych i powodują znaczne straty na obszarach rolniczych. Największe powodzie nizinne zdarzają się wskutek niekorzystnej sytuacji opadowej w sudeckiej części zlewni górnej Odry.

W związku z taką oceną hydrogeologiczną, powódzie na Dolnym Śląsku zdarzały się zawsze i taki stan rzeczy utrzyma się w najbliższej przyszłości. Pozostałe anormalne zjawiska przyrodnicze, gradobicie, śnieżyce, tornada, etc., także występują w regionie dolnośląskim, ale środki finansowe przeznaczane na usuwanie skutków ich działalności są raczej niewielkie. Mając na uwadze, iż świadczeniobiorcami pomocy społecznej są ludzie o najniższym standardzie materialnym, wielkość kwot łożonych na likwidację szkód powstałych w wyniku klęsk żywiołowych, a zwłaszcza powodzi, musi być znaczna.

Człowiekowi od samego początku jego istnienia towarzyszyły różne rodzaje zagrożeń. W miarę rozwoju cywilizacji oraz postępu technicznego zmieniał się tylko charakter i skala zagrożenia. O ile zagrożenia naturalne towarzyszyły człowiekowi od samego początku egzystencji, o tyle zagrożenia techniczne zmieniły swój charakter i zasięg w miarę rozwoju techniki, zagospodarowania terenów, wykorzystania coraz nowszych rozwiązań technologicznych. Przyczyną wielu zagrożeń była i jest działalność człowieka, popełniane przez niego błędy oraz sytuacja społeczna. Prawie każde zagrożenie rodzi skutki wtórne, które są równie niebezpieczne co pierwotne i mogą być przesłanką do kolejnych nieprzewidywanych zdarzeń o skali porównywalnej ze zdarzeniem pierwotnym. Liczba zagrożeń jest bardzo duża. Część z nich może bezpośrednio dotyczyć określonej populacji, część określonego obszaru, ale każde jest związane z czyjąś tragedią, nieszczęściem, utratą życia, zdrowia czy dobytku. Dlatego bardzo istotne jest poznanie charakteru zagrożenia, sposobu jego powstawania, prawdopodobieństwa zaistnienia danego zagrożenia na określonym obszarze, a w konsekwencji opracowanie działań zapobiegających zdarzeniu lub minimalizujących jego skutki.

Ze względu na źródło i sposób powstawania, zagrożenia dzielimy na:

a) Zagrożenia naturalne:

- Geologiczne – trzęsienia ziemi, tsunami, osuwiska
- Klimatyczne – powódzie, susze, ulewne deszcze, upały, huragany, śnieżyce

b) Zagrożenia techniczne:

- awarie urządzeń technicznych,
- katastrofy,
- pożary,

c) Inne zagrożenia:

- terroryzm,
- działania militarne,

- epidemie,
- wydarzenia społeczne – zamieszki, narkotyki, alkoholizm, ubóstwo, bezrobocie,
- wyniki błędu człowieka,
- szkody wyrządzone przez owady, gryzonie.

Już tylko ten podstawowy podział wskazuje na różnorodność zagrożeń i złożoność problematyki związanej z zapobieganiem powstawaniu zagrożenia lub ograniczaniem jego negatywnych skutków. W poznaniu zjawiska zagrożenia istotna jest znajomość jego powstawania, jego charakteru oraz możliwości jego zaistnienia na danym obszarze. Z analiz wynika, że najczęstszym zagrożeniem jest powódź. Dla potrzeb planistycznych niezbędna jest znajomość czasu powstania zagrożenia i jego trwania. Jest to konieczne do zaplanowania działań związanych z ostrzeganiem ludności oraz do zgromadzenia odpowiednich sił i środków reagowania podczas trwania zdarzenia. Jednym z podstawowych przedsięwzięć w zakresie ochrony przed skutkami zagrożeń jest funkcjonowanie systemu monitoringu oraz wczesnego ostrzegania. W wielu wypadkach pozwala to na ograniczenie ewentualnych strat nawet do 40%. Monitorowanie zjawisk, wczesne wykrycie zagrożenia oraz ostrzeżenie ludności lub osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców jest podstawowym działaniem zmniejszającym skutki zagrożenia. Poznanie natury zjawiska i jego skutków, w znacznym stopniu pozwala na podjęcie odpowiednich środków zaradczych i zwiększenie stopnia bezpieczeństwa mieszkańców. Można by wiele jeszcze wymienić zagrożeń, ale niestety wiele z nich ma związek z błędem człowieka. Jest wiele instytucji dbających o bezpieczeństwo ludzi w różnych dziedzinach, i o ile pracujący w nich ludzie będą odpowiedzialnie sprawowali swoje stanowiska, o tyle ludność będzie mogła czuć, iż ich potrzeba bezpieczeństwa jest odpowiednio zaspokajana. Na terenie Gminy Miękinia w okresie od 2011r. do I półrocza 2013r. nie były ogłoszone klęski żywiołowe i ekologiczne.

3. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku /Dziennik Ustaw z 21 lipca 2011 poz. 887 powstała „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc

dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami²⁶

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców, a obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą jest sprawowana w formie:

- **RODZINNEJ;**

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

Rodziny zastępcze :

- a) spokrewniona (jedynie wstępni i rodzeństwo dziecka),
- b) niezawodowa (do 3 wychowanków),
- c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna (do 3 wychowanków), w szczególności:

- Pełniące funkcję pogotowia rodzinnego,
- Specjalistyczne, w tym:
  - dla dzieci niepełnosprawnych,
  - dla nieletnich,
  - dla małoletnich matek

Rodzinne domy dziecka (do 8 wychowanków)

Projektowana zmiana ma na celu stworzenie – obok rodzin zastępczych pełniących różne funkcje – komplementarnej do nich formy sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej nad dzieckiem – rodzinnych domów dziecka. Pozwoli to samorządowi powiatu dokonać wyboru najlepszej z punktu widzenia dziecka formy organizacji rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzina zastępcza zawodowa powstaje poprzez podpisanie umowy ze starostą (lub w jego imieniu przez kierownika PCPR)

Obligatoryjnie (w ramach limitu) w przypadku wniosku rodziny zastępczej niezawodowej, która:

---

²⁶ Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. Dz.U. z 21 lipca 2011, poz. 887

- spełnia warunki na zawodową
- posiada opinię koordynatora
- posiada co najmniej 3 -letnie doświadczenia jako rodzina zastępcza lub osoba prowadząca rodzinny dom dziecka

Fakultatywnie (w ramach limitu) w przypadku wniosku rodziny zastępczej niezawodowej, która:

- spełnia warunki na zawodową
- posiada pozytywną opinię koordynatora

Rodzina zawodowa – kontrakt 4 –letni

Rodzinne domy dziecka – kontrakt 5 – letni

- **INSTYTUCJONALNEJ**

Jednym z celów przebudowy rozwiązań w zakresie zastępczej pieczy nad dzieckiem jest doprowadzenie do istotnego ograniczenia roli placówek opiekuńczo – wychowawczych w sprawowaniu tej pieczy.

Instytucje te przeznaczone będą dla dzieci starszych (docelowo - od 10 roku życia), wymagających szczególnej opieki, które mają trudności w przystosowaniu się do życia rodzinnego.

Wyjątkowo dopuszcza się możliwość przebywania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych dzieci młodszych wymagających specjalistycznej terapii, dla których – z uwagi na stan zdrowia dziecka - nie będzie możliwe znalezienie zawodowej rodziny zastępczej, mogącej zapewnić odpowiedni poziom usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych.

Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej będzie mogło mieć miejsce po wyczerpaniu możliwości zatrzymania go w rodzinie własnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Należy mieć także na uwadze, że pobyt dziecka w placówce powinien mieć charakter przejściowy – do czasu jego powrotu do rodziny własnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. W tej sytuacji bardzo ważne jest, aby pracownicy instytucji opiekuńczo-wychowawczej od początku pobytu dziecka prowadzili pracę z jego rodziną we współpracy z asystentem rodzinnym w gminie.

Pozostawienie tej formy pieczy nad dzieckiem wymusza dokonanie istotnych zmian w funkcjonowaniu tych placówek.

Przede wszystkim konieczne jest, aby zapewniały one swoim wychowankom warunki zbliżone do domowych i tym samym przygotowywały do samodzielnego, odpowiedzialnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Realizacja powyższych zamierzeń oznacza, że liczba dzieci kierowanych do placówek powinna w najbliższych latach sukcesywnie ulegać zmniejszeniu.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

a) placówki opiekuńczo-wychowawczej (zadanie obligatoryjne samorządu powiatowego)

Zadania placówki opiekuńczo-wychowawczej wszystkich typów po 1.01.2012r.

- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku,
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej,
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej,
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi
- zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.
- zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne i religijne.

Typy placówek opiekuńczo-wychowawczych :

a) Placówka typu socjalizacyjnego,

b) Placówka typu interwencyjnego,

- Sprawuje doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej – na podstawie orzeczenia sądu, doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców lub w przypadku zastosowania art. 12 a Ustawy o przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Art.104 – W placówce typu interwencyjnego może zostać wyodrębniona część organizacyjna dysponująca bazą noclegową i zapewniająca opiekę wychowawczą, czynna przez całą dobę, wykorzystywana w sytuacjach kryzysowych, kiedy dziecko lub rodzina musi czasowo uzyskać schronienie (za opłatą – Rada Powiatu określi warunki opłaty).

c) Placówka typu specjalistyczno-terapeutycznego,

Placówka typu specjalistyczno-terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach:

- z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii,
- wymagającym opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.

d) Placówka typu rodzinnego (do 8 dzieci)

- Wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się.
- Umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy i asystentem rodziny.
- Liczba dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Ustawa zakłada, że ww. placówce umieścić będzie można nie więcej niż 8 dzieci.

e) Regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej (zadanie fakultatywne samorządu wojewódzkiego)

W regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej są umieszczane dzieci wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W regionalnej placówce opiekuńczo –terapeutycznej można umieścić w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 30 dzieci.

f) Interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (zadanie fakultatywne samorządu wojewódzkiego)

3.1 Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej

Zasady ogólne:

na podstawie orzeczenia sądu²²

- zgoda rodziców zastępczych lub prowadzącego rodzinny dom dziecka
- do czasu osiągnięcia pełnoletności²³
- powództwo o alimenty

²² Wyjątki: *tzw. pilna konieczność, *pogotowie rodzinne, *placówka opiekuńczo-wychowawcza typu interwencyjnego

²³ PRZEBYWANIE W WARUNKACH PIECZY NA ZASADZIE ART. 37 UST.2:

*do 25 roku życia pod warunkiem kontynuowania nauki w szkole, zakładzie kształcenia nauczycieli, uczelni, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego

*w przypadku osoby niepełnosprawnej (umiarkowany/znacznym) – również na kursach zgodnych z indywidualnym programem usamodzielnienia

Rodzina zastępcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- zapewnia dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- zapewnia kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- zapewnia rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- zaspokaja jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
- zapewnia ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- umożliwia kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych proponowane są następujące formy pomocy;

- praca z rodzinami asystenta rodziny w ramach projektu systemowego „Asystent Rodzinny”;
- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne: terapeuta uzależnień, psycholog – w Gminnym Punkcie Konsultacyjnym w Miękinii;
- porady prawne, szczególnie z zakresu prawa rodzinnego udzielane w Gminnym Punkcie Konsultacyjnym w Miękinii,
- punkt mediacyjny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miękinii;
- umożliwienie uczestnictwa w grupie wsparcia dla rodziców i opiekunów, która ma na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji;

Tab. 15

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA				
	GMINA MIĘKINIA	Rok 2011	Rok 2012	I półrocze 2013 roku
Rodziny zastępcze	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych	20	14	13
	Liczba rodzin niezawodowych	4	9	8
	Liczba rodzin zawodowych w tym: zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna	1	1	1
Rodzinny dom dziecka	Liczba placówek	0	0	0

* Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej

Tab. 16

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA				
	GMINA MIĘKINIA	Rok 2011	Rok 2012	I półrocze 2013 roku
Rodziny zastępcze	Liczba dzieci z terenu Gminy Miękinia umieszczonych/a danym roku/ w rodzinnej pieczy zastępczej spokrewnionej	2	1	0
	Liczba dzieci z terenu Gminy Miękinia umieszczonych/a danym roku/ w rodzinach niezawodowych	2	2	0
	Liczba dzieci z terenu Gminy Miękinia umieszczonych/a danym roku/ w rodzinach zawodowych w tym: zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna	0	0	0
Rodzinny dom dziecka	Liczba dzieci z terenu Gminy Miękinia umieszczonych/a danym roku/ w rodzinnych domach dziecka	0	0	0

* Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej

Tab. 17

INTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA			
GMINA MIĘKINIA	Rok 2011	Rok 2012	I półrocze 2013 roku
Liczba dzieci z terenu Gminy Miękinia umieszczonych /w danym roku/ w placówkach opiekuńczo- wychowawczych;	16	3	3
Liczba dzieci z terenu Gminy Miękinia umieszczonych /w danym roku/ w regionalnych placówkach opiekuńczo- terapeutycznych;	0	0	0
Liczba dzieci z terenu Gminy Miękinia umieszczonych /w danym roku/ w interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych	0	0	0

* Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej

Tab.18

INTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA			
GMINA MIĘKINIA	Rok 2011 (stan na dzień 31.12.2011)	Rok 2012 (stan na dzień 31.12.2012)	I półrocze 2013 roku (stan na dzień 30.06.2013)
Liczba dzieci z terenu Gminy Miękinia przebywających /w	21	11	13

danym roku/ w placówkach opiekuńczo- wychowawczych;			
Liczba dzieci z terenu Gminy Miękinia przebywających /w danym roku/ w regionalnych placówkach opiekuńczo- terapeutycznych;	0	0	0
Liczba dzieci z terenu Gminy Miękinia przebywających /w danym roku/ w interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych	0	0	0

* Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej

3.2 Asystent rodziny

Na szczególną uwagę zasługuje stosunkowo nowa forma pomocy, jaką jest wsparcie asystenta rodziny. Asystent rodziny współpracuje z rodziną wymagającą wsparcia. Pomoc ta uwzględnia zarówno potrzeby rodzin jak i gotowość do realnego współdziałania. Indywidualna pomoc służy przede wszystkim rozwiązywaniu konkretnych problemów podopiecznego, wzbudzaniu w nim wiary w swoje możliwości oraz motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych przez niego za niemożliwe. Zadaniem asystenta jest przede wszystkim wskazanie osobom zagrożonym marginalizacją możliwości podejmowania sprawczych działań, zwiększenie poczucia wpływu na swoje życie oraz podwyższenie samooceny. Główną metodą pracy asystenta jest podążanie za podopiecznym i selektywne wspieranie jego realnych dążeń. Dobre relacje z rodziną są wówczas, gdy asystent jest przewodnikiem i szanowanym doradcą, a nie „chłopcem na posyłki" czy też jedyną osobą, której zależy na integracji rodziny.

Tab. 19

ROK	2011	2012	I półrocze 2013
Liczba rodzin objętych wsparciem na terenie gminy Miękinia	8	8	9
Liczba zatrudnionych asystentów rodzinnych n terenie gminy Miękinia	8	8	9

* Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękini

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- b) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;

- c) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- d) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- e) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- f) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- g) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- h) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- i) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- j) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- k) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- l) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- m) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- n) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- o) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- p) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- r) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- s) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- t) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

4. Sytuacja osób starszych na terenie Gminy Miękinia

Podjęcie tematu problemów osób starszych jest uzasadnione, ponieważ starzenie się społeczeństwa ma decydujący wpływ na poziom życia ludzi starszych i ich postrzeganie przez pozostałe grupy społeczne. Prognozy demograficzne wskazują, że w kolejnych latach procent osób w starszym wieku w całej populacji będzie systematycznie wzrastać.

Tab. 20 Trwanie życia do 2030 roku - prognoza

Wyszczególnienie		Rok 2002	Rok 2010	Rok 2020	Rok 2030
Trwanie życia	ogółem	74,5	76,9	78,7	80,0
	mężczyźni	70,4	73,3	75,8	77,6
	kobiety	78,8	80,6	81,8	83,3

* Źródło: Raport GUS – www.stat.gov.pl

Zmiany związane z wiekiem prowadzą do ograniczenia samodzielności, utraty poczucia bezpieczeństwa i wynikającej z niej niemożności podejmowania samodzielnych decyzji. Zawęża się własny horyzont patrzenia na świat, zmniejsza się sprawność intelektualna. Osoby starsze mają utrudniony dostęp do rehabilitacji i opieki zdrowotnej, problemy materialne oraz brak możliwości zagospodarowania wolnego czasu.

Do najważniejszych problemów społecznych ludzi w podeszłym wieku można zaliczyć: samotność, przewlekłą chorobę, niepełnosprawność, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Zmieniająca się struktura i funkcje współczesnej rodziny nie sprzyjają kształtowaniu się warunków do sprawowania opieki nad sędziwym członkiem rodziny. Coraz więcej osób starszych tworzy jednoosobowe gospodarstwa domowe, a jeśli już mieszkają razem z dziećmi, to przede wszystkim ich świadczenia emerytalne stanowią źródło pewnego i stałego dochodu rodzin wielopokoleniowych.

Osoby starsze zamieszkujące na terenie Gminy Miękinia mogą korzystać z różnych form wsparcia, w tym między innymi:

- usług opiekuńczych,
- pomocy materialnej,
- pomocy rzeczowej,
- pomocy specjalistycznej (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej) w ramach działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego w Miękini,
- uczestnictwa w zajęciach Miękińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Starość jest okresem trudnym, człowiek musi zostać do niej odpowiednio przygotowany. Znamiennej rolę w tym procesie odgrywa Miękiński Uniwersytet Trzeciego Wieku promując i wspierając rozwiązania służące pełniejszej integracji społecznej. Przede wszystkim wzmacnianie różnych form samoorganizacji, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ważne są także działania Uniwersytetu Trzeciego Wieku wspierające więzi międzypokoleniowe i poczucie odpowiedzialności młodszych pokoleń za osoby starsze z otoczenia rodzinnego i sąsiedzkiego. Miękiński Uniwersytet Trzeciego Wieku w swoich

działaniach wykorzystuje zasoby intelektualne i twórcze osób starszych do aktywizacji środowiska lokalnego.

Tab.21 Liczba słuchaczy Miękińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku

	Stan na dzień 31 grudnia 2011	Stan na dzień 31 grudnia 2012	Stan na dzień 30 czerwca 2013
Liczba słuchaczy w tym:	51	50	59
Mężczyźni	8	10	12
Kobiety	43	40	47

* Źródło: *Miękiński Uniwersytet Trzeciego Wieku*, 23.09.2013r.

W roku 2013 Miękiński Uniwersytet Trzeciego Wieku zorganizował następujące warsztaty:

- warsztat muzyczny odbywający się w Samorządowym Ośrodku Kultury oraz w świetlicy wiejskiej w Lutyni
- warsztat manualno - artystyczny odbywający się w Samorządowym Ośrodku Kultury oraz w świetlicy wiejskiej w Lutyni
- warsztat nordic walking, turystyka rowerowa, ekologia
- warsztat teatralny odbywający się w Samorządowym Ośrodku Kultury

5. Przemoc w rodzinie – zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 6 § 2 określa zadania gminy w tym zakresie. Należą do nich:

- Opracowanie i realizowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
- Zapewnienie osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
- Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.²⁴

²⁴Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2005 nr 180 poz. 1493 z późniejszymi zmianami) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Tab.22 Postępowania dotyczące przemocy w rodzinie prowadzone wobec mieszkańców Gminy Miękinia

Ilość prowadzonych postępowań dotyczących przemocy w rodzinie	Rok
3	2011
5	2012
3	Stan na koniec 2 kwartału 2013

* Źródło: Prokuratura Rejonowa w Środzie Śląskiej, 10.09.2013r.

5.1 Zespół Interdyscyplinarny

Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2005 nr 180 poz. 1493 z późniejszymi zmianami) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie gminy podejmują działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespołach interdyscyplinarnych.

Zespół Interdyscyplinarny w Miękini zajmuje się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miękinia. Zespół Interdyscyplinarny w Miękini został powołany przez Wójta Gminy Miękinia w dniu 26.05.2011r.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Miękini wchodzi przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękini, Zespołu Szkół w Lutyni, Posterunku Policji w Miękini, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miękini, Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej, Zespołu Szkół w Miękini, Samorządowego Ośrodka Kultury w Miękini, Szkoły Podstawowej w Pisarzowicach, Koła Towarzystwa Przyjaciół Dzieci przy Szkole Podstawowej w Zespole Szkół w Miękini, a także przedstawiciele służby zdrowia z Miękini oraz Mrozowa.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz według Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miękinia na lata 2010 - 2015 zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie działań w/w podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- Diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie.
- Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie.
- Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy

w środowisku lokalnym.

- Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach może tworzyć grupy robocze, w których skład wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, Oświaty, ochrony zdrowia. W skład grup roboczych mogą również wchodzić kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy przede wszystkim:

- Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie.
- Monitorowanie sytuacji rodziny, w których istnieje zagrożenie występowania przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy.
- Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.²⁵

Tab. 23 Ilość spraw prowadzonych przez grupy robocze w latach 2011 – I połowa 2013

Ilość spraw prowadzonych przez grupy robocze	2011	2012	I połowa 2013r.
	4	5	1

* Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Miękini

Tab. 24 Ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w latach 2011 – I połowa 2013

Ilość posiedzeń	2011	2012	I połowa 2013r.
Zespół Interdyscyplinarny	4	4	3
Grupy robocze	3	18	11

* Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Miękini

5.2 Procedura „Niebieskie Karty”

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Wszczęcie wyżej wymienionej

²⁵ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2005 nr 180 poz. 1493 z późniejszymi zmianami) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

procedury odbywa się poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karta” realizowana jest przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.²⁶ W przypadku uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie jeden z w/w podmiotów niezwłocznie wypełnia z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie formularz „Niebieska Karta – A” i przekazuje go w ciągu 7 dni Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny podejmuje działania zgodnie z wyżej wspomnianymi zadaniami, które określa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękinii realizuje następujące działania:

- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Miękinii,
- pomoc specjalistyczna (psychologiczna, prawna, terapeutyczna) w ramach działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego w Miękinii dla ofiar przemocy domowej,
- punkt mediacyjny,
- pomoc finansowa i rzeczowa dla członków rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- ścisła współpraca z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- realizacja kampanii społecznej pn. „Oczy szeroko otwarte – jesteś świadkiem przemocy w rodzinie – ZAREAGUJ!”,
- podejmowanie działań na rzecz sprawców przemocy w rodzinie,
- monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- organizowanie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- współpraca z dzielnicowymi oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach właściwego diagnozowania problemu przemocy w rodzinie (wspólne wizyty w środowisku),

---

²⁶Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2005 nr 180 poz. 1493 z późniejszymi zmianami) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

- wszelkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymywania przemocy w rodzinie, a nie ujęte w niniejszej Strategii.

Przemoc w rodzinie jest jednym z tych zjawisk, które wyciska dotkliwie piętno na ich prawidłowym funkcjonowaniu. Jest to margines życia rodzinnego, a intensywność zdarzeń oraz wzrastająca ich częstotliwość mają ogromny wpływ na formowanie się postaw i kształtowanie nieprawidłowych funkcji wychowawczych.

Tab. 25 Ilość procedur „Niebieskiej karty” na terenie Gminy Miękinia w latach 2011 – I połowa 2013

Ilość procedur „Niebieskiej karty”	2011	2012	I połowa 2013r.
	1	0	1

* Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Miękinii

Tab. 26 Przestępczość w Gminie Miękinia

Przestępczość – ogółem /liczba przestępstw/	Wykrywalność	Rok
423	81,20%	2011
397	73,80%	2012
196	78,70%	Stan na koniec 2 kwartału 2013r.

* Źródło: Posterunek Policji w Miękinii

Tab. 27 Liczba ofiar przemocy domowej wg procedury „Niebieskiej Karty” w gminie Miękinia

Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Stan na koniec 2 kwartału 2013r.
Liczba ofiar przemocy domowej – ogółem, w tym	6	0	1
Kobiety	6	0	1
Mężczyźni	0	0	0
Dzieci	0	0	0

* Źródło: Posterunek Policji w Miękinii

Tab. 28 Liczba sprawców przemocy domowej w gminie Miękinia

Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Stan na koniec 2 kwartału 2013r.
Liczba sprawców przemocy domowej – ogółem, w tym:	6	0	1
Kobiety	0	0	0
Mężczyźni	6	0	1
Nieletni	0	0	0

* Źródło: Posterunek Policji w Miękinii

Tab. 29 Liczba przeprowadzonych interwencji Policji w Gminie Miękinia

Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Stan na koniec 2 kwartału 2013r.
Interwencje domowe ogółem, w tym:	921	951	479
Dotyczące przemocy w rodzinie	451	475	263

* Źródło: Posterunek Policji w Miękinii

6. Inne działania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękinii w latach 2011 – i półroczu 2013

6.1 Partnerstwo Lokalne

Partnerstwo lokalne polega na aktywizowaniu całych społeczności i zachęcaniu ich do współpracy przy definiowaniu lokalnych problemów i rozwiązywaniu ich w gminie. Praca w partnerstwie jest już podejmowaniem działania w trybie systemowym. Partnerami są przedstawiciele trzech sektorów: administracji publicznej – organizacji pozarządowych – biznesu. Dzięki tej różnorodności instytucjonalnej partnerzy mają szansę spojrzeć na zasoby Gminy Miękinia od każdej strony, co daje możliwość lepszej, efektywnej pracy na rzecz swojego społeczeństwa. Partnerstwo Lokalne tworzy platformę współpracy pomiędzy różnorodnymi partnerami, którzy wspólnie w sposób systematyczny, trwałe i z wykorzystaniem innowacyjnych metod oraz środków planują, projektują, wdrażają i realizują określone działania i inicjatywy, których celem jest rozwój lokalnego środowiska społeczno - gospodarczego i budowa tożsamości lokalnej wśród członków danej społeczności. Partnerstwo lokalne polega na wspólnym wypracowywaniu narzędzi, dzięki którym można wprowadzać innowacyjne rozwiązania problemów i zaspakajania potrzeb danej wspólnoty.

Współdziałanie w formule partnerskiej ukazuje fakt, że partnerzy biorą współodpowiedzialność za to co się dzieje w gminie. Niezmiernie ważnym elementem w Partnerstwie Lokalnym jest współpraca partnerów na każdym etapie realizacji określonych działań prorozwojowych. W trakcie funkcjonowania partnerstwa tworzy się bowiem system trwałych więzi i powiązań pomiędzy poszczególnymi instytucjami. Ponadto bardzo istotnym czynnikiem, jakim wyróżnia się partnerstwo lokalne jest zaangażowanie w prace partnerów reprezentujących różne sektory, takie jak gospodarka, rynek pracy, kultura, edukacja i pomoc społeczna. Ważne jest również, aby partnerzy byli zainteresowani rzeczywistą i efektywną – a nie tylko deklaracyjną i efektywną współpracą.

Skuteczne budowanie partnerstwa lokalnego wiąże się z koniecznością przestrzegania pewnych zasad, bez których zastosowania nie będzie możliwe skuteczne funkcjonowanie partnerstwa.

Do tych zasad należą:

- równość wszystkich partnerów wobec siebie;
- budowanie partnerstwa oddolnie na poziomie lokalnym;
- wspólne planowanie i podejmowanie decyzji a następnie ich wspólne wdrażanie;
- innowacyjność i kompleksowość podejmowanych działań;
- zaufanie, otwartość i jawność działań;
- koncentracja na rzeczywistych problemach społeczności lokalnych;
- łagodzenie konfliktów;
- poszerzanie kręgu partnerskiego.

Przestrzeganie powyższych zasad nie jest gwarancją sukcesu, ale pozwala na prawidłowe funkcjonowanie partnerstwa i unikanie przez jego uczestników fundamentalnych błędów, które powodują nieskuteczność podejmowanych działań w ramach partnerstwa.²³

W Gminie Miękinia zostało nawiązane porozumienie Partnerstwa Lokalnego na rzecz niepełnosprawnych, starszych i samotnych mieszkańców Gminy Miękinia w dniu **8 czerwca 2008r.**

Partnerzy:

- **Publiczne Przedszkole w Miękini,**
- **Powiatowy Urząd Pracy z siedzibą w Środzie Śląskiej,**

---

²³Opracowano na podstawie publikacji :PRZEZ WSPÓŁPRACĘ DO SUKCESU. Partnerstwo lokalne na rynku pracy, pod redakcją: Sobolewski A., Romana Krzewicka R., Och G., Olszowska-Urban J., Piekutowski J., Podławiak G., Sobolewski T., Warszawa 2007

- **Komenda Powiatowa Policji**, z siedzibą w Środzie Śląskiej,
- **Zespół Szkół w Miękini**, ,
- **Urząd Gminy Miękinia** z siedzibą w Miękini,
- **Warsztaty Terapii Zajęciowej**, z siedzibą w Środzie Śląskiej,
- **Firmą LAMAR** z siedzibą we Wrocławiu,
- **Prywatnym Domem Pomocy dla Osób Starszych „Maria”** z siedzibą w Miękini
- **Samorządowym Ośrodkiem Kultury** z siedzibą w Miękini,
- **Nadleśnictwem Miękinia**, z siedzibą w Miękini,
- **Zespołem Szkół w Lutyni**, z siedzibą w Lutyni,

W dniu 17.11.2009 Partnerstwo lokalne zostało rozszerzone o następujących członków:

- **Stowarzyszenie Ludzi Aktywnych** z siedzibą w Brzezynie przy ul. Kasztanowej 3
- **„FHU Tomasz Szytura”** z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Płońskiego 8,
- **Stowarzyszenie Nasza Brzezina** z siedzibą w Brzezynie, przy ul. Kopernika,
- **Uniwersytet Trzeciego Wieku** z siedzibą w Miękini, przy ul. Kościuszki 43,

W dniu 10.12.2010 Partnerstwo lokalne zostało rozszerzone o kolejnego członka:

- **Fundacja „Przed wszystkim”** z siedzibą w: we Wrocławiu

Działania prowadzone przez partnerów lokalnych w Gminie Miękinia.

Partnerzy w ramach współpracy realizują obrane przez siebie cele, które mają na uwadze dobro wspólne i obejmują m.in.:

- podejmowanie działania na rzecz poprawy relacji i więzi społeczności lokalnej,
- wspólnymi siłami kształtują świadomość społeczną w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych różnego typu ,starszych i samotnych
- likwidują bariery w komunikowaniu się,
- zapewniają osobom niepełnosprawnym dostęp do rehabilitacji społecznej, zdrowotnej, kultury, informacji, edukacji itp.,
- zapewniają konsultacje społecznych działań dot. osób niepełnosprawnych w fazie działań i realizacji,
- uświadamiają społeczności lokalnej występowania niepełnosprawności różnego typu
- aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych
- wskazywanie dzieciom i młodzieży szkolnej form aktywnego i konstruktywnego spędzania czasu wolnego przy zachowaniu poszanowania osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych
- wolontariat Młodzieży Szkolnej na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych i

samotnych

- pomoc psychologiczna i pedagogiczna na rzecz dzieci i rodzin.

6.2 Programy i projekty socjalne

Tab. 30 Rok 2011

Lp.	Nazwa programu/projektu	Cel projektu
1	Śniadanie Wielkanocne	Integracja osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych.
2	Wycieczka do ZOO	Stworzenie możliwości aktywnego udziału i zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczności, a także uczestnictwa w życiu kulturalnym, poszerzania horyzontów i rozwijania pasji.
3	Od jutra idę do pracy - Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych – klientów GOPS Miękinia	Celem warsztatów było zidentyfikowanie barier stojących przed osobami zagrożonymi trwałym wykluczeniem społecznym, a także znalezienie narzędzi i metod, które przyczynią się do poprawy ich sytuacji i przełamania barier utrudniających zatrudnienie, planowanie aktywności zawodowej dla osób bezrobotnych, uświadomienie uczestnikom ich umiejętności, wiedzy i predyspozycji, przygotowanie uczestników do intensywnego i efektywnego poszukiwania pracy, a także nabycie przez uczestników umiejętności określania i analizowania lokalnego rynku pracy.
4	Program profilaktyki przemocy w rodzinie w gminie Miękinia prowadzony w ramach programu osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” edycja 201 „Po pierwsze przeciwdziałaj przemocy”.	Celem programu było nagłośnienie istnienia problemu przemocy w rodzinie, obalenie mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie, prezentacje oferty pomocowej poszczególnych instytucji działających na terenie gminy skierowanej do ofiar przemocy.
5	Wyjazd seniorów Miękińskiego Uniwersytetu III Wieku do Warszawy.	Celem wyjazdu było wzięcie udziału w warsztatach i dyskusjach z członkami organizacji skupiających aktywnych seniorów.
6	Zabawa Mikołajkowa	Integracja dzieci z terenu gminy Miękinia

Tab. 31 Rok 2012

Lp.	Nazwa programu/projektu	Cel projektu
1	Dzień Życzliwości pn. "Życzliwość - inwestycja bez ryzyka"	Celem projektu były działania na rzecz integracji społecznej i międzypokoleniowej, a także osób niepełnosprawnych, samotnych i starszych z terenu Gminy Miękinia.
2	Od jutra idę do pracy.	Celem warsztatów było zidentyfikowanie barier stojących przed osobami zagrożonymi trwałym wykluczeniem społecznym, a także znalezienie narzędzi i metod, które przyczynią się do poprawy ich sytuacji i przełamania barier utrudniających zatrudnienie, planowanie aktywności zawodowej dla osób bezrobotnych, uświadomienie uczestnikom ich umiejętności, wiedzy i predyspozycji, przygotowanie uczestników do intensywnego i efektywnego poszukiwania pracy, a także nabycie przez uczestników umiejętności określania i analizowania lokalnego rynku pracy.
3	Galopem po uśmiech.	Integracja dzieci niepełnosprawnych z terenu gminy Miękinia.
4	Pokój marzeń	Celem projektu było stworzenie dzieciom z rodzin trudnych warunków sprzyjających ich prawidłowemu rozwojowi, warunków pozwalających na realizowanie własnych marzeń i pasji, stworzenie domowego azylu.
5	Zabawa Mikołajkowa	Integracja dzieci z terenu gminy Miękinia

Tab. 32 I półrocze 2013r.

Lp.	Nazwa programu/projektu	Cel projektu
1	Paczki żywnościowe	Celem projektu było zaopatrzenie osób najuboższych, samotnych i niepełnosprawnych w żywność z okazji świąt Wielkanocnych.
2	Od jutra idę do pracy	Celem projektu było przygotowanie osób bezrobotnych do efektywnego zatrudniania poprzez wskazanie metod poszukiwania pracy w połączeniu z pracą z komputerem
3	Magazyn odzieżowy	Możliwość zaopatrzenia się w odzież używaną w dobrym stanie.

4	Magazyn żywnościowy	Możliwość zaopatrzenia się w żywność pozyskaną przez tut. Ośrodek.
5	Dożywianie dzieci i młodzieży	Celem projektu jest zapobieganie zjawisku niedożywienia dzieci i młodzieży.
6	Wolontariat	Celem projektu jest wspieranie aktywności społecznej obywateli. Wspieranie osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Aktywizowanie społeczne i zawodowe młodzieży.
7	Partnerstwo lokalne	Celem projektu jest aktywizowanie całych społeczności i zachęcaniu ich do współpracy przy definiowaniu lokalnych problemów i rozwiązywanie ich w gminie
8	Pokój marzeń	Celem projektu jest stworzenie dzieciom z rodzin trudnych warunków sprzyjających ich prawidłowemu rozwojowi, warunków pozwalających na realizowanie własnych marzeń i pasji, stworzenie domowego azylu.
9	Dzień życzliwości	Celem projektu były działania na rzecz integracji społecznej i międzypokoleniowej, a także osób niepełnosprawnych, samotnych i starszych z terenu Gminy Miękinia W roku 2013 podjęto działania w zakresie realizacji projektu jednak projekt się nie odbył z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne.

6.3 Kampanie społeczne

Tab. 33 I półrocze 2013r.

Lp.	Nazwa kampanii	Cel kampanii
1	W trosce o seniorów	Celem kampanii jest pomoc w uniknięciu przez ludzi starszych różnego rodzaju oszustw ze strony obcych im osób.
2	Mam, oddam, pomogę.	Celem kampanii jest pozyskanie sprzętu gospodarstwa domowego, mebli, odzieży, pościeli i bielizny pościelowej, zastawy

		stołowej, książek, artykułów szkolnych ,zabawek itp. w dobrym stanie dla rodzin z terenu Gminy Miękinia będących w potrzebie
3	Ogrody możliwości.	Celem kampanii jest; zmiana postaw i mentalności klientów pomocy społecznej, minimalizowanie postawy roszczeniowej i zwiększenie poczucia własnej sprawczości.
4	Oczy szeroko otwarte – przeciwdziałaj przemocy	Celem kampanii jest podniesienie społecznej wrażliwości w odniesieniu do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zwiększenie zaangażowania świadków przemocy w jej przeciwdziałanie.
5	Wstyd to żaden w szkole poczęstować się obiadem	Celem kampanii jest zachęcenie rodziców i dzieci, szczególnie gimnazjalistów do szerszego korzystania z pomocy w formie dożywiania w szkołach. Realizację kampanii wstrzymano z uwagi na brak otrzymania dotacji.

7. Podsumowanie sytuacji społecznej w Gminie Miękinia

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej w Gminie Miękinia na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękini, wynika że głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej są (dane za rok 2012):

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 151 rodzin,
- bezrobocie – 82 rodziny,
- niepełnosprawność – 77 rodzin,
- długotrwała lub ciężka choroba – 22 rodzin,
- ubóstwo – 21 rodzin.

Z bezpłatnych posiłków w szkołach w 2012 roku korzystało 113 dzieci z rodzin spełniających kryteria dochodowe, w pierwszym półroczu 2013 natomiast 103 dzieci.

Na terenie gminy od roku 2007 obserwowany jest znaczny spadek ilości osób będących beneficjentami pomocy społecznej. Sytuacja ta wiąże się z prowadzoną systematycznie pracą socjalną ukierunkowaną na rozwiązywanie problemów klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękini. Zorganizowanie prac społecznie użytecznych uaktywniło część osób bezrobotnych, ułatwiając przełamanie barier utrudniających podjęcie zatrudnienia. Ponadto zwiększyła się ilość zakładów pracy na terenie gminy i gmin ościennych zatrudniających

osoby o różnych kwalifikacjach i wykształceniu. Przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękinii realizowane są liczne projekty socjalne mające na celu wsparcie i aktywizowanie rodzin marginalizowanych, zidentyfikowanie barier stojących przed osobami zagrożonymi trwałym wykluczeniem społecznym a także znalezienie narzędzi i metod, które przyczynią się do poprawy ich sytuacji i przełamania barier utrudniających zatrudnienie, planowanie aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych, uświadomienie uczestnikom ich umiejętności, wiedzy i predyspozycji. Kampanie społeczne prowadzone na terenie Gminy Miękinia promują wśród jej mieszkańców działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękinii na rzecz rodzin marginalizowanych. Kampanie społeczne są niezwykle ważnym i cennym narzędziem komunikacji społecznej. Pomagają selekcjonować poglądy i problemy, przeciwdziałać złu i uczyć na nie. Uczą tolerancji, sprzyjają również zacieśnianiu się więzi międzyludzkich oraz mogą zmieniać utarte, często błędne poglądy i powszechne, nieprawdziwe sądy o innych ludziach.

ROZDZIAŁ II

1. Analiza SWOT

Analiza SWOT na poziomie ogólnym jest procedurą analityczną pozwalającą na gromadzenie i porządkowanie danych oraz przejrzystą ich prezentację. Na potrzeby stworzenia *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* Analizę SWOT potraktowano jako narzędzie analizy strategicznej służące do określania najlepszych kierunków rozwoju Gminy Miękinia. Metoda ta opiera się na zestawieniu zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań Gminy Miękinia uwzględniając wszystkie struktury zarządcze i organizacje pozarządowe, jak również współpracę między tymi organizacjami. Analiza ta pozwala również określić szanse i zagrożenia, jakie tkwią w wiejskim środowisku, a objawiają się pod postacią procesów i zjawisk społecznych.

Identyfikacja czynników, które mogą wpływać na funkcjonowanie Gminy Miękinia określono według schematu Analizy SWOT w czterech grupach:

S – Strengths - Mocne strony (Wewnętrzne – pozytywne). Identyfikacja mocnych stron wynika ze znajomości przedmiotu analizy. Przedstawienie pozytywnych zasobów, wszystko to co stanowi atut, przewagę czy zaletę Gminy Miękinia

W – Weaknesses - Słabe strony (wewnętrzne – negatywne). Są to negatywne zjawiska wpływające na ograniczenie szans rozwojowych Gminy, na które można mieć wpływ. Wszystko to co stanowi słabość, barierę, czy wadę analizowanych aspektów funkcjonowania Gminy Miękinia.

O – Opportunities - Szanse (zewnętrzne – pozytywne). Należy znaleźć w otoczeniu kluczowe czynniki, które pozwolą na utrzymanie pozycji lub jej ekspansję, a jednocześnie osłabią zagrożenia. Szanse mają pozytywny wpływ na rozwój i

pokonanie barier płynących z otoczenia.

T – *Threats* – **Zagrożenia** (Zewnętrzne – negatywne). To kluczowe czynniki, które mają negatywny wpływ przede wszystkim na utrzymanie pozycji, jak również na perspektywy rozwoju społecznego i gospodarczego Gminy Miękinia. Skuteczna ich identyfikacja jest podstawą opracowania prawidłowej strategii.

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie sił i słabości Gminy Miękinia w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabość to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szansa to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

Tab. 34 Analiza SWOT

Gospodarka, Infrastruktura, Oświata, Turystyka, Sport	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzystne położenie gminy Miękinia – bliskie usytuowanie dużej aglomeracji miasta Wrocław • wydzielone sfery pod rozwój przemysłu, usług - „Park Przemysłowy Źródła – Błonie”, • potencjał budowlany – intensywny rozwój budownictwa jednorodzinnego w gminie, • dobrze rozwinięta baza sportowa – hala sportowa, obiekty sportowe w mniejszych miejscowościach • większe zainteresowanie mieszkańców gminy w inicjatywach społecznych, • współpraca krajowa i międzynarodowa na poziomie samorządu gminnego, • zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań organizowane dla dzieci i młodzieży przedszkolnej i szkolnej, • istnienie obszarów umożliwiających wykorzystanie pod budownictwo mieszkalne oraz obiekty i tereny rekreacyjne • teren atrakcyjny dla pracodawców i przedsiębiorców związany z „Parkiem Przemysłowym Źródła - Błonie” 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagrożenie powodziowe w miejscowościach położonych blisko rzeki Odra, • słabo rozwinięta baza gastronomiczna i noclegowa, • słabo rozwinięta turystyka, • duża liczba bezrobotnych absolwentów szkół, • brak bazy mieszkań socjalnych i komunalnych, • zły stan techniczny części ulic,
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostęp samorządu do funduszy unijnych, • bliskość aglomeracji Wrocławskiej, • wolne tereny inwestycyjne na terenie gminy • współpraca z samorządami krajowymi i 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagrożenie powodzią miejscowości nadodrzańskich, • migracja ludzi młodych do większych miast • narastające dysproporcje w poziomie

<p>zagranicznymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostęp dla organizacji samorządowych i pozarządowych do kapitału i środków ze źródeł krajowych i zagranicznych. • 	<p>nauczania i edukacji społeczeństwa</p>
<p>Środowisko społeczne</p>	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • wysoki potencjał ludnościowy wynikający z migracji do gminy ludności napływającej, przede wszystkim mieszkańców pobliskiego Wrocławia, • duża ilość osób w wieku produkcyjnym, • działanie i zaangażowanie władz lokalnych oraz organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania środków finansowych krajowych i zagranicznych, • duża ilość ofert spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym zajęcia sportowe, artystyczne oraz wiejskie świetlice środowiskowe 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • stale utrzymująca się na dość wysokim poziomie liczba osób długotrwale bezrobotnych • efekt starzenia się społeczeństwa o skali ogólnokrajowej
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwijający się sektor organizacji pozarządowych, • zmiany prawa dające większe możliwości działania samorządom i obywatelom na szczeblu lokalnym, • ogólnopolska tendencja do zwiększania poziomu aktywizacji zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy. • możliwość pozyskiwania i wykorzystania przez jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe środków zewnętrznych na realizację programów rozwiązywania problemów społecznych • podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń zdrowia, co może mieć wpływ na zmniejszenie stopnia zachorowalności i umieralności ze względu na choroby cywilizacyjne. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogłębianie się zjawiska starzenia się społeczności • pogłębiające się zróżnicowanie poziomu życia i zamożności społeczeństwa • wzrost zagrożenia rozwojem zjawisk patologicznych – szczególnie narażeni są ludzie młodzi oraz dzieci

Pomoc społeczna	
Kwestia osób uzależnionych	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • działanie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego, w którym osoby uzależnione mogą korzystać z porad specjalistów • dysponowanie stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych • wspieranie instytucji i organizacji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, • opracowanie, finansowanie i wdrażanie gminnych programów profilaktycznych • organizowanie i współorganizowanie debat, konferencji i imprez profilaktycznych • współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień, • organizacja i współorganizacja imprez propagujących zdrowy styl życia, 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak bazy leczenia odwykowego w tym miejsc pobytu ofiar przemocy, • brak chęci włączenia się społeczeństwa lokalnego w działalność pomocą środowiska lokalnego. • ograniczona współpraca z Kościołem
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń dla policjantów i pracowników socjalnych oraz przedstawicieli Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na temat programów interwencji wobec przemocy domowej i współpracy służb publicznych, • problem uzależnienia traktowany jako problem społeczny, • inicjowanie działań zmierzających do animacji i aktywizacji środowiska lokalnego w niesienie pomocy osobom z problemem alkoholowym i problemem przemocy 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • biurokracja przy pozyskiwaniu środków pomocowych, • dostęp młodzieży i dzieci do alkoholu • niewystarczająca możliwość sprostania potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień, • oznaki bezsilności i bezradności w społeczeństwie lokalnym.
Kwestia osób bezrobotnych	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości, • tendencja spadkowa stopy bezrobocia, • podnoszenie kwalifikacji przez osoby długotrwale bezrobotne • działanie i zaangażowanie władz lokalnych w 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • występujące długotrwale bezrobocie, • brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej na rzecz walki z bezrobociem • zjawisko osłabienia instytucji rodziny w społeczności dotkniętej długotrwałym

<p>pozyskiwanie środków finansowych w zakresie aktywizowania zawodowego osób bezrobotnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji osób bezrobotnych – prace społeczno – użyteczne oraz staże zawodowe, 	<p>bezrobociem</p> <ul style="list-style-type: none"> niski poziom wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych.
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwój programów i funduszy Unii Europejskiej pomocnych w tworzeniu nowych miejsc pracy współpraca władz lokalnych i regionalnych z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów długotrwale bezrobotnych, możliwość współpracy w ramach organizacji szkoleń i warsztatów aktywizujących i przekwalifikujących osoby długotrwale bezrobotne oraz zagrożone wykluczeniem ze względu na bezrobocie praca wolontariacka osób bezrobotnych w celu aktywizacji zawodowej, wzrost ilości miejsc pracy wynikających z ożywienia gospodarczego 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> brak adekwatnych rozwiązań do potrzeb osób bezrobotnych, rozwiązywania problemów w zakresie rozwoju rynku pracy i niwelowania negatywnych skutków bezrobocia, zjawisko dziedziczenia bezrobocia, niekorzystne tendencje na rynku pracy związane z odpływem wykształconych mieszkańców poza teren gminy, zjawisko zatrudnienia nielegalnego tzw. „Praca na czarno” . utrudniony dostęp do kształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich.
<p>Kwestia dzieci i młodzieży oraz rodziny</p>	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> aktywna działalność pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom, młodzieży oraz rodzinom, zabezpieczenie dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, wspieranie organizacji pozarządowych, szkół, grup nieformalnych oraz innych instytucji w działaniach na rzecz dzieci, młodzieży oraz rodzin, działanie wiejskich świetlic, w których organizowane są zajęcia kulturalno – rozrywkowe dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej z szkołami i innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży oraz rodziny, prowadzenie działań zapobiegającym dysfunkcjom oraz patologiom rodziny, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, kampanie społeczne i projekty socjalne przygotowywane na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich rodzin 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> brak wystarczających środków krajowych na realizację zadań pomocy społecznej niewystarczające warunki do prowadzenia skutecznej pracy socjalnej.

<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie współpracy z organizacjami, fundacjami, kościołami o zasięgu lokalnym i krajowym udzielającymi wsparcia dzieciom i młodzieży, • działania profilaktyczne jako metoda kształtowania postaw zapobiegających kryzysom w rodzinie, • promowanie wspólnotowych i samopomocowych form wspierania rodziny (aktywizacja środowiska lokalnego), • promowanie rodziny jako wartości w kształtowaniu osobowości każdego człowieka, • współpraca między szkoła a rodziną, • programy profilaktyczne w szkołach, • promowanie wolontariatu wśród młodzieży 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbyt małe środki krajowe, przeznaczone na opiekę nad dzieckiem i rodziną. • zagrożenia funkcjonowania rodziny: rozpad więzi rodzinnych, uzależnienia, bezrobocie, przemoc w rodzinie itp. • niewielkie znaczenie organizacji pozarządowych w pracy na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży.
Kwestia osób niepełnosprawnych	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z innymi instytucjami, chęć pomocy z ich strony, • współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, • przedszkole z grupą integracyjną dla dzieci z niepełnosprawnością, • upowszechnianie w środowisku lokalnym pozytywnych wzorów, postaw filantropijnych i charytatywnych, • promowanie wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych, • Partnerstwo Lokalne na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych mieszkańców Gminy Miękinia. • 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • bariery architektoniczne, • brak ofert z bazą rehabilitacyjną, • brak rozwiązań krajowych odnośnie opieki nad dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną, • brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych w skali całego kraju

<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • likwidowanie barier architektonicznych, • standaryzacja usług socjalnych dla osób niepełnosprawnych, • możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych, • możliwość pozyskiwania środków z Unii Europejskiej oraz innych środków pozabudżetowych, • wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych, • programy krajowe w zakresie pomocy dla osób niepełnosprawnych. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • izolacja osób niepełnosprawnych od społeczeństwa, • brak działań w zakresie upowszechniania problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw, • brak dostatecznego upowszechniania wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych wśród młodzieży.
<p>Kwestia osób starszych</p>	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostateczny dostęp do jednostek pomocy społecznej dla osób starszych, • organizacja pomocy dla osób starszych w formie usług opiekuńczych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, • kadra pomocy społecznej posiada profesjonalne przygotowanie w świadczeniu pomocy osobom starszym, • państwo oferuje różnorodne formy wsparcia dla osób starszych, • Partnerstwo Lokalne na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieświadomość ludzi na temat funkcjonowania instytucji pomocowych, • bariery architektoniczne, • brak dostępności do domów pomocy społecznej typu: Dom Pobytu Dziennego, Domu Pomocy Społecznej, hospicja, pensjonaty dla osób starszych, mieszkania chronione, • wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym, • brak wystarczających środków na realizację zadań pomocy społecznej związanych z osobami starszymi, rozwiązania krajowe • mała ilość organizacji i instytucji pozarządowych zajmujących się problematyką osób starszych.
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • propagowanie idei wolontariatu na rzecz osób starszych, • organizowanie i współorganizowanie akcji profilaktycznych, • przeciwdziałanie patologiom społecznym związanych z okresem starości. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • efekt starzejącego się społeczeństwa. • trudna sytuacja finansowa osób starszych. • zbyt mało szkoleń dla kadry realizującej zadania dla osób starszych. • zbyt mała powszechność wolontariatu wśród osób starszych i na rzecz osób starszych.

Kwestia osób bezdomnych	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • profesjonalna karda pomocy społecznej, • podejmowanie działań zapobiegawczych bezdomności, • informowanie osób bezdomnych o ich prawach i możliwościach uzyskania pomocy, • współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z innymi instytucjami i stowarzyszeniami w zakresie przeciwdziałania bezdomności i pomocy osobom bezdomnym, • brak występowania problemu bezdomności na terenie gminy, występowanie pojedynczych przypadków osób bezdomnych. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbyt mała liczba kadry pomocy społecznej, • zbyt mała liczba organizacji, które mają wspierać osoby bezdomne, • niewystarczająca ilość placówek noclegowych dla osób bezdomnych na terenie województwa.
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpraca organizacji rządowych, pozarządowych, samorządowych oraz organizacji kościelnych, • dostrzeżenie problemów osób bezdomnych na poziomie ogólnokrajowym, • pomoc i wsparcie samorządu, • dostęp do programów rządowych przeciwdziałających bezdomności. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak społecznej akceptacji dla osób bezdomnych, • brak wiedzy i świadomości wśród społeczności o problemie bezdomności, • istnienie zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród osób bezdomnych na terenie kraju,
Kwestia rozwoju kadr i służb pomocy społecznej	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • wysoki poziom kwalifikacji kadr systemu instytucjonalnego gminy, a przede wszystkim instytucji realizujących cele polityki społecznej, • umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych przeznaczonych na inicjatywy społeczne, w tym środki unijne, • dobra współpraca między jednostkami samorządu terytorialnego a instytucjami pomocy społecznej • wsparcie władz lokalnych w działaniach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbyt duża ilość zadań i obowiązków przypisywanych pracownikom socjalnym, • niewystarczająca liczba pracowników realizujących zadania pomocy społecznej.
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia i kursy z zakresu nowych metod i technik pracy w pomocy społecznej, • konferencje, warsztaty, wymiany międzynarodowe jednostek samorządu 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • trudności w współpracy z innymi jednostkami pomocy społecznej czy prowadzonymi przez inne podmioty, • niewystarczająca ilość środków na

<p>terytorialnego różnych form i szczebli, a także organizacji pozarządowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizowanie wspólnych projektów i programów z zakresu polityki społecznej podejmowanych przez partnerów lokalnych, • praktycy mający doświadczenie w pracy społecznej zatrudnieni w jednostkach samorządowych, organizacjach pozarządowych, a także teoretycy związani ze środowiskiem naukowym, • opracowanie, promocja i realizacja nowatorskich rozwiązań z zakresu polityki społecznej w obszarze lokalnym i regionalnym, • działania mające na celu przełamanie stereotypowego podejścia do rozwiązywania problemów społecznych. 	<p>finansowanie zadań pomocy społecznej.</p>
---	--

2. Misja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miękinia

Misja to określenie działań podejmowanych przez władze lokalne, samorząd, instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe wraz ze wszystkimi mieszkańcami Gminy Miękinia. Działania te zmierzają do optymalnego rozwoju gminy. Analiza dotychczasowego rozwoju gminy, ocena uwarunkowań zewnętrznych oraz przeprowadzone konsultacje społeczne z mieszkańcami gminy wskazują na potrzebę sformułowania następujących misji, które precyzują kierunki rozwoju:

Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia zapewniającego godne warunki do życia i rozwoju mieszkańców Gminy Miękinia w sferze zawodowej, ekonomicznej i społecznej poprzez przeciwdziałanie uzależnieniom, bezrobociu oraz zjawisku ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Podejmowanie długotrwałych, zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej i wdrażania rozwiązań systemowych, programów lokalnych oraz korzystanie z programów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego.

Stworzenie odpowiednich warunków i poziomu życia mieszkańcom Gminy Miękinia to kluczowe zadanie władz Gminy Miękinia. Poprawa warunków życia społeczności lokalnej polegać ma nie tylko na pomocy materialnej, ale przede wszystkim w dużej mierze na stworzeniu możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Bardzo

ważnym aspektem misji Gminy są działania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, w szczególności dzieci i młodzieży.

Diagnoza i analiza sytuacji Gminy Miękinia wraz z przeprowadzonymi badaniami ankietowymi i konsultacjami z mieszkańcami gminy, pozwoliły na wyodrębnienie czterech obszarów działania.

Obszary działania:

- I. Bezrobocie i rynek pracy**
- II. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej**
- III. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego**
- IV. Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną**

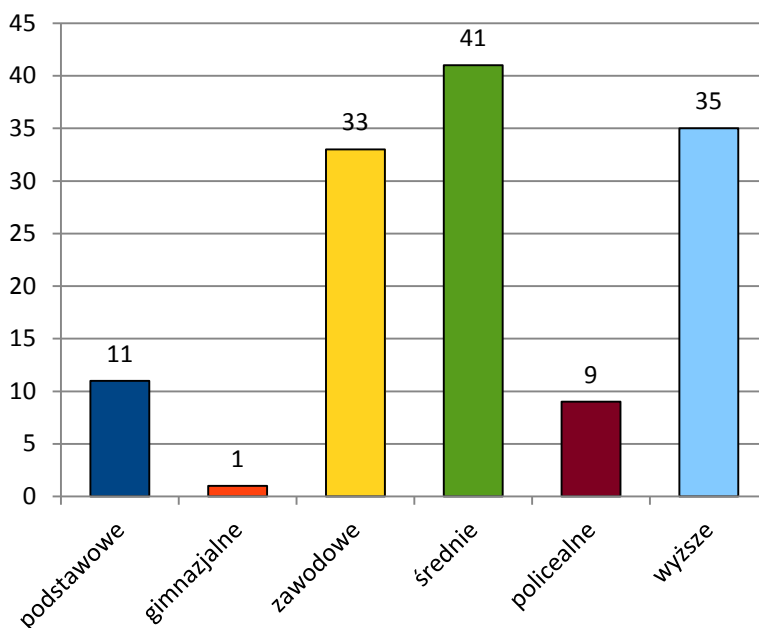
ROZDZIAŁ III

1. Analiza ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Miękinia

W celu opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miękinia, w sierpniu 2013 roku przeprowadzono anonimową ankietę wśród mieszkańców gminy. Ankieta poruszała tematy związane z problemami społecznymi z jakimi spotykają się mieszkańcy gminy Miękinia. W celu poznania i określenia problemów z jakimi spotykają się w/w, ankietę wypełniło 97 kobiet i 36 mężczyzn w różnym wieku i o różnym poziomie wykształcenia.

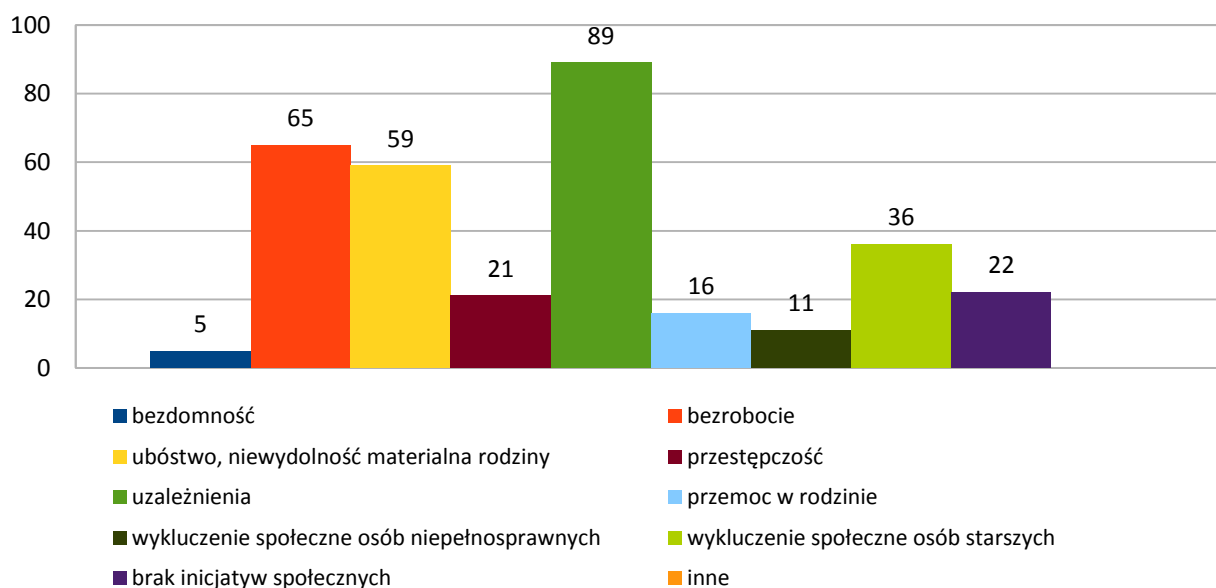
Odpowiedzi przedstawione zostały za pomocą wykresów.

Rozkład procentowy uczestników ankiet, ze względu na posiadane wykształcenie:

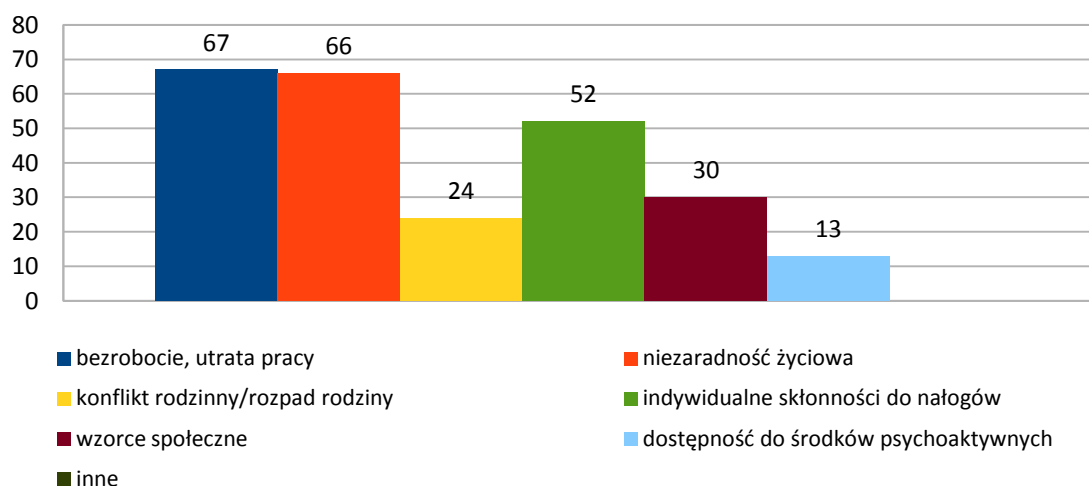
W **pytaniu 1** ankietowani zostali poproszeni o zaznaczenie maksymalnie 3 powodów, które ich zdaniem występują na terenie gminy Miękinia oraz podkreślić te, które wymagają najszybszego rozwiązania. Celem tego pytania było określenie dziedziny problemów z którymi mieszkańcy gminy spotykają się najczęściej.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że największym problemem społecznym występującym na terenie gminy są uzależnienia, następnie bezrobocie a w trzeciej kolejności ubóstwo i niewydolność materialna rodziny. Rozkład udzielanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

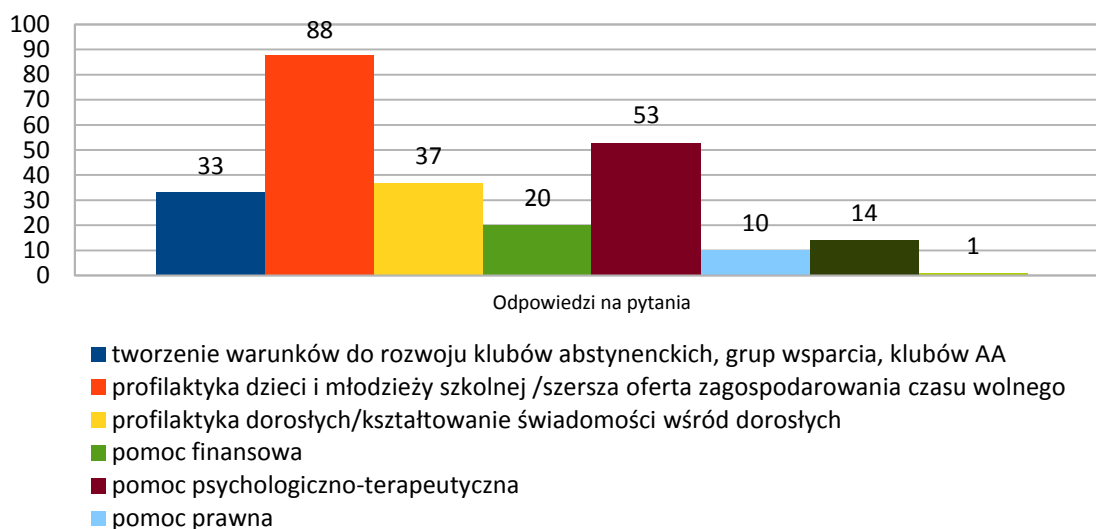
Pytanie 2 dotyczyło określenia przyczyn występowania problemu uzależnień w gminie Miękinia. Uzyskanie odpowiedzi miały na celu nakreślenie przyczyn uzależnień występujących na terenie gminy.

Analizując odpowiedzi przedstawione na diagramie poniżej można zauważyć, że w większości przypadków przyczyną problemu uzależnień jest bezrobocie, niezaradność życiowa oraz indywidualne skłonności nałogów.

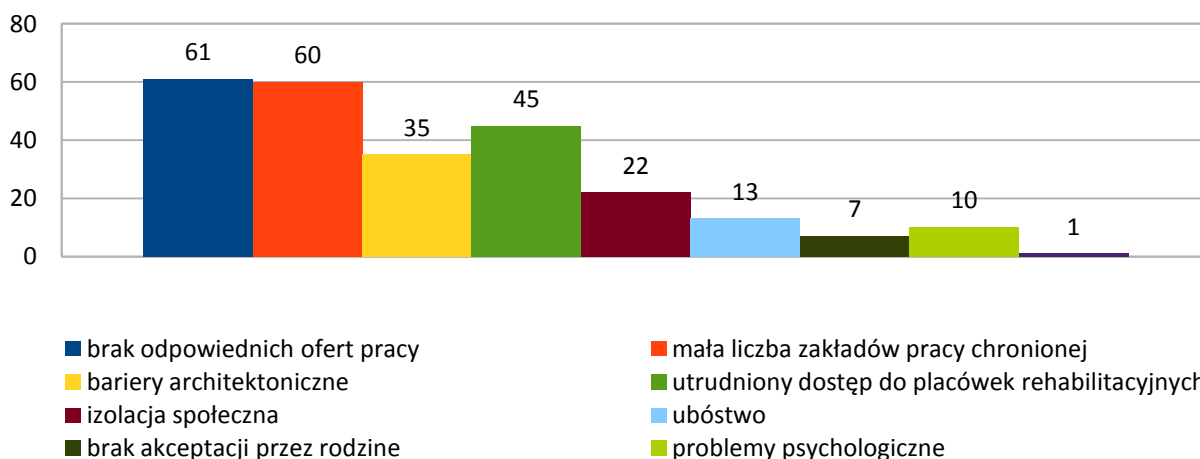
W **pytaniu 3** osoby badające interesowały działania jakie w opinii badających winny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin. Celem pytania było dowiedzieć się jakiej formy pomocy mieszkańcy gminy oczekują od GOPS-u.

Zdecydowana większość badanych na pytanie 3 odpowiedziała, że ich zdaniem powinno szerzyć się profilaktykę wśród dzieci i młodzieży szkolnej poprzez szerszą ofertę zagospodarowania czasu wolnego. W drugiej kolejności zapewnić pomoc psychologiczno - terapeutyczną.

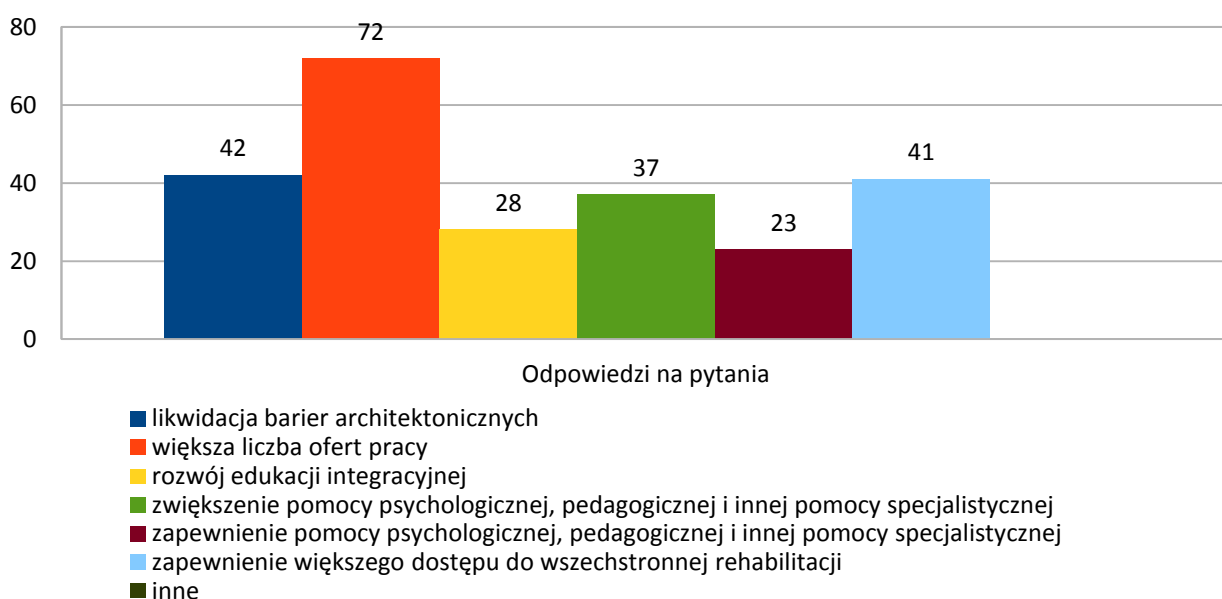
Pytanie 4 dotyczyło opinii respondentów na temat problemów jakie doświadczają osoby niepełnosprawne z terenu gminy Miękinia. Uzyskane odpowiedzi pomogły określić co sprawia największy problem osobom niepełnosprawnym.

Biorąc pod uwagę udzielone odpowiedzi w pierwszej kolejności ankietowani odpowiedzieli, że jednym z najczęstszych problemów osobom niepełnosprawnych jest brak odpowiednich ofert pracy oraz małą liczbą zakładów pracy chronionej na terenie gminy. Rozkład udzielanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

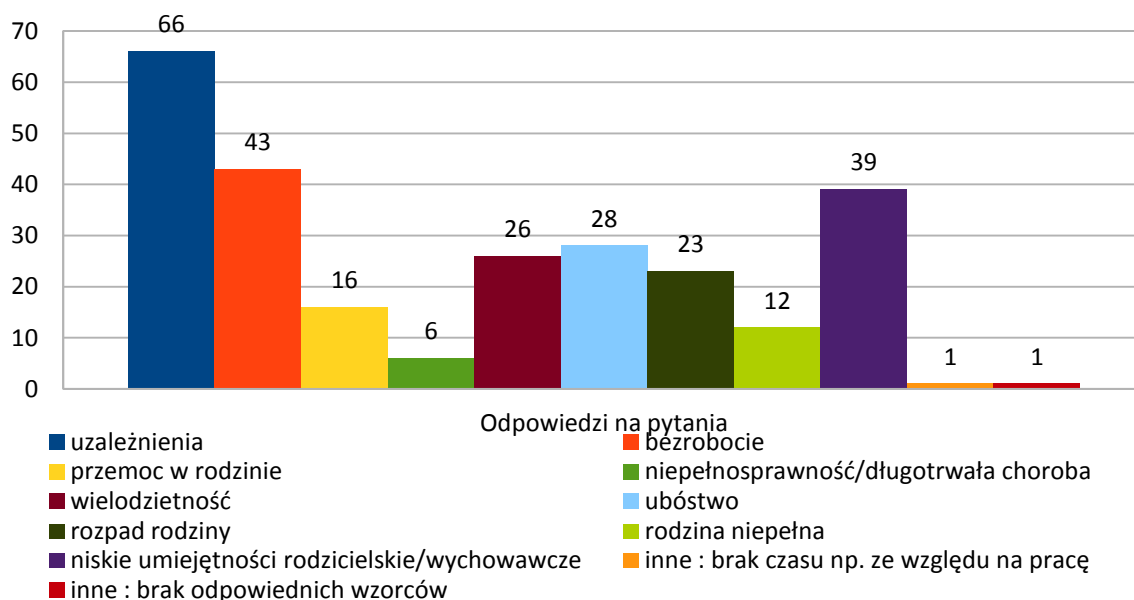
Pytanie 5 to przedstawienie opinii mieszkańców, o działaniach, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym gminy Miękinia. Intencją tego pytania było poznanie oczekiwań badanych dotyczących działań na rzecz os. niepełnosprawnych z terenu gminy Miękinia.

Podsumowując odpowiedzi, za najważniejsze działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym uznano stworzenie większej liczby ofert pracy oraz likwidację barier architektonicznych.

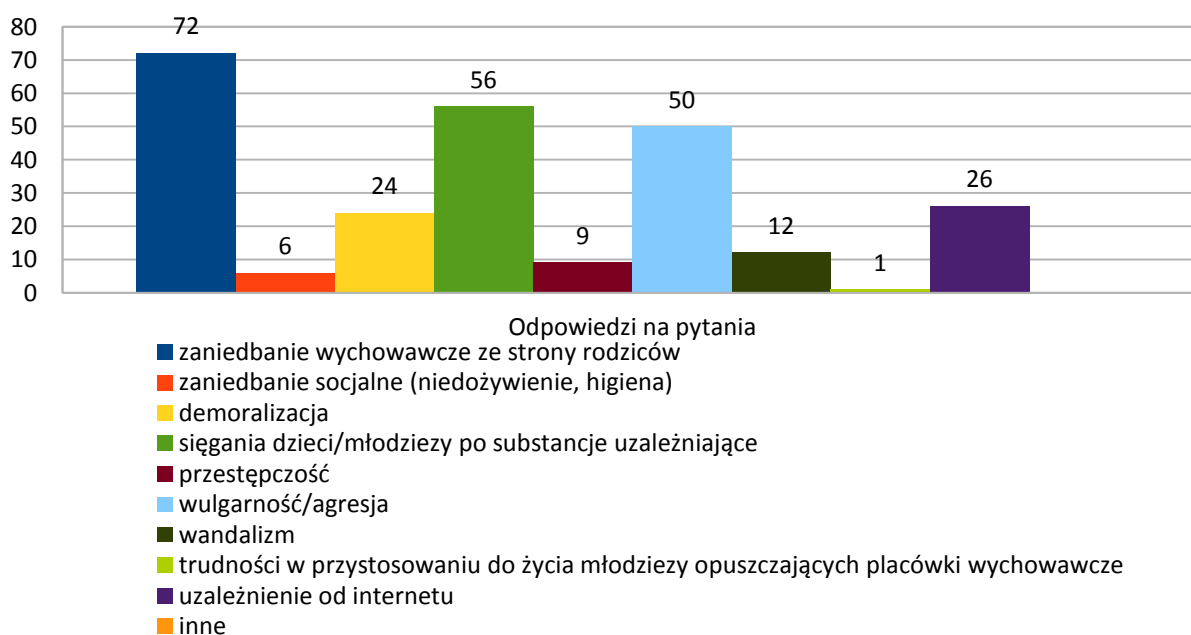
W **pytaniu 6** ankietowani wypowiedzieli swoją opinię na temat przyczyn bezradności rodzin z terenu Gminy Miękinia w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Zamiarem zadania tego pytania było zdobycie wiedzy co zdaniem ankietowanych jest główną przyczyną bezradności w w/w sytuacjach.

Za główną przyczynę bezradności wśród rodzin z terenu gminy Miękinia uznano uzależnienia oraz bezrobocie.

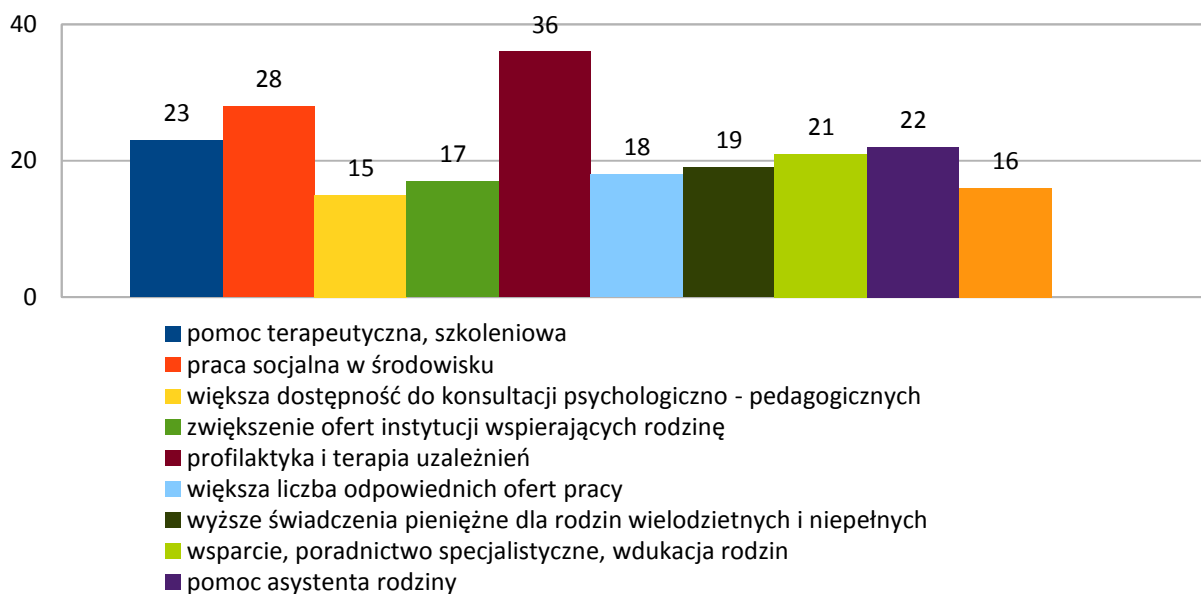
Następne czyli **pytanie 7** odnosiło się do działań, które należałoby powziąć, aby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo. Założeniem zadających pytanie było poznanie opinii mieszkańców gminy Miękinia na temat co należy zrobić aby usprawnić funkcjonowanie tych rodzin oraz dowiedzieć się z jakich form pomocy mieszkańcy skorzystaliby najchętniej.

W większości odpowiedzi respondenci wskazali, że najważniejszym działaniem w poprawie sytuacji rodzin niewydolnych wychowawczo byłaby profilaktyka i terapia uzależnień oraz praca socjalna w środowisku.

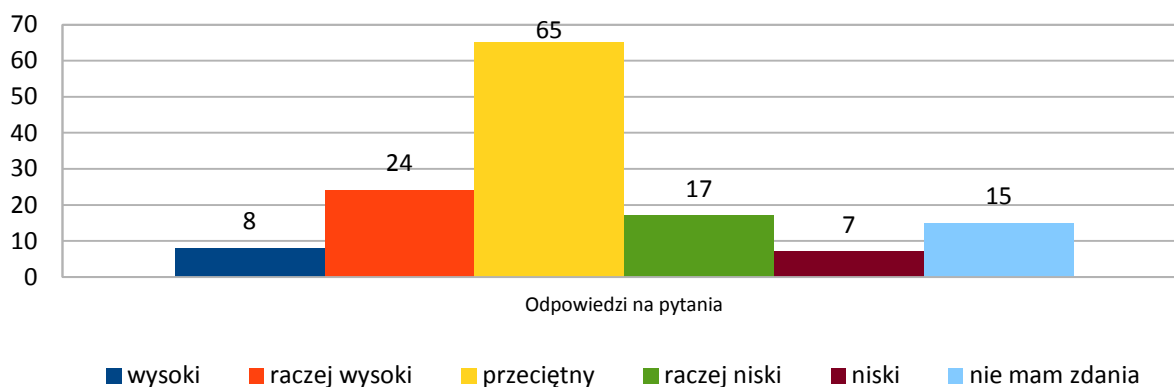

Pytanie 8 skierowane do badanych miało na celu określenie negatywnych zjawisk społecznych, na które są narażone dzieci i młodzież z terenu gminy Miękinia. Uzyskane odpowiedzi pomogły w określeniu na jakie zjawiska w pierwszej kolejności należałoby zwrócić uwagę i zapobiec ewentualnemu propagowaniu owych zachowań.

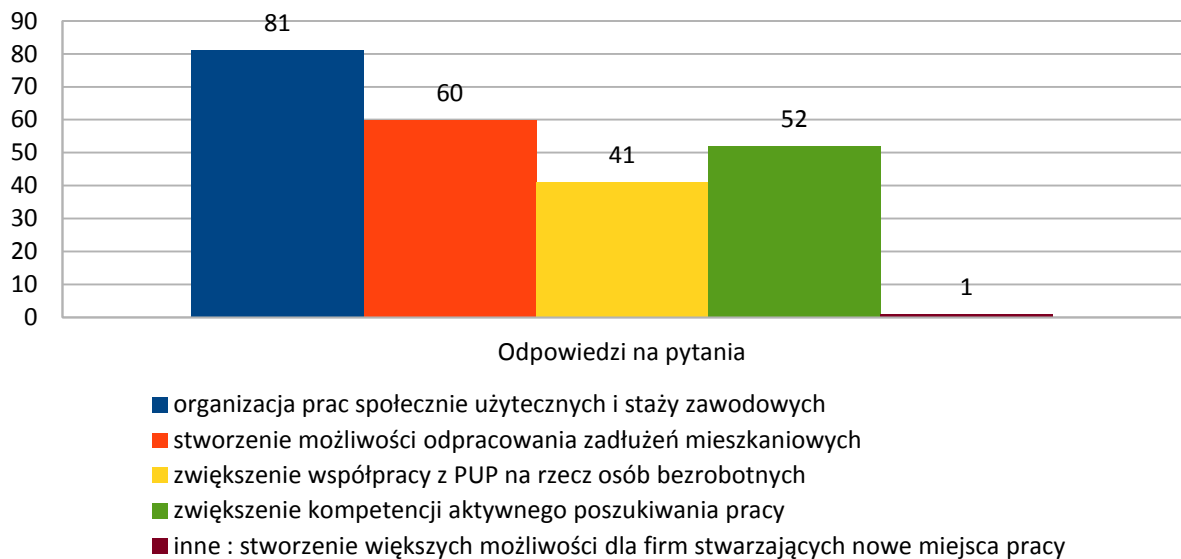
Najczęściej wymienianymi zjawiskami, które negatywnie wpływają na dzieci i młodzież z terenu gminy Miękinia zdaniem badanych są zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców oraz sięganie dzieci i młodzieży po substancje uzależniające.

Pytanie 9 dotyczyło problemu bezrobocia, dokładniej zadano pytanie o określenie zdania badanych do poziomu bezrobocia jakie występuje na terenie gminy Miękinia. W opinii badanych mieszkańców gminy Miękinia poziom bezrobocia kształtuje się na poziomie przeciętnym.

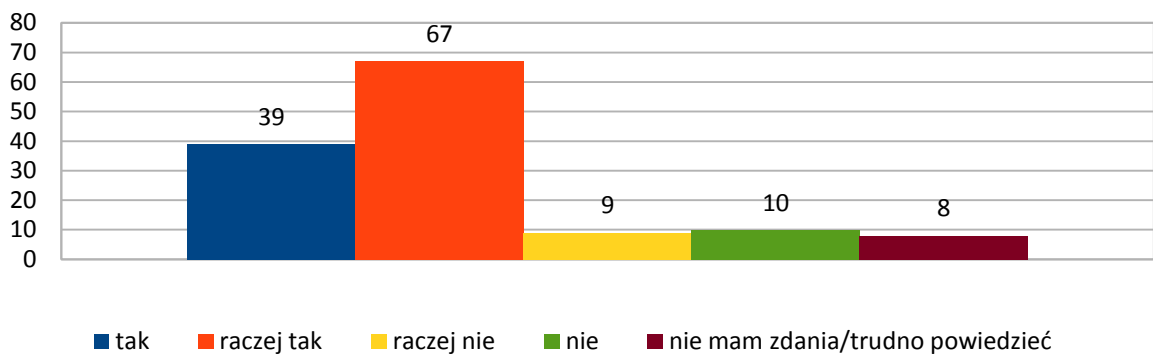

Pytanie 10 również odnosi się do kwestii bezrobocia, w tym punkcie badani zostali poproszeni o wskazanie, jakie kroki należałyby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych w gminie Miękinia. W ten sposób badacze chcieli poznać opinię mieszkańców, jaka forma pomocy bezrobotnym byłaby w ich ocenie najlepsza. Najczęściej wybraną formą pomocy osobom bezrobotnym była organizacja prac społecznie użytecznych i staży zawodowych oraz pomysł stworzenia możliwości odpracowania zadłużeń mieszkaniowych.

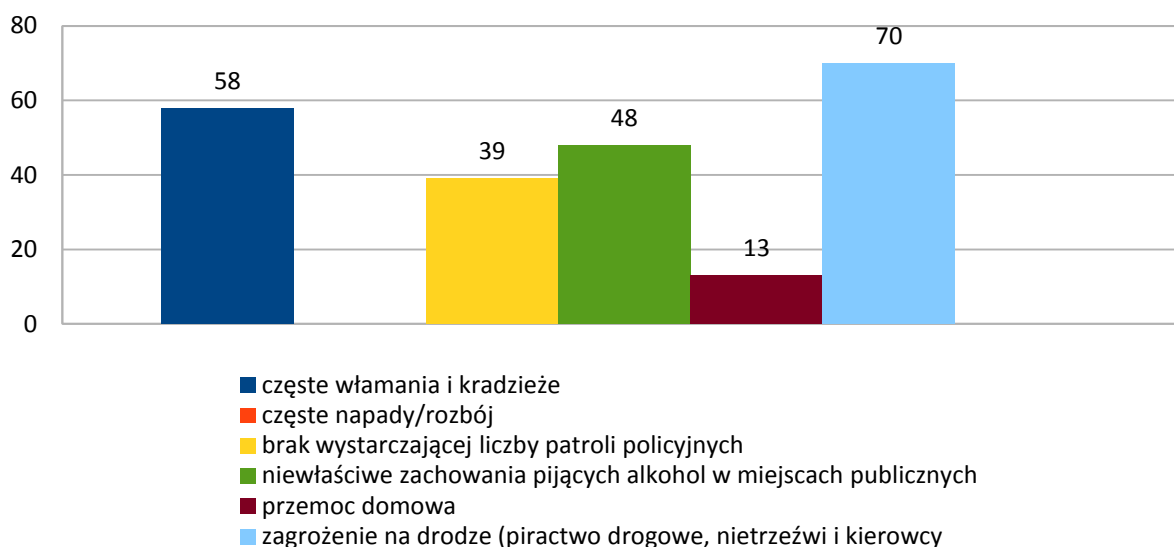
Pytanie 11 odnosiło się do sfery bezpieczeństwa, badani mieli wypowiedzieć się czy czuje się bezpieczny na terenie gminy Miękinia.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że większość badanych mieszkańców z terenu gminy Miękinia czuje się raczej bezpiecznie na terenie gminy.

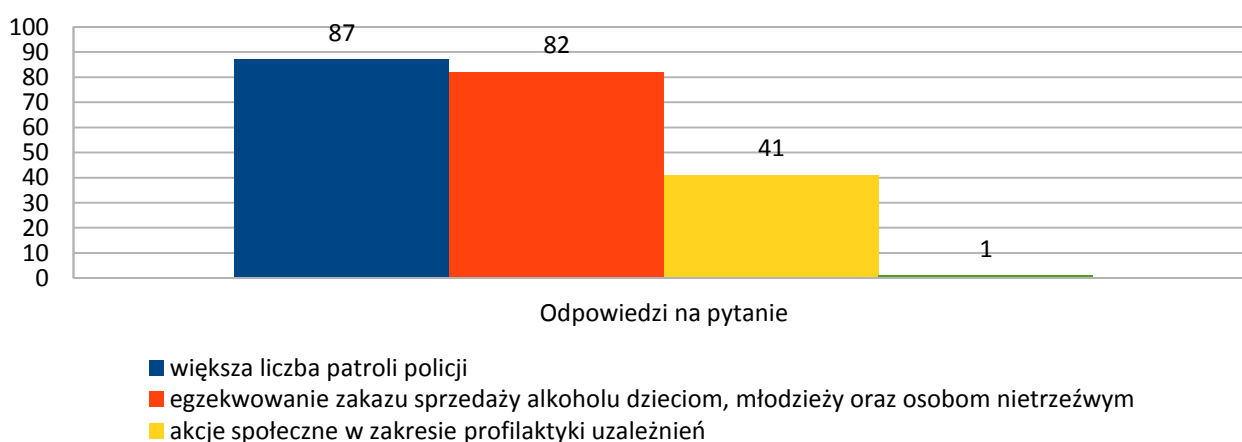
W dalszym ciągu odnosząc się do kwestii bezpieczeństwa w gminie Miękinia, zostało sformułowane **pytanie 12**, którego uzyskane odpowiedzi pozwalają na określenie przyczyn braku poczucia bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców.

Z otrzymanych odpowiedzi można wywnioskować, że najczęstszą przyczyną braku bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy są zagrożenia występujące na drogach publicznych (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy), a także częste włamania i kradzieże.

W **pytaniu 13** respondenci wyrażali swoje opinie co do działań, które ich zdaniem wpłynęłyby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w gminie Miękinia. Dzięki tym odpowiedziom można się zastanowić jakie działania należałoby podjąć aby mieszkańcy gminy Miękinia czuli się bezpiecznie.

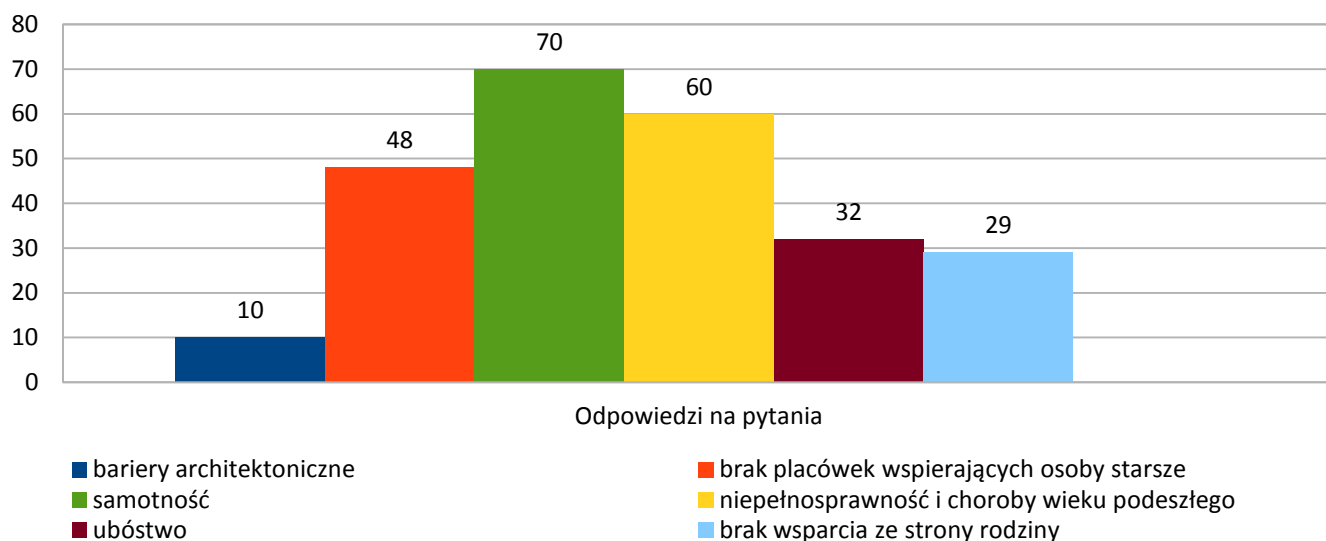
Podsumowując udzielone odpowiedzi na pytanie 13, można ustalić, że w opinii badanych aby mieszkańcy mieli większe poczucie bezpieczeństwa publicznego w gminie Miękinia, należałoby zwiększyć liczbę patroli policji oraz w większym stopniu egzekwować zakazy sprzedaży alkoholu dzieciom, młodzieży oraz osobom nietrzeźwym.

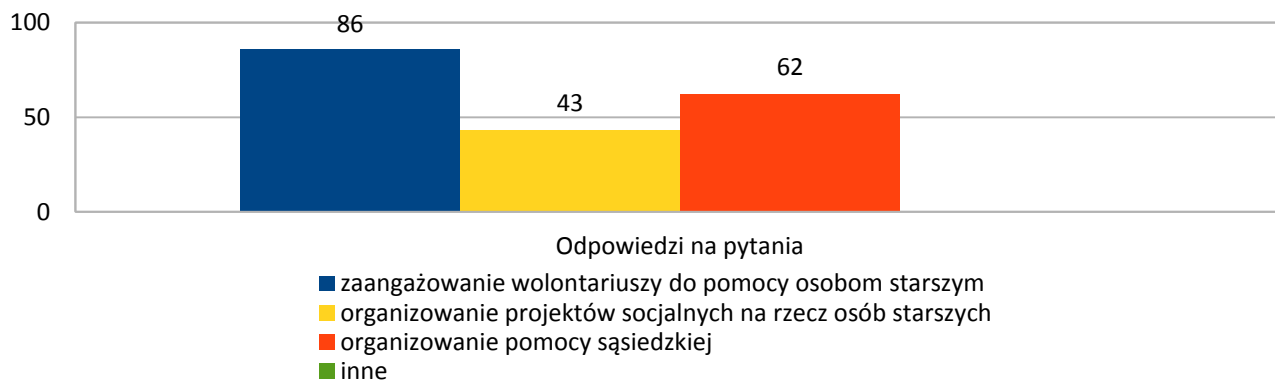
W **pytaniu 14** badani zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat problemów, które ich zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych z terenu gminy Miękinia. Skierowanie tego pytania pomogło ustalić co należałoby zrobić aby zmniejszyć zagrożenia, które dotyczą osoby starsze.

Weryfikując otrzymane odpowiedzi za główny problem, który dotyka osób starszych uznano samotność oraz niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego, które jak wynika z udzielonych odpowiedzi bardzo często towarzyszą osobom podeszłym wieku.

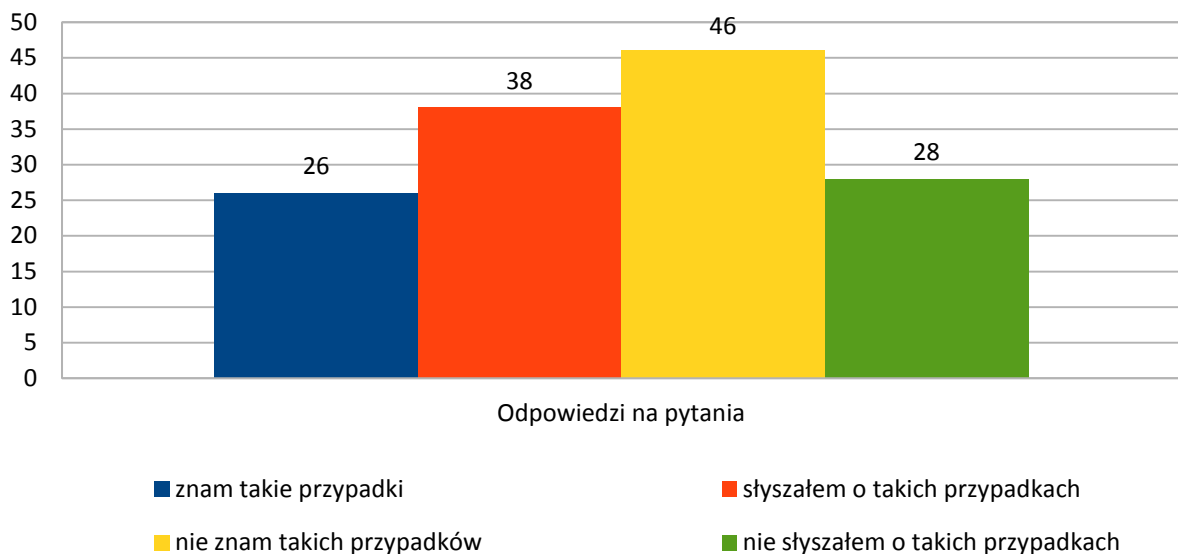
Formułując **pytanie 15** badacz kierował się chęcią poznania zdania ankietowanych na temat działań, które należałoby podjąć aby poprawić sytuację osób starszych na terenie gminy Miękinia i tym samym polepszyć ich samopoczucie.

Najczęściej pojawiającą się odpowiedzią na pytanie 15 była propozycja zaangażowania wolontariuszy do pomocy osobom starszym oraz organizowanie pomocy sąsiedzkiej, dzięki czemu osoby starsze czułyby się mniej samotne i mogły liczyć na pomoc innych osób chociażby w zwykłych domowych obowiązkach.

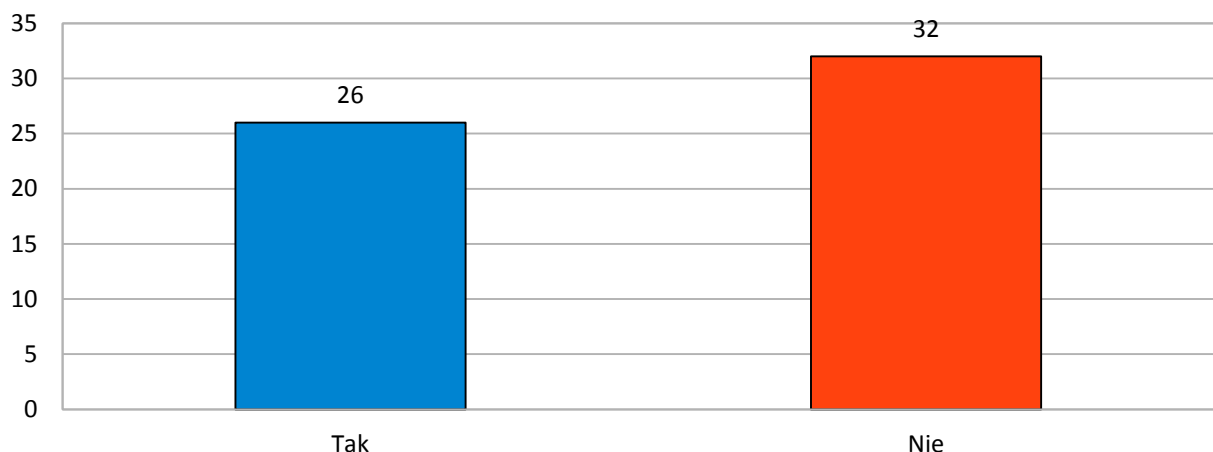

W **pytaniu 16** poruszona została kolejna bardzo ważna kwestia, która dotyczy zjawiska przemocy w rodzinie, badani zostali zapytani czy takie sytuacje mają miejsce w ich najbliższym otoczeniu. Odpowiedź na to pytanie pozwoli określić w przybliżeniu skalę występowania przemocy w ich najbliższym środowisku.

W większości przypadków odpowiedź na pytanie o występowanie przemocy w rodzinie jest negatywna, jednak wiele osób słyszało o takich przypadkach bądź osobiście je zna.

W związku z pytaniem 16 skonstruowano również **pytanie 17**, dotyczące ankietowanych, którzy znają lub słyszeli o zjawisku przemocy w rodzinie z ich otoczenia. Zapytano czy przemoc ta została przez badanego zgłoszona do odpowiedniego organu jak policja, prokuratura, sąd, Zespół Interdyscyplinarny etc. Jeśli takie zjawisko nie zostało zgłoszone, respondenci byli poproszeni o wyjaśnienie przyczyny takiej sytuacji. Dzięki uzyskanym odpowiedziom badających będziemy mogli poznać przyczyny dla, dla których świadkowie przemocy nie zgłaszają tego faktu różnym instytucjom.

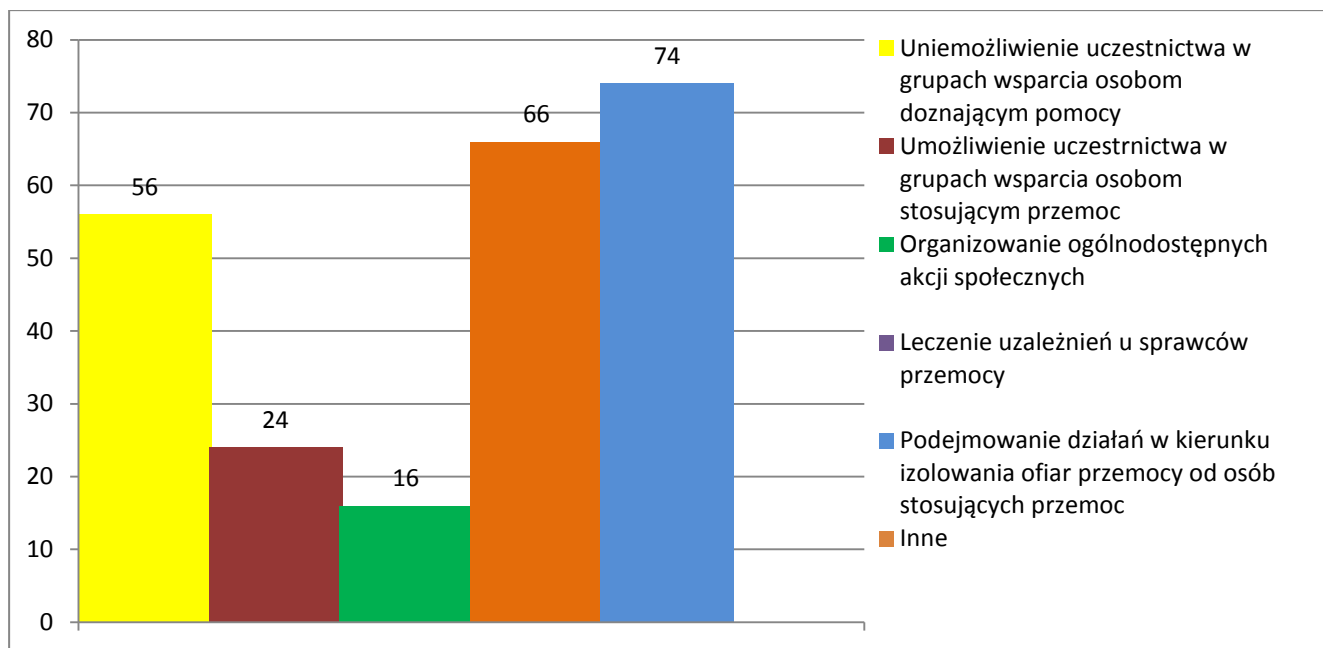
Przyczyny nie zgłaszania zjawiska przemocy w rodzinie według badanych:

Odpowiedzi ankietowanych:

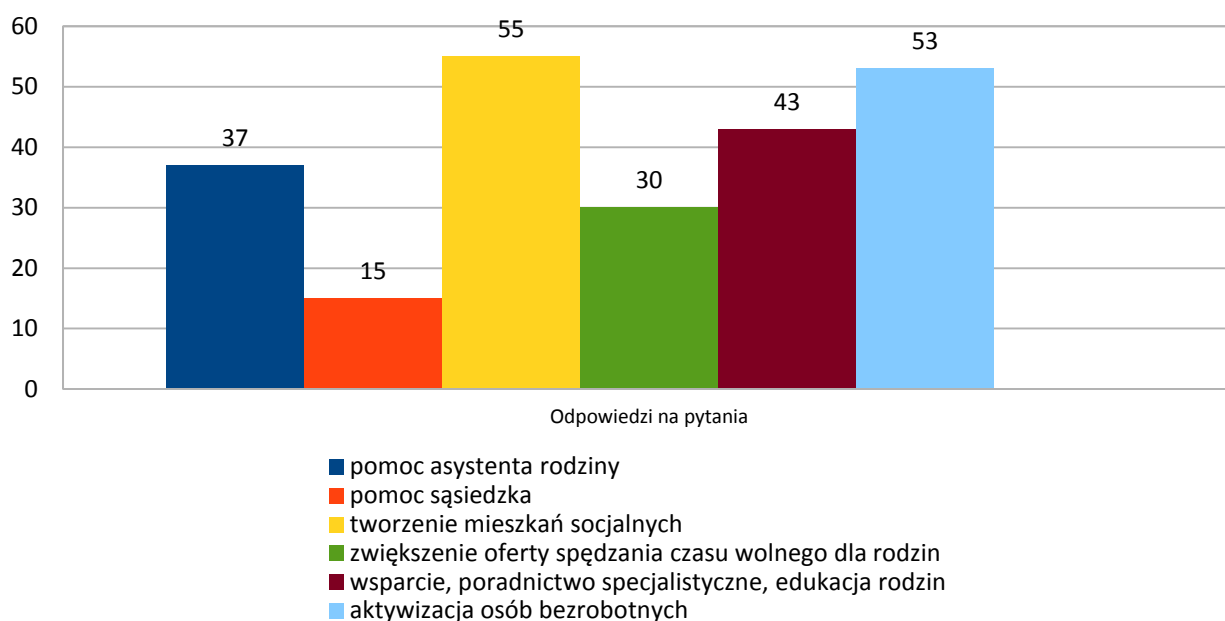
- *Nie została zgłoszona, bo tylko „słyszałam”*
- *Ponieważ nie wiem czy to nie są plotki*
- *Zgłoszone zostało przez inną osobę.*
- *Osoba poszkodowana sama zgłosiła sprawę na policji.*
- *STRACH*
- *Rodzina jest „wykształcona” i na poziomie i uważa, że jej nie potrzebuje.*
- *Nie byłam świadkiem.*
- *Ponieważ rodzina nie życzy sobie wtrącania się w nie swoje sprawy.*
- *W momencie usłyszenia informacji, para z dzieckiem była już po rozwodzie i niebezpieczeństwo przemocy wygasło.*
- *Nie mam pewności.*
- *Strach przed zemstą.*
- *Słyszałam o takiej sytuacji ale jej nie widziałam.*

Pytanie 18 zwraca uwagę na formę pomocy wobec ofiar przemocy domowej, dlatego ankietowani wyrażali swoją opinię na temat najskuteczniejszych ich zdaniem działań wobec ofiar przemocy domowej na terenie gminy Miękinia. Pytanie to zostało postawione w celu określenia najlepszej zdaniem mieszkańców formy pomocy rodzinie dotkniętej zjawiskiem przemocy.

Za najlepszą formę pomocy, którą ich zdaniem badanych należałoby w pierwszej kolejności uczynić to podejmowanie działań w kierunku izolowania ofiar przemocy od ich oprawców oraz leczenie uzależnień u sprawców przemocy.

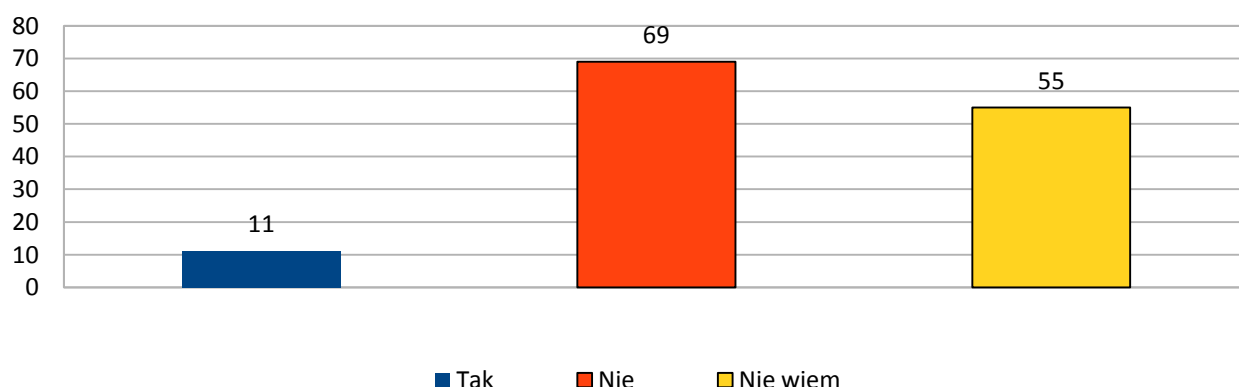

Pytanie 19 odnosiło się do działań jakie można podjąć aby poprawić sytuację rodzin wielodzietnych i niepełnych w lokalnej społeczności. Dzięki uzyskanym odpowiedziom możemy zdobyć wiedzę na temat najbardziej pożądanej pomocy dla w/w rodzin. Biorąc pod uwagę wszystkie odpowiedzi w większości wypadków najczęściej padającą odpowiedzią na pytanie 19 było tworzenie mieszkań socjalnych dla rodzin wielodzietnych i niepełnych oraz aktywizacja osób bezrobotnych

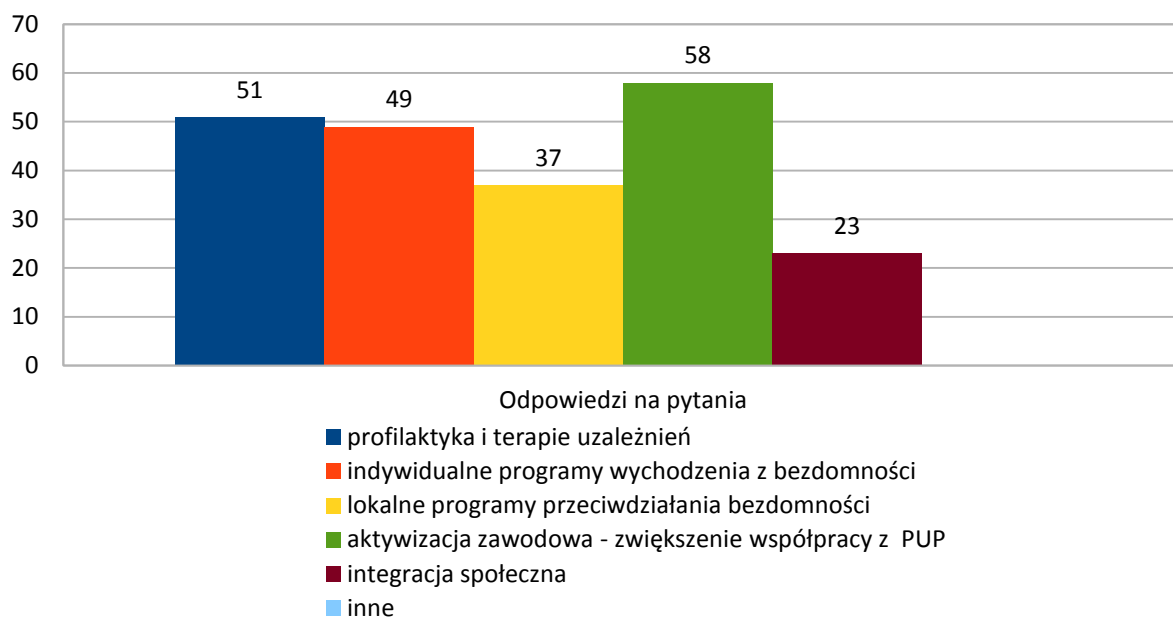
Omawiając kolejne, w tym przypadku **20 pytanie** znajdujące się w ankiecie, dotyczące o zjawiska bezdomności, badani zostali poproszeni o określenie czy problem bezdomności dotyka mieszkańców gminy Miękina. Dzięki uzyskanym odpowiedziom można określić jak to zjawisko odbierane jest w społeczeństwie i czy ankietowani spotkali się ze zjawiskiem bezdomności wśród mieszkańców gminy Miękina.

Zdaniem większości respondentów problem bezdomności nie występuje wśród mieszkańców gminy Miękinia, choć prawie połowa pytanym odpowiedziała, że nie wie czy problem ten dotyczy mieszkańców.

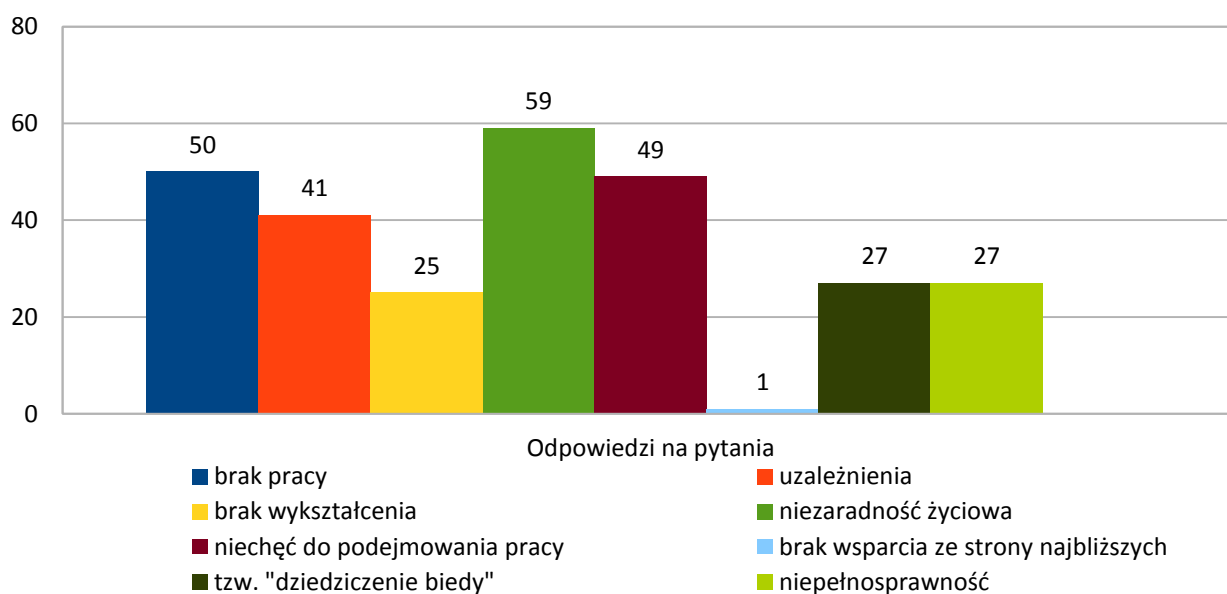
W **pytaniu 21** zapytaliśmy ankietowanych jakie ich zdaniem działania byłyby najskuteczniejsze w rozwiązaniu problemu bezdomności. Dzięki uzyskanym odpowiedziom poznano opinię, dzięki której będzie można wybrać najlepszą formę pomocy osobom bezdomnym.

Według mieszkańców, którzy zostali poproszeni o wypełnienie ankiet, aby rozwiązać problem wśród osób bezdomnych, należałoby zwiększyć aktywizację zawodową, między innymi poprzez współpracę z PUP oraz poszerzyć profilaktykę i terapię uzależnień.

Pytanie 22 a zarazem ostatnie w tej ankiecie, pozwala przedstawić z punktu widzenia badanych, przyczyny, dla których niektórzy ludzie nie potrafią poradzić sobie z problemem ubóstwa i trudną sytuacją materialną. Celem tego pytania było określenie przyczyn sytuacji, w której w/w osoby się znalazły.

Analizując wszystkie odpowiedzi ankietowanych za główną przyczynę problemu ubóstwa i trudnej sytuacji materialnej mieszkańców gminy uważają, oni niezaradność życiową, brak pracy oraz niechęć wśród tych osób do podejmowania pracy.

ROZDZIAŁ IV

1. Plan działań strategicznych na lata 2014 – 2020

Obszar	I. Bezrobocie i rynek pracy			
Cel strategiczny	1.Rozwój spójnego systemu wspierającego aktywność zawodową mieszkańców gminy Miękinia			
Cel operacyjny	1.1 Przeciwdziałanie występowaniu zjawiska tzw. „etatowych bezrobotnych”			
Zadania do realizacji	Wskaźnik ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania	
1.1.1 Wsparcie osób bezrobotnych w procesie zmiany (uzyskaniu dodatkowych kwalifikacji, kształceniu, w szczególności poprzez organizowanie szkoleń).	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych szkoleń dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy • liczba osób bezrobotnych, które wzięły udział w szkoleniach	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Urząd Pracy • Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • środki UE	
1.1.2 Organizowanie akcji promujących aktywność zawodową	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji • liczba zorganizowanych spotkań, seminariów, konferencji, plakatów itp.	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Powiatowy Urząd Pracy	<ul style="list-style-type: none"> • środki UE • budżet PUP • środki własne instytucji i organizacji	
1.1.3 Wdrażanie narzędzi i instrumentów aktywnej integracji (w tym kontraktów socjalnych)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zastosowanych instrumentów i narzędzi aktywnej integracji (w tym kontraktów socjalnych) • liczba osób objętych oddziaływaniem	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Powiatowy Urząd Pracy	<ul style="list-style-type: none"> • budżet PUP • środki UE • budżet OPS	
1.1.4 Podejmowanie współpracy w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, usłudze pośrednictwa pracy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zawartych porozumień/umów o współpracy	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Powiatowy Urząd Pracy • organizacje pozarządowe, fundacje	<ul style="list-style-type: none"> • budżet PUP	

1.1.5 Udzielanie wsparcia finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych oddziaływaniem • wysokość udzielonej pomocy finansowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • środki własne i organizacji
---------------------------------------	--	--	---

Obszar	I. Bezrobocie i rynek pracy		
Cel strategiczny	1. Rozwój spójnego systemu wspierającego aktywność zawodową mieszkańców gminy Miękinia		
Cel operacyjny	1.2 Przeciwdziałanie występowaniu zjawiska tzw. „etatowych bezrobotnych”		
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania
1.2.1 Promocja zatrudnienia subsydiowanego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób skierowanych na prace społeczno użyteczne, prace interwencyjne oraz roboty publiczne • liczba miejsc pracy utworzonych w ramach prac społeczno użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet PUP
1.2.2 Promocja przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, które otrzymały jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Urząd Pracy • Gminne jednostki organizacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet PUP
1.2.3 Zatrudnianie na staże zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób skierowanych na staż zawodowy • liczba zawartych umów o podjęcie stażu zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet PUP • budżet UE
1.2.4 Podejmowanie współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy (poprzez kontrakt typu B, prace społecznie - użyteczne) na rzecz osób bezrobotnych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zawartych porozumień pomiędzy GOPS a PUP • liczba osób objęta wsparciem w ramach zawartych porozumień 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • budżet PUP
1.2.5 Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie organizacji szkoleń dla osób	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych oddziaływaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Urząd Pracy • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe

bezrobotnych dotyczących zmiany profilu zawodowego i/lub uzyskania dodatkowych kwalifikacji	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń • liczba osób które znalazły pracę pod wpływem działań 		<ul style="list-style-type: none"> • budżet PUP • środki UE
---	--	--	---

Obszar	I. Bezrobocie i rynek pracy		
Cel strategiczny	1. Rozwój spójnego systemu wspierającego aktywność zawodową mieszkańców gminy Miękinia		
Cel operacyjny	1.3 Zwiększenie mobilności zawodowej osób po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych		
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania
1.3.1 Organizowanie szkoleń dla osób bezrobotnych po 50 roku życia w zakresie zmiany profilu zawodowego i/lub uzyskania dodatkowych kwalifikacji zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń • liczba osób objętych • liczba osób, które znalazły pracę pod wpływem działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet PUP • środki krajowe • środki UE
1.3.2 Organizacja akcji zachęcających do zatrudnienia osób po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji (spotkań, seminariów, konferencji, plakatów itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet PUP • środki krajowe • środki UE
1.3.3 Organizowanie akcji promujących aktywność zawodową osób po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji (spotkań, seminariów, konferencji, plakatów itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet PUP • środki krajowe • środki UE
1.3.4 Organizowanie staży zawodowych dla osób po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych staży 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet PUP • środki krajowe • środki UE

Obszar	II. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej			
Cel strategiczny	2. Kształtowanie postaw sprzyjających przeciwdziałaniu rozwojowi uzależnień i przemocy domowej			
Cel operacyjny	2.1 Zapobieganie uzależnieniom i stosowaniu przemocy w rodzinie oraz minimalizowanie skutków występowania tych zjawisk.			
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania	
2.1.1 Prowadzenie działalności w zakresie profilaktyki uzależnień dla dzieci i dorosłych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób uczestniczących w spotkaniach, warsztatach edukacyjnych • liczba podmiotów prowadzących zajęcia edukacyjne • liczba podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Policja • Przychodnia zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • budżet gminy • środki krajowe • środki UE 	
2.1.2 Zaostrenie kontroli w punktach sprzedaży alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wykonanych kontroli • liczba podmiotów, w których zauważono/zgłoszono przekroczenia uprawnień dot. sprzedaży alkoholu 	<ul style="list-style-type: none"> • Policja • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki instytucji 	
2.1.3 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z oferowanej pomocy • liczba podmiotów udzielających wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • punkty konsultacyjne ds. uzależnień • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy 	
2.1.4 Organizowanie akcji informacyjnych na temat dostępnych form pomocy dla ofiar i sprawców przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji informacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe • Policja • lokalne media 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe 	
2.1.5 Rozszerzenie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego wspierającego w rozwiązywaniu problemów na rzecz dziecka i rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba posiedzeń zespołów • liczba posiedzeń grup roboczych 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Placówki oświatowe • Policja • Kuratorzy sądowi 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • środki instytucji 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodki zdrowia 	
2.1.6 Akcja „STOP” marnotrawieniu środków przyznawanych przez pomoc społeczną.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin objętych pomocą • liczba przeprowadzonych wyjazdów w ramach akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Policja 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • środki własne instytucji i organizacji

Obszar	II. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej		
Cel strategiczny	2. Kształtowanie postaw sprzyjających przeciwdziałaniu rozwojowi uzależnień i przemocy domowej		
Cel operacyjny	2.2 Objęcie ofiar i sprawców przemocy domowej funkcjonującym systemem pomocy społecznej		
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania
2.2.1 Organizowanie wsparcia specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, itp.) dla ofiar i sprawców przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych oddziaływaniem • liczba placówek i/lub osób zaangażowanych do udzielenia wsparcia ofiarom i sprawcom przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • budżet powiatu • środki krajowe • środki UE
2.2.2. Organizowanie akcji pobudzających wrażliwość społeczności lokalnej na obserwowane akty przemocy oraz informujących o sposobach przeciwdziałania jej rozwojowi	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów i innych form promocji i informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe • Policja • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • budżet powiatu • środki krajowe • środki UE
2.2.3 Kontynuacja monitoringu przebiegu zmian w rodzinach obciążonych problemami przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wykonanych wywiadów środowiskowych w ramach działań monitoringowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Policja 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe
2.2.4 Upowszechnianie dobrych wzorców rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spotkań • liczba osób, które wzięły udział w spotkaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Policja • placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe • środki własne instytucji i

			organizacji
2.2.5 Stosowanie procedury „niebieskiej karty”	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych oddziaływaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Policja • placówki oświatowe • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Służba Zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne instytucji i organizacji

Obszar	II. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej			
Cel strategiczny	2. Kształtowanie postaw sprzyjających przeciwdziałaniu rozwojowi uzależnień i przemocy domowej			
Cel operacyjny	2.3 Podnoszenie poziomu wiedzy na temat uzależnień i przemocy domowej			
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania	
2.3.1 Organizowanie akcji informacyjnych wśród dzieci i młodzieży na temat negatywnych skutków zachowań agresywnych oraz skutecznych sposobów przeciwdziałania zachowaniom agresywnym	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów, informacje regionalnej prasie, itp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Policja • placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • środki własne instytucji i organizacji • środki krajowe 	
2.3.2 Prowadzenie kampanii profilaktyczno – edukacyjnych na rzecz zapobiegania nadużywania alkoholu i środków psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych kampanii • liczba podmiotów biorących udział w kampaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Policja • placówki oświatowe • media lokalne • Ośrodki zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe • środki UE 	
2.3.3 Organizowanie akcji informacyjnych na temat rozwoju uzależnień i przemocy domowej oraz możliwości ich przewycięzania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów i innych form promocji i informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe • Policja • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Gminna Komisja Rozwiązywania 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • budżet powiatu • środki krajowe • środki UE 	

		Problemów Alkoholowych	
--	--	------------------------	--

Obszar	II. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej		
Cel strategiczny	2. Kształtowanie postaw sprzyjających przeciwdziałaniu rozwojowi uzależnień i przemocy domowej		
Cel operacyjny	2.4 Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej związanej z zachowaniami asertywnymi, zahamowaniem zachowań agresywnych oraz spożywaniem substancji zmieniających świadomość z szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży		
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania
2.4.1 Organizowanie akcji propagujących zachowania sprzyjające trzeźwemu życiu i konstruktywnemu pokonywaniu trudności życiowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów i innych form promocji i informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki UE
2.3.2 Organizowanie akcji informacyjnych wśród społeczności lokalnej z uwzględnieniem środowiska szkolnego na temat negatywnych skutków zachowań agresywnych oraz skutecznych sposobów przeciwdziałania zachowaniom agresywnym	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów i innych form promocji i informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe • środki UE
2.3.3 Organizowanie akcji informacyjnych na temat szkodliwości środków zmieniających świadomość zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów i innych form promocji i informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe • środki UE
2.3.4 Organizowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problem używania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji, 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy

alkoholu przez dzieci i młodzież oraz informujących o skutecznych sposobach reagowania na obserwowane akty używania substancji zmieniających świadomość przez dzieci i młodzież	spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów i innych form promocji i informacji	<ul style="list-style-type: none"> • placówki oświatowe • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • środki UE
---	---	--	---

Obszar	III. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego			
Cel strategiczny	1. Aktywizacja i integracja osób ubogich oraz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym			
Cel operacyjny	3.1 przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa jako podstawowego czynnika przyczyniającego się do wykluczenia społecznego			
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania	
3.1.1 Udzielanie pomocy materialnej osobom i rodziną ubogim zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, uchwałami rady gminy itp.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób/rodzin objętych pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • budżet OPS 	
3.1.2 Diagnozowanie potrzeb i możliwości wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób/rodzin objętych pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • budżet OPS 	
3.1.3 Organizowanie warsztatów w zakresie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych warsztatów • liczba rodzin korzystających z pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • jednostki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • budżet OPS • budżet gminy 	
3.1.4 Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez działalność wiejskich świetlic środowiskowych, zajęć pozalekcyjnych, kolonii wakacyjnych, imprez lokalnych dla dzieci i młodzieży itp.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych projektów • liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> • Samorządowy Ośrodek Kultury • placówki oświatowe • Ośrodek Pomocy Społecznej • organizacje pozarządowe, fundacje 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki UE • środki organizacji, fundacji 	

3.1.5 Rozwijanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb rodzin ubogich a w szczególności dzieci z tych rodzin – dożywianie w szkołach, żywność z programu PEAD (żywność unijna), wypoczynek wakacyjny itp.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób/rodzin korzystających z pomocy • ilość udzielonej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy • Ośrodek Pomocy Społecznej • jednostki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe • środki UE • budżet OPS
2.1.6 Akcja „STOP” marnotrawieniu środków przyznawanych przez pomoc społeczną.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin objętych pomocą • liczba przeprowadzonych wyjazdów w ramach akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Policja 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • środki własne instytucji i organizacji

Obszar	III. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego		
Cel strategiczny	3. Aktywizacja i integracja osób ubogich oraz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym		
Cel operacyjny	3.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych		
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania
3.2.1 Działalność Partnerstwa Lokalnego na rzecz niepełnosprawnych starszych i samotnych mieszkańców Gminy Miękinia w tworzeniu wspólnych projektów na rzecz społeczności lokalnej.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników • liczba zrealizowanych projektów 	<ul style="list-style-type: none"> • członkowie partnerstwa lokalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • środki krajowe • środki UE • wsparcie partnerów lokalnych
3.2.2 Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku w tym wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba członków • liczba zorganizowanych akcji, warsztatów, szkoleń, przedstawień itp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samorządowy Ośrodek Kultury • partnerzy 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe • środki UE • budżet OPS
3.2.3 Promowanie rodzin wielopokoleniowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wspartych projektów 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe • organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe • środki UE

3.2.4 Rozwój wolontariatu świadczonego na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych, a także wolontariatu świadczonego przez osoby starsze i niepełnosprawne na rzecz społeczności lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wolontariuszy • liczba wspartych projektów 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe • organizacje pozarządowe • Samorządowy Ośrodek Kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • budżet OPS • środki krajowe • środki UE
3.2.5 Wspieranie działań propagujących integrację osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym ze społecznością lokalną (organizowanie imprez, spotkań)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników • liczba imprez i spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe • organizacje pozarządowe • Samorządowy Ośrodek Kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe • środki UE
3.2.6 Współpraca z Warsztatami Terapii Zajęciowej w wspólnej działalności na rzecz osób niepełnosprawnych w tym organizacja imprez i kampanii społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników WTZ z terenu gminy • liczba wspólnie przygotowanych imprez i kampanii 	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty Terapii Zajęciowej • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • budżet WTZ • środki krajowe • środki UE • środki PFRON
3.2.7 Tworzenie warunków wychodzenia z bezdomności i zapobieganie przechodzenia osób ubogich w stan bezdomności.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych oddziaływaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Urząd Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • budżet OPS • środki krajowe • środki UE

Obszar	IV. Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną		
Cel strategiczny	4. Kształtowanie postaw prospołecznych oraz wzmacnianie wsparcia dla rodziny.		
Cel operacyjny	4.1 Usprawnianie funkcjonowania systemu rodzinnego		
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania
4.1.1 Organizowanie grup wsparcia, grup samopomocowych dla rodziców i opiekunów borykających się z problemami wychowawczymi i opiekuńczymi.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych grup • liczba osób objętych oddziaływaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • środki krajowe
4.1.2 Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego wspierającego w rozwiązywaniu problemów na rzecz dziecka i rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba posiedzeń Zespołu • liczba osób objętych oddziaływaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Kuratorzy Rodzinni i społeczni • psychologowie i pedagodzy szkolni • dzielnicowi • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • budżet gminy • środki krajowe • środki własne instytucji i organizacji

4.1.3 Prowadzenie punktu mediacyjnego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych mediacji • liczba osób objętych oddziaływaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy
4.1.4 Tworzenie programów i kampanii społecznych podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • liczba utworzonych programów • liczba osób objętych programem 	<ul style="list-style-type: none"> • Placówki oświatowe • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe • środki UE
4.1.5 Kontynuacja poradnictwa prawnego, psychologicznego i terapeutycznego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych oddziaływaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • placówki oświatowe • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki krajowe • środki UE
4.1.6 Akcja „stop” marnotrawieniu środków przyznawanych przez pomoc społeczną.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin objętych pomocą • liczba przeprowadzonych wyjazdów w ramach akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Policja 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • środki własne instytucji i organizacji
4.1.7 Współpraca ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci i młodzieży objętych oddziaływaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne instytucji i organizacji • budżet OPS
4.1.8 Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez wprowadzenie pracy asystenta rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin objętych oddziaływaniem • liczba asystentów rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet OPS • środki UE • środki krajowe

Obszar	IV. Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną			
Cel strategiczny	4. Kształtowanie postaw prospołecznych oraz wzmacnianie wsparcia dla rodziny.			
Cel operacyjny	4.2 Przeciwdziałanie problemom wychowawczym z dziećmi i młodzieżą			
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania	

4.2.1 Tworzenie programów, kampanii społecznych i informacyjnych podnoszących kompetencje psychospołeczne rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych programów • liczba osób objętych oddziaływaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • placówki oświatowe • Policja • Ośrodek Pomocy Społecznej • GKRPA 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • budżet OPS • środki własne jednostek • środki krajowe
4.2.2 Tworzenie programów podnoszących kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych spotkań • liczba osób objętych 	<ul style="list-style-type: none"> • placówki oświatowe • świetlice środowiskowe 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • środki własne instytucji i
Obszar	IV Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną		
Cel strategiczny	4. Kształtowanie postaw prospołecznych oraz wzmacnianie wsparcia dla rodziny.		
Cel operacyjny	4.3 Wzmacnianie więzi społecznych i zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców gminy		
Zadania do realizacji	Wskaźnik Ewaluacji	Realizatorzy i partnerzy	Źródło finansowania
4.3.1 Organizowanie akcji i kampanii społecznych promujących znaczenie więzi społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin o osob objętych pomocą • liczba zorganizowanych spotkań, prelekcji, konferencji oraz innych form promocyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • placówki oświatowe • Policja • Ośrodek Pomocy Społecznej • Urząd Gminy • Samorządowy Ośrodek Kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • środki OPS • środki krajowe • środki własne instytucji i organizacji • budżet gminy • budżet OPS
4.3.2 Organizowanie akcji i kampanii społecznych promujących aktywność społeczną.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych spotkań, prelekcji, konferencji oraz innych form promocyjnych • liczba osób objętych oddziaływaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • placówki oświatowe • Policja • Ośrodek Pomocy Społecznej • Urząd Gminy • Samorządowy Ośrodek Kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • środki własne instytucji i organizacji • budżet gminy • budżet OPS
4.3.3. Upowszechnienie informacji o społecznych inicjatywach mieszkańców Gminy Miękinia.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych spotkań, prelekcji, konferencji i innych form promocji 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy Miękinia • lokalne media • Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • środki własne instytucji i organizacji • budżet gminy • budżet OPS
4.3.4 Organizowanie imprez, spotkań, warsztatów międzypokoleniowych w tym organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin oraz organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych spotkań, imprez i warsztatów międzypokoleniowych • liczba osób objętych wsparciem 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej • Uniwersytet Trzeciego Wieku • placówki oświatowe • Samorządowy Ośrodek Kultury • Urząd Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • środki własne instytucji i organizacji • budżet gminy • budżet OPS

<p>4.3.5 Promocja wolontariatu na rzecz społeczności lokalnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wolontariuszy • liczba akcji wolontaryjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • placówki oświatowe • Ośrodek Pomocy Społecznej • Samorządowy Ośrodek Kultury • Uniwersytet Trzeciego Wieku 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • środki UE • środki własne instytucji i organizacji • budżet OPS
--	---	---	---

ROZDZIAŁ V

12. Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miękinia na lata 2014 - 2020

Skuteczne wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miękinia, która zakłada realizację działań w różnych obszarach i przez różne instytucje i organizacje działające na polu pomocy społecznej, wymaga odpowiedniej koordynacji oraz systematycznej oceny i aktualizacji.

Monitoring jest stałą oceną stopnia osiągnięcia rezultatów ilościowych oraz jakościowych. Monitoring umożliwia ocenę stanu realizacji poszczególnych działań poprzez kontrolę ich odpowiedniego wykonania w czasie oraz osiąganie określonych wskaźników. Warto poddawać realizację Strategii systematycznej i konstruktywnej ewaluacji.

Monitoring Strategii powinien być realizowany systematycznie w oparciu o sprawozdawczość instytucji zaangażowanych w realizację działań. Monitoring dostarczy materiałów do ewaluacji strategii. Ewaluacja zaś pozwoli na ocenę realizacji Strategii wg przyjętych kryteriów (skuteczności, efektywności, odpowiedniości, użyteczności oraz długotrwałości – perspektywiczności), a także poprzez mierzalność wskaźników.

Realizacja strategii będzie monitorowana w oparciu o założone wskaźniki monitoringu, w tym:

- w obszarze ludności – np. liczba klientów pomocy społecznej, powody korzystania z pomocy społecznej, formy udzielonej pomocy;
- liczba programów, projektów i kampanii społecznych przyjętych do realizacji
- ilość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania zaplanowane w Strategii

Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, Urzędu Gminy Miękinia, jednostek organizacyjnych gminy, Komendy Powiatowej Policji w Środzie Śląskiej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej, Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Śląskiej, a także ze sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miękini, sprawozdań z realizacji gminnych projektów i programów.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków (obszarów) działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku zmiany regulacji prawnych bądź też narastaniu niektórych problemów społecznych. Ocena zaplanowanych działań powinna obejmować następujące elementy:

- **PILNOŚĆ** – czy realizacja zadania jest wymagana przepisami prawa

- WPLYW NA ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY – jak duży jest wpływ zadania na rozwój społeczny mieszkańców gminy
- DOŚWIADCZENIE W REALIZACJI DZIAŁAŃ – czy działanie jest przedsięwzięciem nowym, czy kontynuacją pewnych projektów i programów
- POWSZECHNOŚĆ – jak szeroka jest grupa osób, na które działanie ma wpływ
- DOSTĘPNOŚĆ ŚRODKÓW NA REALIZACJĘ – czy istnieje możliwość finansowania działania, czy jest możliwe finansowanie przedsięwzięcia ze środków zewnętrznych
- AKCEPTACJA SPOŁECZNA – czy realizacja działań jest akceptowana przez lokalną społeczność

Aby realizować zaplanowane działania niezbędna jest dokładna identyfikacja partnerów – instytucji i organizacji, które posiadają potencjał merytoryczny i organizacyjny niezbędny do realizacji działań strategicznych. Warto również zapewnić akceptację społeczną dla realizowanych działań poprzez współpracę z podmiotami gospodarki, sektorem organizacji pozarządowej oraz poprzez informowanie o postępach w realizacji strategii mieszkańców gminy również za pośrednictwem lokalnych mediów.

12.1 Uwarunkowania realizacyjne i wdrażanie strategii

Organizacja systemu pomocy społecznej w Gminie Miękinia jest dostosowana do alternatywnych potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełniania o nowe rozwiązania. Cele strategiczne i kierunki działań sformowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miękinia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej.

W myśl ustawy o pomocy społecznej, działania podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękini powinny doprowadzić, w miarę możliwości do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Zaspokajanie wszystkich potrzeb klientów pomocy społecznej może wprowadzić ich w stan wyuczonej bezradności i pozbawić motywacji do podejmowania wysiłku związanego z wyprowadzaniem z bezrobocia, bezdomności czy uzależnienia.

W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na:

- wzmocnienie postaw aktywnych
- wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej

- partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób z problemami społecznymi.

Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wymienionymi działaniami i w zależności od pozyskanych środków finansowych.

Strategia jest dokumentem otwartym, w związku z tym będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym z zmieniającą się rzeczywistością społeczno – ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami gminy i wymogami prawa.

Zgodnie z celami głównymi niniejszej strategii, jej realizacja powinna przyczynić się do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy Miękinia, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych, ubogich oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Koordinatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękini.

12.2 Źródła finansowania Strategii

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miękinia na lata 2014 - 2020 będą środki finansowe z budżetu Gminy Miękinia, środki programów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego, a także środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Strategii.

